

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A házszabályrevízió.

Irta: Polónyi Géza.

Budapest, március 12.

A politikai életben az élő nemzedékek bünei az utódokat sújtják. A bűnhődés rendszerint a jövőnek osztályrésze.

A megvesztegetett vagy lopott állampénzen toborzott képviselőházi többség szemérmetlen vigyorgással dözsöl a hatalomban, czinizmussal osztzik az árulásnak rangemelési és panama konczbérein. A veszegetést ráutalja a jövő nemzedékeire.

A világtörténelem lapjain nem találunk példát, amelyben egy megbélyegzett miniszterelnök és egy pszichopathologikus házelnök vezetése alatt ekkora rombolást végzett volna egy vesztegető és megvesztegetett többség, mint amilyet a magyar képviselőháznak munkapárti többsége rövid idő alatt az ámulatábol felocsudni nem tudó nemzet elé tár.

A házszabályrevízióval elérkeztünk az örületnek paroxismusához.

A házszabályok kijátszásával az elnöki dísznek és méltóságnak pártatlansági olympuszára csempészett elnök 1912. június 4-ikén durva közokirathamisítással kihirdet és jegyzőkönyvbe foglaltat egy meg nem hozott, a házszabályok értelmében meg sem hozhatott határozatot, amelyben a nemzet képviselője helyett ő maga ajánlja fel egy évtizedre az először, másodsor és harmadszor megszavazottnak hazudott, elviselhetetlenül súlyosan felemelt veredőt s a vele járó pénzádot.

Kérkedik vele, hogy megszegte a törvényt. Tyukprókatori fufanggal hirdeti, hogy büntársaitól a délutáni ülésen gyónás nélkül is megkapta az abszolucziót. Nyilván hamisan védekezik, mert tudnia kell, hogy ilyen napirend, a különben is törvénytelen délutáni ülésre kitűzve nem volt s az már ennek okából sem volt házszabályszerűleg tárgyalható.

Tudta, mert tudnia kellett, hogy egy és ugyanazon törvényjavaslat felett egy és ugyanazon ülészakban nem határozhat a képviselőház délután mást, mint amit délelőtt határozott.

A délelőtt meghamisított közokiratot nem volt szabad délután hitelesíteni, mert hazugság volt minden szava s ezt a hitelesítő büntársak mindnyájan tudták.

Mégis elkövették. A legmagasabb fejedelmi kegy lett érte a jutalom és Magyarországon hamisított jegyzőkönyv alapján sorozzák az ujonczokat. A parlamenti erkölcsök nagyobb dicsőségére most zártkörben azok alkotnak új ház-

szabályokat, akik a régieknek beszenyvezésében az okirathamisítástól sem irtóztak.

A pártatlan elnök leszállott olimpusi magaslatáról és beállott az ellenzékre nyelvet öltögető Cleonok társaságába.

Fegyveres rendőröket uszított a képviselőháznak eddig alkotmánytisztellett védett csarnokában a képviselőkre. Felrugta évszázadok drága kincseként megőrzött, nemzedékről nemzedékre szállott mentelmi jogunkat.

Házelnök, pártagitátor, hírlapíró-informátor, népgyűlési és képviselőházi vezérszónok, karhatalmi bajnok, az ország pénzével fizetett detektiv és csendőrhaddal őrzött vigécz lett egy személyben.

Dicselszik vele, hogy a törvényhozás alkotásaira — a kormány felelőssége alatt — saját szégyenbélyegét sűti.

Égre meresztett szemekkel dicséri az istent, hogy a predesztináció törvényei szerint őt szemelte ki az okirathamisításra és a népszabadságnak letiprására. Kész vérbefojtani a gyülekezési szabadságot és szavazati jogot követelő népakaratot, mert így a megkáromolt isten nevében az övé marad a hatalom és dicsőség.

Az őt követő had rohanva siet nemzetpusztító feladatának betöltésére. Gunyolja nemzeti nyelvünkért vívott küzdelmeinket. Fegyveres palotaőrséget szervez a nemzet pénzén a nemzet képviselői ellen.

Kiméltlenül összetöri a nemzeti szuverenitásnak eddig megmentett paladiumát, amely a képviselőháznak belügyeibe sem a főrendiháznak, sem a királynak beleszólást nem engedett.

Párthatalmuk érdekében és panamáik védelmében cserbenhagyták tegnap még mellverdesve hirdetett meggyőződésüket, amikor a tartalékosokra és póttartaléokra vonatkozó rezolucziót rutul elárulták s amikor az adótörvények súlyosbitása elől szégyenszemre megfutottak s a kihirdetett törvények végrehajtását felfüggesztették.

Megszavaztak egy botrányos választási törvényt a párturalmukat biztosító tisztviselők, regalebérlok, trafikosok számára, de gondoskodtak róla, hogy a vesztegetés, etetés, itatás, terror és választási eljárás önkényeinek révén, a még megmaradt független választók a jövőre is beszóthatók maradjanak.

Modern Saturnusokhoz illően — nem a saját gyermekeiket, hanem felfalták saját szüleiüket.

Kizártak a szavazati jogból egész társadalmi rétegeket, amelyeknek a történelem részt juttat a hálából, amely a honszerzőket és honfentartókat megilleti.

Ime a vesztegető és megvesztegetett nemzedékek csokorba kötött alig néhány hónapra terjedő törvényhozása.

Az örület még nem fejezte be predesztinált szerepkörét.

Most a házszabály van soron. Azután következik a választókerületeknek a munkapárt között való felosztása és befejezésül a közigazgatás államosításával az önkormányzat nemzetfentartó multjának temetése. Annyiszor sikertelenül megismételt kísérlet után Bécs célhoz ér.

Rövid napok mulva ledől a nemzeti dinasztia és nemzeti hadsereg nélkül tartományi életre süllyesztett, gyarmat módjára kizsákmányolt Magyarországnak utolsó mentsvára: a házszabályokban biztosított szólásszabadsága.

Amit Tisza Kálmán még bűnnél tartott, azt erénynek hirdeti gróffá lett fia: Tisza István.

Az elvek szegreakasztójának első hajtása gyilkot fen a nemzet életgyökere, a szólásszabadság ellen, hogy a császár szolgálatában örökre lehetlenné tegye a nemzeti kisebbségnek alkotmányvédelmét.

A király által szentesített törvényben szervezett képviselőházi pribékeknek oltalma alatt szájkosarat — kizárást, pénzbüntetést kínál a képviselőnek, aki a nemzet jogának védelmében megbélyegzi az alkotmánytiprást, a nevében nevezi az okirathamisítást, vagy lopásnak nyilvánítja a sópanamát.

A legbrutálisabb klotür: a záros határidőhöz kötött félórás beszédekhez szabott költségvetés, a négy ülésre korlátozott meghatalmazási törvény megfosztja az ellenzéki képviselők nagyobb részét a felszólalásnak még a lehetőségétől is. Müellenzékkel — pedig a sókorszak kövületeiben ilyenekre is találunk — ki lehet játszani az egész ellenzéknek hozzászólási jogát.

A pénzbüntetés, amely a Kizárt és a palotaőrség által kidobott képviselőt még külön sújtja, olyan országban, ahol a képviselői tiszteletdíj és a lakbér lefoglalható, csak egy beteg Tisza-agyvelőnek lehet szüleménye.

A pénzbüntetés halmozása olyan képviselőt, aki tiszteletdíjára van utalva, néhány nap alatt megfoszthatja egész évi, esetleg egész képviselői idejére a megélhetésnek lehetőségétől. A szegény emberre vagy a munkás képviselőre elviselhetetlenül súlyos, az ecsedi lápszáritó negyvenezerholdásokra pedig inger a henczegésre.

Akinek tiszteletdíja le van foglalva, annak a hitelezője fizeti a büntetést.

Aki az országgyűlés utolsó negyedében, mikor tiszteletdíját már előre felvette, kerül pénzbüntetés alá, szemébe kaczag a levonás elrendelésének.

A hóbort kulminációja, amikor a 60 képviselő jelenlétére leszállított háttározatképesség mellett a tervezet 50 aláírást követel a névszerinti szavazáshoz s a zárt ülés kérelméhez, de az utóbbi esetben még külön házzhatározatot is kíván.

De minek a részletezés. Ezt az egy pár csodabogarat csak azért tüztem gombostűvégre, hogy szemmeláthatóvá tegyem a paroxizmusnak azt a pathologiai ismérvét, amely a szerencsétlen lelki betegeknek neveltető aberrációiban nyilvánkozik meg.

Nem az egyes részletekben, hanem magában a nemzeti kisebbség szólás-szabadságának, a mentelmi jognak és a képviselői állást eddig környezett tiszteletnek durva letiprásában, magában a törekvésben és a célban van a bűn.

A predestináció lovagja Franciaországra hivatkozik a pénzbüntetések alkalmazásánál.

Aki Franciaország köztársasági alkotmányát és az általános szavazatjog alapján szervezett, a választási visszaélések ellen intézményes biztosítókat nyújtó parlamentjét egy napon együtt emlegeti Magyarországgal, azzal teoretikus vitába bocsátkozni annyit jelentene, mint vaknak a színekről beszélni.

E helyett elmondom egy ülésnek történetét, amelyen véletlenül jelen voltam.

Egy algiri képviselő a házbán sértőleg nyilatkozott az egyik pártról.

Rövid néhány perc múlva kihívták az illető képviselőt a folyosóra. A karzaton csakhamar megtudtuk, hogy az illetőt alaposan felpofozták. Az ülés csendben tovább folyt, mintha semmi sem történt volna.

Ezt a francia precedenst ajánlom megérdemlett figyelembevételre.

Ha ez a házzsabály csakugyan meg-

lesz és így lesz megalkotva, ahogy terveztek, ellenzéki képviselőségre csak az vállalkozhatik, aki előre el van szánva, hogy a rajta esett inzultusokat a ház üléstermén kívül torolja meg.

Előre gratulállok az eljövendő elnököknek 25-ik ülésükön kívül leendő felpofoztatásuknak jubileumához.

Ez lesz aztán a gyönyörű képviselőház.

Megdöbbenve állunk a nemzetünkre váró sötét jövő előtt.

Lerombolva, megfertőzve hevernek alkotmányunk ereklyéi. Kikaczagva, meggyalázva legszentebb hagyományaink.

Cselekvés helyett tanakodunk köteleességeink felől. Fülemben cseng a magyar közmondás: amilyen a mósódó, olyan legyen a törülköző.

Az öreg Disraeli egy jó receptet hagyott reánk.

Azt ajánlja a politikusoknak, hogy undort keltő mesterségük eseményeinek és környezetüknek elviselhetése céljából minden reggel nyeljenek le egy — békát.

Kezdjük meg!

Nyeljük le Lukács Lászlót, azután adjuk vissza Tisza Istvánnak.

Igy megszabadulhat nemzetünk mind a kettőtől.

Budapest, márczius 12.

A finmei kormányzó Budapesten. Félhivatalosan jelentik, hogy gróf Wickenburg István finmei kormányzó tegnap este Budapestre érkezett.

A közös hadügyminiszter a királynál. Bécsből jelentik nekünk: Krobotin hadügyminisztert a király ma délelőtt 10 órakor egy óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta.

Lers Vilmos államtitkársága. Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király a kereskedelmi miniszter előterjesztésére dr. Lers Vilmos miniszteri tanácsosnak az államtitkári címet adományozta.

Eszter.

Irta: Paizs Ödön.

(Utánnomás tilos.)

II.

A leány már arra is gondolt, hogy huszonkétéves. Huszonkettő és még soha senki meg se csókolta. . . Egy férfi. . . Halkan, kéjesen, maga-maga előtt titkolóztatva fölsikoltott. . . Két erős, mégis gyöngéden puha kar szorítását érezte, a férfi meleg lehellete majd az ajkához ért, a forróság valósággal átrohant a testén. . . Föl-emelkedett, előre kapott, hogy az édes szirupot előbb tudja megnyalni, de aztán életlenül, elfáradva visszdől a párnák közé. . . A vizes, jeges-tömlők büszkén, győzedelmeskedve várták, a forróságot egy pillanatra alatt magukba szívták, kilopták belőle.

Eszter felsőhajtott. A lélegzete csak darabosan bukkott ki a száján, a sóhaját is megtörte, a csendben, a beszédre váró néma-ságban úgy hangzott, mintha zokogott volna. . .

Már fájdalmi is voltak. Először csak fejét bántották: belülről valami szét akarta feszíteni, de aztán nehézség ült a két szabadon büszkélkedő, fölfelé törő mellére és hatalmasan nyomta lefelé. Most a karját szorongatják. . . jaj, már különbséget se tud tenni, csak fáj, csak fáj, csak kinez valami. . .

A feje majd széjjel locsant, de már nem is fáj. A gondolat, amely eddig titokban kinezta, annyira uralkodni kezdett,

olyan ellenségesen lépett föl, hogy már-már nem is sebezhetette meg. . . Reszketett, mint egy kis gyerek, de védekezni ellene nem tudott. . . Igen, a jövő, a jövő, nem hozhat semmi újat. Valakivel, aki jöhetne, soha össze se akadhat. Az egyik nap hozzáragad a másikhoz, teljesen egyforma, soha semmi változatosság. Még a legkisebb lelki szenzáció sem, a reményt is elvesztette. . . Édes, hozzájövő szavakkal soha se fogják félálomba szundítani, az ajkára forróság soha se fog kerülni, a titok, amelyeket szavakban és elmondásban már ismer, de éppen ezért még misztikusabbak, sohasé fognak megnyilni előtte, férfi, férfi, igazi, hódító és brutális sohasem fogja elkábitani, megnevetetni, megsiratni.

A korbácsütések folyton zuhogtak, estek a határa. A gondolatok, minél tovább foglalkozott velük, annál jobban kiélesedtek és szögge váltak, odaékelődtek a szíj közé. A korbácsütések zuhogtak, néha már azt hitte, hogy a vér is kiszikkadt a bőre alól s jöleső, meleg zahany ömlik le végig a hátgerinczén.

Most megint Gizi jutott az eszébe. Előbb a láb egy pár rózsát kinyilasztott mindkét orezáján, de most a sápadtság ismét elhervasztotta őket. A düh a fogorait is összeverte: az asszonyra haragudott. Miért ment el. Miért? Azt meg tudta érteni, ha ő valahol felhajszolna egy revolvert, vagy mérgegyvet tenne a kis szekrénykére, de ő, ő, aki boldeg volt és nagyszerű volt az élete, miért rohant el? . . . A keze ökölbe szaladt, most még a koporsóba is belé tudott volna vágni, a halott asszony koponyáját

A magyar házzsabály.

Irta: Bakonyi Samu.

Budapest, márczius 12.

A képviselőház tanácskozásainak szabályozása a legszorosabb összefüggésben áll a választói jog reformjával. Ebből a benső kapcsolatból következik, hogy mikor az ellenzék a munkapárti házzsabály-javaslat ellen harcos állást foglal, tulajdonképpen a választójog becsületes reformjáért vívott küzdelemnek egyik ütközetére készül.

Az ellenzék és az ország egész elfogulatlan közvéleménye osztatlan egyértelemben úgy fogja fel a választójogi reform célját és lényegét, hogy az a népképviselői rendszert a mai üres és hazug látszat helyett komoly valósággá tegye. Hogy az ország képviselőházában ne csak forma szerint nyilvánuljon meg a nemzet akarata, hanem hogy a parlament határozatai a nemzet valóságos többségének az akaratát juttassák kifejezésre. Ezt a természetes célt, a parlamentarizmusnak ezt a sarkételét csak az általános, egyenlő és titkos választójog törvénybeiktatásával lehet elérni. Ez volt ebben a kérdésben a függetlenségi és 48-as párt programja kezdettől fogva és ezt tette magáévá, ezt pecsételte meg tegnapi ünnepélyes határozatával újból is az ellenzéki pártok szövetsége.

A június negyedikén elkövetett ellenki merénylettel erőszakba fojtott parlamenti ellentállásnak éppen az adott a politikai erkölcs legfőbb törvénye szerint létjogot és tápláló erőt, hogy olyan képviselőházban, amelyből egész osztályok ki vannak zárva, amely tehát már csak ennél fogva sem tekinthető az egész nemzet egyetemes képviselőjének — nem is szólva most a visszaéléseknek ama fertőjéről, amelyből tagjai nagy-

szétverni, a csontjait, mint a legnagyobb bűnösét behajítani a szélbe. . . Miért ment el, miért? . . . A koponya, a csontváz szélesen vigyorgott. . . A száj elhúzódásában benne volt a jóllakottság, a puffadt ember oktalan büszkesége. . . Elég volt, elmentem, mert a sok nyájasság, jólét elrontotta a gyomromat, meguntam a mindig nyárt, több jó nem jöhetett. Jó vacsora után szívesen alszik az ember. . .

Eszter arca piros lett, égett, mintha megütötték, megszegényítették volna. A fehetetlen düh is forralta, a harag már a kiöbbségig jutott el, az éhes ember megtörő, elhaló tekintetével nézte az oktalanul pöffeszkedő bőséget, a lelke mélyén már forradalmi lángok kezdtek éledni, az élegetlenség, a lázongás már az egész testét is eluralta, csak a szája nem pattant még föl, hogy kemény szavakba ömöljön, hogy az égő gondolat formát, kifejezést öltson.

És mi. . . ? A belső verekedése végre erre a két szóra támaszkodott. Elbbe aztán erősen belekapaszkodott, nem is akarta többé elereszteni. Az előbbi harczi kissé erőtlenekek, gyöngék voltak. Csak negatív alapjuk volt, ha másnak úgy, nekünk miért ne és nekem miért csak a szomorúság. . . De most már bele is kaphatott valami hibába, valami pozitív dologba. Önző volt az elment asszony, nagyon is önző. Azzal nem gondolt, azokkal nem törődött, akiket itt hagyott. . . Az ura. . . az ura. . .

Ez a szó erősen eléje állt. Megakasztotta gondolatai további futását. . . Az ura. . . A menyasszony lelkesedő, dicsőítő hangját megint hallotta, de ebben a hang-

részének mandátuma keletkezett — az ilyen hamisított parlamentben a kisebbségnek feltétlen kötelessége a legszélsebb eszközökkel is küzdeni azért, hogy kezéből a szivós, elszánt harcnak egyetlen egy fegyvere se legyen kiüthető.

Hasonló helyzetben mindenütt a világon ez a parlamenti ellenzék kötelessége. És ezt a kötelességet fokozott mértékben kellett nekünk, a magyar képviselőház ellenzékének teljesíteni. Mert Magyarországon a nemzeti akarat parlamenti meghamisítása még azt a sokszor végzetesnek bizonyult veszedelmet is felidézte és állandósította, hogy az állami szuverenitás két tényezőjének, a királynak és az országgyűlésnek, a hatalma között az egyensúlyt teljesen felfordította. Jobban mondva, a mi dolgunk szomorú fejlődése rég elvezetett odáig, hogy az alkotmányos Magyarországon immár csak egyetlen hatalom van, az uralkodó akarata s a törvényhozás másik tényezője többé alig egyéb, mint ezen egyetlen hatalom ellenmondást nem is engedő parancsainak engedelmés, szófogadó szolgálója. Nyilvánvaló most már az egész művelt világ előtt, hogy a magyar parlament odáig süllyedt, ahol nem is lát már egyéb feladatot maga előtt, mint azt, hogy az uralkodó parancsait holmi hazug alkotmányosság formájába öltöztesse. Ez a legmegalázóbb lakájszolgálat marad ezentúl a magyar „népképviselő” szánalmas szerepe.

Eddigi küzdelmeink során ez ellen a szégyenteljes szerep ellen kellett a tultengő királyi hatalommal szemben a házszabályokban a kisebbség rendelkezésére álló fegyverekkel a parlamenti ellentét kötelességét teljesíteni. És ezeket a fegyvereket mindig is csak *olyan kérdések miatt vittük harczba*, amelyek a nemzetnek pénzben és vér-

latban az azelőtt elmondott szavak varázsa eltűnt, úgy csengett, mintha elkényeztetett gyerek mutatná a bábuját. . . Beesükja a szemét, ha lefektetem, aztán megint felugrik: úgy, ahogy én akarom. . .

És a szegény ember most ott fekszik a cserben hagyott ágyban. Hideg neki minden, az asszonytól ez is csak szezevény, egy ideges pillanat volt. Elmegy, gondolta és tényleg belefeküdt a koporsóba. . . A más-kor olyan forró, vágyaktól telített lehelle-tüktől illatos ágyban, épp úgy mint Eszter-nek, — kegyetlen kezek jégtömlőket rak-tak. . . Épp úgy, mint Eszternek. . .

A leány gondolt egyet, átvillant valami az agyán. Ijedten lendült föl a teste, a kezét önkénytelenül tiltakozóan maga elé emelte, megremegett a merészségétől. . . Hogy is gondolhatott ilyen, hogyan? . . . De gyöngye volt, az ujjai szétmáltak és a házagok között látta az előbbi képet. . . A két ágy — a férfi és az övé — megindult, egymáshoz surlódott, összeült, összecso-kolózott. . . hiszen olyan egyforma a sor-suk. . . Eszter sikítani akart, de az éles han-gokat elfogta az öröm és megfojtotta. . . Remegve várta, hogy mi fog történni, jön a férfi, már ölel, az ajka, jaj, édes, de mámorító gőze is van, kábulok. . .

Úgy nézett aztán körül, mintha mély álomból ébredne. Jobbra fordulni se mert, csak az ujjával tapogatta, hátha ott van az ágy, hátha mégse álom volt.

Aztán már bizonytalanul és gyáván, de mégis megpróbálta becsomagolni az előbbi gondolatát. Szüzi elzárkózottsága ugyan folyton fenyegette, de éppen ez a tiltakozás

ben való túlterhelése körül forogtak és amelyeknek a fejedelmi hatalom kíván-sága szerint való megoldását csak úgy tartottunk megengedhetőnek, ha egyben legalább törvényes nemzeti jogaink és államiságunk érvényesítésében is meg-felelő előhaladást tehetünk.

Kötelességünk volt tehát ezekben a kérdésekben a legszélsebb ellentállás és legelső sorban kötelességünk volt ezen kérdések keretében is azért küzdeni, hogy a magyar képviselőház ne lehessen továbbra is az abszolutizmus kopott álarcza, hanem alakuljon át a nemzet valódi többségének képviselőjévé. Ez volt a célunk és soha sem csináltunk belőle titkot, megmondottuk nyílt ülésen nem egyszer, teljes nyomatékkal, hogy mihelyt biztosítva lesz ennek a cél-nak az elérhetése a választójognak olyan reformjával, amely minden kétsé- get eloszlat az iránt, hogy a képviselő-házban a nemzet valódi többségének akarata jut kifejezésre: mi is készek vagyunk a tanácskozási rend olyan új szabályozásában közreműködni, amely a népparlamentben megnyilatkozó való-ságos nemzeti akarat érvényesülésének utját szabadabbá teszi.

Becsületes házszabályrevízió, de csak becsületes választói joggal kaposo-latban. Ez volt a függetlenségi és 48-as párt jól megindokolt álláspontja.

Most pedig csináltak olyan válas-tójogot, amelynek bevallott célja az eddigi becsületes állapotok fenmaradá-sának, az eddigi ál-alkotmányosság, pártabszolutizmus és osztályuralomnak a biztosítása és megszilárdítása, a ma-gyar nép szociális fejlődésének meg-gátlása és a demokratikus haladás kul-turális és gazdasági áldásainak akadá-lyozása. És csinálni készülnek most olyan házszabályt, amelyről eleve el-mondhatjuk, hogy örökre lehetetlenné fog tenni minden ellenzéki akciózt. A

izgatta. Más kérdések is tolokodtak hozzá. Igen, miért nem, hátha? . . . A szavak, a bennük rejtőző támadások rája rohantak és védekezni alig tudott. Annyira jutott már, hogy tovább nem bírta ezt a rémes küzdel-met, elkialtotta magát:

— Nem!

Ez a pár hang erősen és nehezen, dara-bosan esett ki a száján, mintha az utolsó védekezését hajtaná el magától. Erőtlenül sóhajtott, érezte, hogy vesztett. Alattomosan és orvul már régen a kérdések mögött buj-kált, csak a kellő időre várt a csábítás, a mely most megragygottatta ezer szépségét:

— Ez igaz is lehet, ő és te. . .

A leány hátra hajtotta a fejét, mintha kiloptak, kihuztak volna minden erőt, minden ellentállást belőle. Belebámult az üres levegőbe. A megígért gyönyörűségek ra-gyogtak. A kényelem, a mulatságok elkép-zelésének valóra váltása, a férfi, a titkok nyílása. . . Meleg volt a szobában, a falat szőnyegek izzasztották, a sarokban, a pamla-gon suttogó, finom selymek ringatták át a még álmodni se mert paradicsomba, a bőségtől, a gazdagságtól, a szépségtől roskadozótt a szoba. . . A feje a férfi ölén. Nem beszél, nem szól egy szót sem, de a szeme imádóan villan, a tekintetét lesüti, gyönyörrel adja meg magát a nő szépségének. . . Nem moz-dul, semmit sem csinál, de szinte minden tagja kiabál: boldog vagyok, nagyon bol-dog. . . És ez az elragadottság adja meg Eszternek az ő boldogságát. . .

gróf Tisza István képerre teremtett elnö-kök ezzel a házszabályval későbbben vigan és gond nélkül szolgáltatathják majd az önkényuralomnak az „alkotná-nyos” asszisztenciát. Nyugalom lesz ezentúl és csend. A magyar képviselő-ház fogja be a száját és szolgáljon to-vább császári urának.

Ilyen választójog betetőzése csak ilyen házszabály lehet. Megesinálják ezt is, mint a másik nép- és világesalást: megesinálják maguk közt, önmaguknak. Céljaikhoz méltók az eszközeik. El-végre a gyilkosnak gyilkok kell, vagy hurok. A mi céljaink tiszták és éppen azért fegyvereink is becsületesek. A „többség” célja, hogy a maga jográló választójogának tisztátalan élvezetét ennek a siralomházba való házszabály-nak a segítségével biztosítsa.

Perverz hatalmi tébolyukban ám-halmozzanak gázságot gázságra. A nemzeti becsület hóhérai megérdemlett sor-suk elől nem fognak megmenekülni!

A harcz jegyében.

— Bevonnul a Házba az ellenzék. —

Ieszámolás a sópanamistákkal.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

Akármiilyen kínosan is érinti a kor-mányt és a sópártot: az ellenzék minden bon-tó kísérlet daczára is egységes maradt és egy-ségesen folytatja a kérlelhetlen harczot a bü-nös, korrupt rendszer ellen és a becsületes választójog megvalósításáért. Holnap a kép-viselőházban lesz alkalmuk a többségnek és cinikus vezéreiknek tapasztalniok, hogy mily komoly elszántság hevíti a demokrácia igaz hiveit. De ez a parlamenti inczidens csak kiinduló pontja a megújított küzde-lemnek. Vasárnap Budapesten hatalmas nép-gyűlés lesz, majd végig fog terjedni a láng az egész országon s minden becsületes em-ber vállvetve fog csatára sorakozni a reakció fekete serege ellen. Addig nem lesz nyuga-lom, míg a haladás ügye diadalra nem jut.

Mai hireink itt következnek:

A szövetségelt ellenzék értekezlete.

A szövetségelt ellenzéki pártok szerdán este hét órakor közös értekezletet tartottak a függet-lenségi és 48-as párt körhelyiségében, melyen a függetlenségi és 48-as párt, a 48-as függetlenségi Kossuth-párt, a néppárt és a pártonkívüli függet-lenségi csoportjához tartozó képviselők rendkívül nagy számban jelentek meg.

Az értekezleten Justh Gyula elnökölt, a Jegy-zőkönyvet Szmeccsányi György vezette.

Justh Gyula első sorban elparentálja Ba-nyovszky Sándort, gróf Vay Ádámot, Ábrányi Kor-nélt. Majd így folytatta:

— Méltóztatnak tapasztalni azt, hogy a tör-vényellenes zsarnoki önkény nem hogy alább-hagyna a kormánypárt részéről, de napról-napra azt látjuk, hogy mindig erősebb és erősebb lesz. Most csakis egy dolgot kívánok kiemelni és ez: az a per, amelyet Déry ellen indított Lukács László, (Felkiáltások: Éljen Déry Zoltán! Zajos éljenzés és taps.) ez a per azt a tapasztalatot hozta nekünk, hogy ma már a bírói függetlenség sem biz-tos ebben az országban. (Felkiáltások: Ugy van!) Hiszen csak most újabbat mit tapasztaltunk? Fa-pasztaljuk azt, hogy ebben az igazán szegycen-teljes perben azt a szakértőt, akit a bíróság a becsülé-sai megbízott, előléptette Lukács kabinetje. (Felkiát-tások: Soron kívül! Gázság!)

Gróf Zichy Aladár: Arczatlanság!

Justh Gyula: A másik az, hogy Lukács László megfelelő rendőri fedezet és rendőri kíséret mellett, most amikor éppen arról van szó, hogy

A királyi tábla döntsön afelett, kik legyenek bírái ennek az ügynek a táblán, elment egy nagy iratcsomóval, amelyet egy szolgálta vitt utána, a királyi táblára és ott tanácskozott a királyi tábla elnökével. Bocsanatot kérek, ezek mind olyan jelenségek, amelyek nem azt bizonyítják, hogy Décsy a bűnös, hanem, hogy Lukács a bűnös! (Hosszantartó helyeslés; megbélyegző közbekialtások.) Akkor, amikor ilyen váddal áll szemben, még annyi szeméremérzet sincs benne, hogy félrevonuljon és a bizonyítást megengedje. Ellenzéki társaink közül Andrassy, Apponyi és Zichy Aladár a vádat írásban megismételték és mindez ideig még szó sincs arról, hogy a sajtópert megindítsa ellenük, sőt Lukács kijelentette, hogy ezse ágában sincs az illeték ellen sajtópert indítani. (Derűtlenség.) Ez oly botránys ügy, amely nemesak Lukácsot, de egész Magyarországot kompromittálja. Ha ez más országban történt volna, 24 óráig nem maradhatott volna a kabinet helyén. (Élénk helyeslés.) Egy része annak a bizonyos pénznek a választási kasszába ment, tehát el lett vonva az államkincstártól, amelyből azután hasonló móddal és eszközökkel összehozták ezt a szörnyű többséget. (Felkiáltások: Banda!), amely keresztül gázol közszabadságon, parlamentarizmuson, tisztességen, becsületen, csak azért, hogy továbbra is megmaradhasson a hatalmon és folytatassák a maguk üzleteiket (Felkiáltások: Ez a fő szálk!), hogy folytathassák panamáikat. Ilyen viszonyok között, amikor látjuk, hogy hoznak egy választási törvényt, amely, igazán mondhatjuk, a szabad választási rendszernek teljes kijátszása, amely teljesen távol áll az általános szavazati jogtól, ilyen viszonyok között a harcot kettőzött erővel kell folytatnunk. (Szünni nem akaró taps.) Közszobán áll a házszabályok szigorítása. A munkapárti tervezetben a legnagyobb vandalizmus nyilvánul meg, amely ellen nekünk a legnagyobb erővel kell állástfoglalnunk. Ilyen szigorítást még akkor is, ha az általános, egyenlő és titkos szavazati jog behozatott volna, mellőztük volna. (Zajos helyeslés.) Ami május 23-ika, Tisza elnöké történt választása óta történt, az mind törvénytelenül erőszak alkalmazásával történt. Nagyon természetes, hogy ezek után az ellenzék a legnagyobb felháborodásban nem parlamentáris eszközöket alkalmazott. Amikor a hatalom részéről a parlamentarizmus teljesen féredobott, akkor a nem parlamentáris eszközök is jogosultak a képviselőházban, sőt kötelességét mulasztotta volna, vagy mulasztaná az ellenzék, ha nem alkalmazná ezen jogtipró, alkotmányromboló kormány ellenében a parlamentarizmus nagy elvét alapjában alásztó többség ellen olyan eszközt, amilyent jónak lát. (Hosszantartó és szünni nem akaró lelkes taps és eljenzés.) Lehetetlen az, hogy az országnak, a nemzetnek érzése ne velünk legyen! Mert ha az ország ezt a törvénytelen és korrupt rendszert támogatná, akkor sajnos, elmondhatnók, hogy elpusztul az ország. Mindezeket tegnap latba vége, az intézőbizottság tegnap ülést tartott és több irányban hozott határozatokat. Így elhatározta, miszerint a szövetség ellenzéknek azt fogja ajánlani, hogy holnap, csütörtökön, teljes számban vonuljanak be a képviselőházba. (Zajos helyeslés, percekig tartó lelkes taps.)

Végül felolvasta a bizottságnak a választójogi harczról szóló határozatát is. Percekig tartott az éljenzés és taps, minek lecsillapultával Justh Gyula elnök kijelentette, hogy az értekezlet az intézőbizottság javaslatát egyhangulag magáévá teszi. Ezzel az értekezlet Justh életével véget ért.

Nagy tüntetés a Házban.

A szövetség ellenzéki pártok s a demokraták holnap reggel bevonulnak a képviselőház ülésszé, amelynek a napirendjére a klotürös házszabályrevíziót tüntették ki Tiszáék. Az ellenzék készülő agresszív tüntetésétől távol tartják magukat gróf Andrassy Gyula és hívei, valamint a diszidensek. A vezérek közül Kossuth Ferenc családgyász, gróf Apponyi Albert gyermekének megbetegedése, gróf Batthyány Tivadar gyógykezelése miatt nem jelenhet meg. Az intéző bizottság körülbelül nyolcezer usque száz ember részvételére számít. A ma esti közös értekezleten majdnem hetvenen voltak együtt, távirat, levél s üzenet útján közel huszan tudatták, hogy holnap reggelre oklevélül ott lesznek a Házban.

Az ellenzéki képviselők holnap reggel már félkilenczkor találkoznak a néppárti körben s innen, minden további értekezés nélkül, be-

mennek a Házba. Ezuttal senkinek a kezénél megköve, mindenki saját belátása szerint cselekedhetik. A harczos tábor hatalmas tüntetést tervez, amelynek a főmotívuma az, hogy sem az elnökség törvényességét, sem a tanácskozási rend kötelező erejét el nem ismeri, ahhoz nem alkalmazkodik. *A kisebbség pont tizkor el fog helyezkedni a teremben s nem törődve azzal, ül valaki az elnöki emelvényen vagy sem, szónokot fog állítani, aki azonban előzően sem az állítólagos elnöknel vagy jegyzőnél jelentkezni nem fog és azt sem fogja te!* *kintbe venni, hogy a napirend első pontja a megszavazott javaslatok harmadik olvasása, mert a törvénytíró többség és az elnökség intézkedéseit nemlétezőnek kívánja föltüntetni.*

Az ellenzék szónoka Mezőssy Béla lesz, aki lehetőleg rövidre fogva s minél nagyobb gyorsasággal fogja majd felsorolni a Décsy-perből jól ismert Lukács-féle bün-lajstromot, amely eddig a Ház elé nem került. Ha a munkapárt és az elnökség őt megakadályozná az egész beszéd elmondásában, utána szintén minden kérdés és jelentkezés nélkül egy újabb ellenzéki szónok folytatja majd a támadást a bűnös rendszer kreaturái, a sópanamisták ellen. Ettől egy harmadik, negyedik, ötödik szónok fogja átvenni a szót, s mindaddig fogja követni egyik felszólalás a másikat, amíg az elnökség nem nyul ismét az erőszak alkalmazásához. Az ellenzéki szónokok ezek lesznek: Palugyay Móricz, Zlinszky István, Csúha István, Eitner Zsigmond, Fernbach Károly, Justh János, Polónyi Dezső, Ráth Endre, Huszár Károly, Szemerecsányi György, Zboray Miklós és mások. Ezek beszélni fognak minden elnöki intélem, rendretasítás és szömevadás ellenére, mintha gróf Tisza István hangját nem is hallanák. Számítani kell azonban a munkapárt zajongó tiltakozására, amely igyekezni fog elnyomni a kellemetlen igazságokat.

Több, mint bizonyos, hogy a kormány és az elnökség karhatalommal fog majd véget vetni a kellemetlen manifesztációnak. *Paulik* a rendőreivel ismét meg fog jelenni az ülésteremben, mire az ellenzék az erőszak elől, a brutalitásokra nem adva alkalmat, ismét ki fog vonulni a förtelmek parlamentülsől. Hogy ez így, programmszerűen le fog-e zajlani, az persze előre meg nem állapítható, mert számolni kell azzal, hogy egy szikra is elég és sokkal veszedelmesebbé fajulhat a helyzet. De azt mindenesetre megkísérli az ellenzék, hogy a munkapárti дума gyorsirói jegyzeteibe, tehát országgyűlési értesítőjébe belekerüljön a sópanama és a zalatnai smuczság.

A választójog revíziója.

A fővárosi ügyvédség körében élénk visszhangra talált a nagyváradi ügyvédi kamara közgyűlésének határozata, amely a munkapárti Házban alig megszavazott választójogi javaslat revízióját sürgeti.

Az új ügyvédi párt ma este tartott igen látogatott értekezletén dr. Blauner Mór utalt a magyar ügyvédség régi hagyományaira, amelyek ezáltal is politikai pártállásra való tekintet nélkül kötelességévé teszik a karnak a mai kormányzat jogfosztó irányzata elleni erőlyos állásfoglalását. Az elmúlt év június 4-ike utáni események, mint a sajtószabadság elleni merényletek, az egyesülési és gyűlekezési jog megsértésének tömeges esetei, a minden jogfejlődési törvényt megsejtető, kores választójogi szabályozás, az értelmiség fejlett fokán álló, törvénytisztelő magyar ügyvédség zömének erőlyes tiltakozását éppoly szenvedélyesen váltják ki, mint azt a június 4-iki paramenti csiny ország-szerlet eredményezte. Indítványozza, hogy az értekezlet az évi rendes közgyűlés elé a választójog-fosztásokat elítélő határozati javaslatot terjesszen és annak előkészítésére a párt kijelölendő szónokát utasítsa.

Dr. Kégl János (Monor) azt fejtegette, hogy

az ügyvédséget ezen manifesztációra a jogtisztelét parancsa kötelezi mindazokkal szemben, akik a közhatalom birtokában a jog erkölcsi szabályai ellen oly súlyosan vétének.

Dr. Oppler Emil arra mutatott rá, hogy az ügyvédi rendtartás 19. szakasza alapján az ügyvédségnek nemesak joga, de kötelessége a jogalkotások panaszolt visszasságait szóvá tenni.

Többek felszólalása után az értekezlet az előadói indítványhoz egyhangulag hozzájárult.

Az értekezlet lelkesedéssel vette tudomásul, hogy a határozati javaslat mellett a kamarai közgyűlésen dr. Vásonyi Vilmos is felszólalni készül.

A vasárnapi budapesti népgyűlés.

A szövetség ellenzéki pártok a szociáldemokrata párttal, a Választójog Országos Szövetségével és a Demokrata Körrel és az általános, egyenlő és titkos választójog híveivel vasárnap délután 3 órakor a Vigadó termeiben népgyűlést fognak rendezni. A népgyűlésen Justh Gyula fog elnökölni és a gyűlés rendezésében résztvevő pártok részéről egy-egy szónok fog beszélni. A népgyűlést bejelentő kérvényt dr. Bródy Ernő orsz. képviselő ma adta át a főkapitánynak a népgyűlés tudomásulvétele végett. A főkapitány választás irásbeli végzéssel fogja tudatni a bejelentőkkel. A népgyűlés előkészítése tárgyában e hó 13-án, csütörtökön este félhét órakor a Központi Demokratakör (VI. Teréz-körut 7.) helyiségeiben a főváros különböző kerületi köréi, társulatai, egyesületei dr. Vásonyi Vilmos orsz. képviselő elnökölésével előkészítő értekezletet tartanak.

Megszepent a sópárt.

— Holnap soron a házszabályrevízió. —

Parallel ülések karhatalommal.

— A munkapárti дума ülése. —

Budapest, márczius 13.

Az ellenzék tegnapi harezias határozata nagy megröbbsenést keltett a munkapárt vezetőségénél, amely már azt hitte, hogy minden további kardcsapás nélkül viheti keresztül összes bűnös terveit. De nevezetes, hogy minden kormányukáz és elnöki parancs ellenére is csak 145 munkapárti képviselő verődött ma délelőtt össze a dumában, s majdnem száz hiányzott, — a többség kisebbik fele. Ez a tömeges abszéntálás a legjellemzőbb tünete annak, mint lelkesül a munkapárt józanabb része az erőszak és a törvénytírási politikájáért.

Gróf István, a geszti diktátor, természetesen megtesz minden előkészületet, hogy az utolsó pillanatban ne huzzák keresztül számítását, s tető alá hozhassa a klotürt is. Természetesen konferált ma Paulik Ferencz rendőrségi főfelügyelővel, a bihari alkotmányosság legfőbb támaszával és Angyal József háznagygyal. Többi közt elrendelte az óvatos elnök, hogy a karzati jegyeket ne a háznagyhi hivatalban, hanem az elnöki tanácsos irodájában adják ki és csakis teljesen „megbízható” elemeknek. De még így sem mertek többet kiadni néhány jegynél, s hamarosan kitétek a táblát: „Minden jegy elfogyott.” Kell a hely a detektiveknek.

Nagy karhatalmi intézkedések is történnek holnapra. A geszti még a mult heten akként rendelkezett, hogy a fővárosba összpontosított csendőrség márczius derekáiig Budapesten maradjon. A holnapi napra a Házban nemesak a rendőrség, hanem a csendőrség is szolgálatot teljesít. A csendőrség holnap délelőtt tíz órától fegyverben áll és várja az elnök rendelkezését. Ebből azt következtetik, hogy Tisza esetleg csendőrökkel szándékozik közbelépni, hogy az ellenzéki pártokat megfélemlítse. A Ház összes tisztviselői és szolgálatban állanak. A képviselőházhoz vezető összes ajtókat már ma este lezárják és holnap reggel hét órától csak a főbejáró marad nyitva. A rendőrséget és csendőrséget a pinchehelyiségekben, a félemeleten és az elnöki szoba előtt helyezik el.

Ezenkívül preventívából gondoskodtak a sópártiak arról is, hogy ki ne fogyjanak az

időből. Péntektől kezdve parallel üléseket tart a Ház, délelőtt tiztől kettőig, s délután négytől esti nyolcz óráig. Az erre vonatkozó indítványt, amely fölött a holnapi ülés végén egyszerű szavazással döntenek, ma a következő képviselők nyújtották be: gróf Khuen-Héderváry Károly, báró Léva János, Kenedi Géza, Nagy Sándor, Szentiványi Gyula, gróf Lázár István, Bornemissza Lajos, Szepesházy Imre és Rednik Gábor. A folyosón a hírlapírók megkérdezték a munkapárt elnökét, mi a célja indítványával, amire a volt miniszterelnök ezt mondotta:

— Semmi egyéb célja nincs a párhuzamos üléseknek, mint az, hogy szombatra készen akarnak lenni. A házszabályok revíziójához nyilván sok szónok fog jelentkezni és nem szeretnők, ha esetleg szombaton túl is együtt kellene maradnunk. Ezért pénteken délután is ülés lesz, sőt esetleg szombaton délután is, ha szükség volna rá.

A folyosón Lukács László miniszterelnök is megerősítette, hogy a parallel ülések elrendelésére csak azért van szükség, mert a husvétj ünnepek előtt el akarják intézni a napirenden levő kérdéseket.

A mai ülés igen rövid ideig tartott, s jóformán felszólalás nélkül elintézték a napirend minden pontját. Az ülés végén a miniszterelnök visszavonta a még le nem tárgyalt összes javaslatokat s az elnök kintülte holnapra a házszabályrevíziót.

Részletes tudósításunk a következő:

Gróf Tisza István elnök feltizenegykor megnyitja az ülést.

Nagy Sándor, a zárszámadási bizottság elnöke terjesztette be a bizottság jelentését az 1907. és 1908-iki zárszámadásokról.

Az elnöki jelentések során bemutatta az elnök az Oklándon megválasztott báró Dániel Lajos mandátumát.

A napirendre áttérve, Varga Gábor előadó ismertetése után felszólalás nélkül elfogadtatták a kisajátítási törvény kiegészítéséről szóló törvényjavaslat. Ugyancsak felszólalás nélkül fogadták el Hoványi Géza előadásában a Japánnal kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Elnök bejelentette, hogy gróf Khuen-Héderváry Károly és társai indítványt adtak be, hogy a képviselőház márczius 14-étől kezdve naponként két ülést tartson, délelőtt 10-től 2-ig és délután 4-től 8-ig. Az indítvány felett a holnapi ülés végén döntenek.

Ezután folytatták a napirend tárgyalását. Az Adria magyar királyi tengerhajózási társulattal kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot Dobieczy Sándor előadó ismertetése után felszólalás nélkül fogadták el.

A gazdasági eselőkészítéssel és gépmunkások balesetbiztosításáról szóló javaslatot Pirkner János előadó referálta.

Általánosságban, felszólalás nélkül fogadták el.

A 3. szakasznál Pirkner János előadó stílis módosítást nyújtott be.

Grätz Gusztáv kifogásolta, hogy az erdőmunkások is a gazdasági eselőkészítéshöz osztatnak be, mert ez sérelmes az illetékre. Indítványozza a szakasz törlesztését.

Beöthy László kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy nem akarják az eddigi helyzetet megbontani, de a gyakorlati szempontok irányadók a kérdés elbírálásánál.

A szakaszt az előadó módosításával fogadták el.

Az ipari tulajdon védelmére kötött nemzetközi szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot Söpkéz Sándor előadó, a tulajdoni szabadságról szóló nemzetközi szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot Blauár Béla előadó ismertetése után fogadták el.

Végül elintézték a kérvények XII. sorjegyűkét. Szász Pál, Neugeboren Emil, Ertsey Péter referáltak.

Negyedekkor végeztek a napirenddel.

Lukács László miniszterelnök állt fel ekkor szólásra s bejelentette, hogy a házszabályok 319. szakasza értelmében a Ház előtt fekvő s még tárgyalás alá nem vett javaslatokat a kormány nevében visszavonja.

Elnök ezután javasolta, hogy a holnap délután tíz órakor tartandó ülés napirendjére tüzzék ki a házszabályrevízió tárgyalását. Előzőleg harmadszor olvassák a ma elfogadott javaslatokat s az ülés végén döntenek a délutáni ülésekre vonatkozó indítvány fölött.

A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

A klotür katonái.

— Ujabb erőszakosság készül. —

Hathetes husvétii vakáció.

— Hírek a politika világából. —

Budapest, márczius 12.

Nagy az idegeesség és kapkodás a munkapárt körében. Félelem s aggodalom fogta el őket annak tudatában, hogy holnap szemtől-szembe kell állniok a nemzet élő lelkiismeretét képviselő ellenzékkel. Lukács, Tisza és Khuen minden elővigyázati rendszabályt megtették, hogy testi épségüket bántalom ne érhesse. Táviratilag Budapestre rendelték minden megmozgatható munkapártit s így számítanak 180—200 emberre. Holnap a Házban husz izomfi-képviselő az elnöki emelvényen s ugyanannyi a miniszterelnök körül fog állást foglalni. Ezenfelül bent a Házban kétszáz rendőr és száz csendőr fog szolgálatot teljesíteni — szükség esetén. A Ház környékén a rendőri és csendőri kirendeltségen kívül, hír szerint, katonai készültséget is kivezényelnek. A hadsereg — mint a klotür megteremtője! Szégyenletes és lealázó! De ez sem elég a megvadult sópártnak. Hirtelen fölfrissíti a párhuzamos üléseket is s a Déry-féle vádakat a Nagy Sándor-féle gyanúsításokkal próbálja paralizálni. Kilenctmillió pörrel fenyegetőznek a koalíciós szén-szerződések megbélyegzésére. Ettől az ijesztgetéstől azonban nem fog megijedni senki, mert rég tisztázva van a tényállás. A nagyszerű ellenzéki küzdelmet sem erőszakkal, sem zűnizmussal, sem üres rágalomokkal leszerelni nem lehet. Ha Lukácsék békét akarnak, akkor a legokosabb, ha a hathetesnek szánt husvétii vakáció alatt elkotródnak a szereplés színteréről.

Mai híreink itt következnek:

A kormány tervei.

A főrendiház tegnapi bizottsági ülésén — mint hírül adtuk — Lukács László miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány már előkészíti a választókerületek kiigazításáról, a választók szabadsága ellen elkövetett büncselekményekről, a választási bíráskodásról, a törvényhatósági területek választásáról és bizonyos tekintetben a közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslatokat.

A kormány ezeket a javaslatokat oly időben akarja megalkotni, hogy azok még az új választás előtt valamennyien életbelépjenek.

E javaslatok legtöbbjét oly sürgősnek tekinti a kormány, hogy még a nyári szünetek előtt akarja elintézni. Így a kerületek kiigazításáról, a választási bíráskodásról és a törvényhatósági területek választásáról szóló törvényjavaslatokat még a szünet előtt szeretné tétő alá hozni, míg a közigazgatási reform, a — jegyzők államosítása — a többivel együtt öszre marad.

Ez a szép program természetesen arra az esetre lesz ilyen szép, ha Lukácsék még öszszel is programot fognak adni. Remélhetőleg azonban öszig Lukácsék már ott lesznek, ahoyá az egész ország oly nagyon kívánja őket. Nevezetesen, hogy a kormány programjából hiányzik az új — létszám-emelés, pedig biztos tudomásunk szerint alaposan gondokat okoz ez Lukácsnak és társainak.

A husvétii szünet a kormány tervei szerint most szombaton kezdődik és előreláthatólag körülbelül hat hétig tart.

Lukács külben három heti szabadságra készül a tenger mellé. Előzőleg Pécsbe utazik és a király előtt audiencián jelenik meg s reméli, hogy akkor már szentesítés céljából öfelsége elé terjesztheti a választójogi törvényjavaslatot.

A munkapárt értekezlete.

A házszabályrevízió megvitatása céljából a nemzeti munkapárt ma este fél nyolcz órakor értekezletet tartott, amelyen Sándor János elnöklt.

Darvai Fülöp előadó ismertetette és elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Okolicsányi László szeretné a költségvetés általános vitáját teljesen eliminálni. Az appro-

prúciónál utólag ugysis bekövetkezik az általános vita. Ily értelmű módosítást terjeszt be. Az évi költségvetés tárgyalása minden egyéb előterjesztés tárgyalásától eltérőleg, a részletes vitával kezdődik.

Gróf Tisza István kéri, hogy ez az eszme is vitattassék meg az illető pontnál.

Az elnök erre a javaslatot általánosságban elfogadottnak jelenti ki. (Élénk helyeslés.)

A 137. szakasznál (a bizottsági elnök hatásköre) Darvai Fülöp előadó ezt összhangzásba hozandónak tartja az elnöki hatalom szabályozására vonatkozó többi szakasszal s erre vonatkozó módosítást terjeszt elő.

A módosítást elfogadják.

A 191. szakasznál Rakovszky Iván ennek a 129. szakasszal való összeegyeztetését óhajtja oly értelemben, hogy a kormány részéről benyújtott törvényjavaslatokra vonatkozóan legalább két szónok meghallgatása után határozhasson csak a Ház arról, hogy a javaslatokat melyik bizottsághoz utasítsa.

Gróf Tisza István hozzájárulásával a módosítást elfogadták.

A 230. szakasznál Okolicsányi László megismétli az általános vita során előadott módosítását.

Gróf Tisza István szerint a pénzügyi vitának igazi helye a költségvetés általános vitája, a politikai vitának igazi helye az appropriáció általános vitája. De ez csak akkor lehetséges, ha a költségvetés általános vitáját megtartjuk. (Általános helyeslés.)

Darvai Fülöp előadó hasonló értelmű felszólalása után az értekezlet az eredeti szöveget fogadta el.

A 258. szakasznál Janiga János a képviselők névsorának felolvastatását a Ház jogköréből az elnök jogkörébe áthelyező módosítást terjeszt elő.

Gróf Tisza István és az előadó hozzájárulásával a módosítást elfogadták.

A többi szakaszt változatlanul fogadták el.

Sándor János elnök végül arra kérte a párt valamennyi tagját, hogy a képviselőház holnapi ülésén jelenjenek meg idejekorán és teljes számban vegyenek részt. Ez a házszabálymódosítás, mondotta, a párt sarkalatos programpontja és a párt tagjainak kötelessége, hogy annak tárgyálá-sánál helyt álljanak s azt keresztülvígység nem a maguk, hanem a parlamentarizmus és a nemzet jövője érdekében. (Élénk felkiáltások: Éljen az elnök!)

Ezzel az értekezlet 49 órakor véget ért.

Tisza István lemond?

A berlini „Vossische Zeitung“ tegnapi száma budapesti forrásból a következőket közli: A magyar politikai körökben nagy határozottsággal beszélnek, hogy gróf Tisza, a magyar képviselőház elnöke, a házszabályrevízió elintézésé után kihallgatáson fog megjelenni a király előtt. A kihallgatás összefügg azzal, hogy gróf Tisza a házszabályok végleges elfogadtatása után, házelnöki állását elhagyni szándékozik. Ezzel a hírrel kapcsolatban a német lap szerkesztősége megjegyzi, hogy gróf Tisza néhány nappal ezelőtt a magyar parlamentben heves támadást intézett a német birodalmi gyűlés ellen. A célt tévesztett és hallatlan támadást a német, sőt a magyar sajtó is egyértelműleg erőlyesen visszautasította. Gróf Tisza lemondásával most a meggondolatlan szavak következménye jelentkezik.

Lukács László összeférhetlensége.

E hónap 13-án, csütörtökön délután öt órakor lesz az összeférhetlenségi bizottság előtt Lukács László és Mayer Odón ellen tett amaz összeférhetlenségi esetnek folytatóság tárgyalása, amelyet Gyökös István nyomdász jelentett be a képviselőháznak. Az összeférhetlenségi bizottság tárgyalása elé nagy érdeklődéssel néznek. A bizottság tárgyalása nyilvános.

Mezőssy Béla nyilatkozata.

Mezőssy Béla, aki jelenleg Ujfehértán időzik, táviratilag a következő nyilatkozat közzétételére hatalmazott fel bennünket

— Tisza gróf nyilatkozatában egészen korrektil bizonyítja a valót, hogy a választói reformra nézve semmiféle megállapodásunk sem volt. A hivatalos hazudozást tehát ő is megezőfolja. Oldalvágására, hogy velem az utczán beszélt, válaszom: Ott is és egyebütt is órákon át — szives felkérésére. Fel-talakodni senkilez sem szoktam, sőt oly szerénytelen sem vagyok, hogy azt kívánjam, hogy Tisza emlékezzék az én álláspont-

tomra. Felesleges is, mert évek óta, Besztercebányán és másutt, mindig ugyanazt beszéltem. Én azt szerettem volna, hogy ő a saját akkori felfogására, a városi kerületek titkos szavazását illetőleg szíveskedjék emlékezni. Ha nem emlékszik, akkor erről én nem tehetek. *Mezőssy Béla.*

Sok százmilliós hadügyi terhek.

A hadvezetőség, mint Bécsből jelentik, összeállította a jövő évre szóló közös hadügyi költségvetést, amelyből a következő számadatok érdemelnek említést: a többkiadás 15,5 millió és egyezri összegben 19 milliót követel a közös hadügyi-minisztérium rendkívüli kiadásokra, tehát összesen 34,5 milliót, amelyből a kvóta szerint Ausztriára 21,94, Magyarországra 12,06 millió esik. *Az egész hadügyi költségvetés, a tengerészet kivételével, 420 millió koronára rug.* Ehhez járul a tengerészet rendes költségeiként 76 millió korona, de ebbe nincs beleszámítva a flotta fejlesztésére annak idején rendkívül költségek fejében megszavazott 312,4 millió, amely összegből az 1914. évre programmszerűen 68 millió koronát kér a hadvezetőség. Ehhez járul továbbá a nagy uszodák építése, amelynek 9 millió korona költségéből az első részletet a jövő évre állítják be. A tengerészeti költségvetés szerint körülbelül 150—170 millió koronára fog rugni, vagyis az egész hadügyi költségvetés 1914-ben 570—600 millió koronát fog kitenni.

Ennek a horribilis summának megszavazása érdekében van nyilván az uralkodó oly nagyon meglegedve Lukácsesal és pártjával, akik előreláthatólag gondolkodás nélkül fogják a százmilliókat megszavazni.

Budapest, márczius 12.

A dunavesei mandátum. Mint értesülünk, a gróf *Benyóczy Sándor* elhalálásával gazdatlanná vált dunavesei kerületben a Kossuth-párt volt ügyvezető alelnökét, *Hoitsy Pált*, a kiváló politikust és jeles írókat fogja felléptetni. A munkapárt ismét gróf *Teleki Józsefet* fogja kandidateálni. Az ellenzék győzelme biztosra vehető.

Az 1907-es és 1908-as zárszámadások. Nagy Sándor mint előadó a zárszámadási bizottság két jelentését terjesztette a munkapárti Ház elé, amelyek az 1907. és 1908. évre vonatkoznak. Javasolja, hogy a Ház foglaljon állást az amugy is túltengésben levő állami személyzettszaporítás ellen. Az alapok és alapítványok helyzetessenek az állami számvévesztek közvetlen ellenőrzése alá, hazai szembányak az államvasutal kötött szerződéseiket nem tartották meg. A zárszámadási bizottság indítványozza: utasítsa a képviselőház a kormányt arra, hogy e kilencz milliónyi kárnak megtérítését pörútján érvényesítse. A bizottság indítványozza azt is, hogy a képviselőház utasítsa a földmivelségi minisztériumot, hogy a jövőben a kinostári fürdők-re nagyobb figyelmet fordítson. A zárszámadási bizottság megállapítja, hogy az igazságügyi tárca keretében megtakarítások történtek. A bizottság helyteleníti ezt a takarékoskást, mert ez csak az igazságszolgáltatásnak rovására történhetett.

Pozsony város küldöttsége a kultuszminiszternél. Pozsonyól jelentik: *Bartal Aurél* főispán vezetésével péntek délelőtt jelenik meg Pozsony város küldöttsége *Jankovich Béla* vallás- és közoktatási miniszternél, hogy kérje az egyetemnek a város belterületén való elhelyezését.

A Tanítók Szabad Egyesülete. Ismeretes, hogy gróf *Zichy János* mint kultuszminiszter két és fél esztendő előtt felfüggesztette a fiatal Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületét. A miniszter okul az egyesület lapjának, az *Uj Korszak*-nak progresszív irányát jelölte meg. *Jankovich*, az új kultuszminiszter, kedveskedni akar a tanítóknak, mert érzi, hogy erre szüksége van. Most biztos forrásból arról értesítik lapunkat, hogy *Jankovich* a fölfüggesztett egyesület aktáit magához vette, még mielőtt hivatalát elfoglalta volna a minisztériumban s mivel sem az alapszabályok meg nem tartására, sem szabálytalan pénzközelésre nem talált adatot: az egyesületnek újra visszaadta szabadságát.

Helyreállt az európai nyugalom.

Magyarázzák a leszerelést. — Oroszország pót-nyilatkozata. — A déli határon sincs veszedelem. — A hatalmaknak pénteken válaszol a Balkán-szövetség.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

A tegnap publikált leszereléssel a nemzetközi feszültség véglegesen elmúltnak tekinthető. Fellelegzett egész Európa és ez konstatalható a külföld összes lapjaiból, amelyek üdvözlik a békét és úgy állítják az események központjába a monarchia uralkodóját, mint az európai egyensúly diadalmas megőrzőjét.

A pétervári kormány ma utólag még egy pótnyilatkozatot is fűzött a tegnapi közös nyilatkozathoz. Ebben a nyilatkozatban kijelenti, hogy a monarchiának a déli határon sincsenek ellenséges szándékai. Ami ezt a kétoldalu hivatalos nyilatkozattól való eltérést illeti, diplomáciai körökben úgy magyarázzák, hogy az orosz kormány kényszerhelyzetben volt a nacionalista mozgalommal szemben, mely túlságosan felülkerekedett. A tény azonban az, hogy a leszerelés ügyében az orosz diplomácia nem ért el sikert. Kétségtelen, hogy az osztrák-magyar monarchia külügyi kormánya nem hatalmazta fel a pétervári kormányt arra a nyilatkozatra, amely olyan szinben tüntethető fel Oroszországot, mintha őt Ausztria-Magyarország elismerné Szerbia protektorátumát. Az orosz nyilatkozat magyarázata az, hogy mivel Oroszország tiszterre annyi tartalékost kénytelen szabadságolni, mint Ausztria-Magyarország, az orosz kormány kénytelen volt számolni a nacionalista áramlattal s engedelmessül tette azt a nyilatkozatot, hogy az osztrák-magyar monarchiának nincsenek ellenséges szándékai déli szomszédja irányában.

Maj távirataink itt következnek:

A leszerelés.

Mi lesz a déli határon?

Pétervár, márczius 12. A P. T. Ú. írja: Oroszország és Ausztria-Magyarország kormányai által kiadott azonos kommuniké pót-lásaképpen a P. T. Ú. felhatalmazást nyert annak közlésére, hogy amint az a bécsi kormánnyal folytatott tárgyalásokból kitűnik, az *Osztrák-Magyar monarchia déli szomszédjával szemben nem viselhetik agresszív szándékokat.*

Belgrád, márczius 12. Jovanovic bécsi szerb követ belgrádi tartózkodása összefüggésben volt bizonyos kérdések tisztázásával, amelyekről a bécsi külügyi kormány a déli határon elrendelt katonai intézkedések megszüntetését függővé tette. Mihelyt a bécsi szerb követ visszatér állomáshelyére, megkezdődnek e tekintetben a konkrét tárgyalások és emsokára azután a monarchia leszerelése a bosznia-hercegovinai határokon is megkezdődhetik.

Bécs, márczius 12. A pétervári távirati iroda az osztrák-magyar és az orosz kormány között megállapított és ma publikált azonos kommunikéhez kiegészítő passzust csatol. A két kormány említett megállapodásában helyet nem foglaló eme passzusnak a közösen publikált szövegbe való felvételét az osztrák-magyar kormány már azért is szükségtelessé jelentette ki, mert déli szomszédainak irányában való politikai magatartásunk éppenséggel nem a mostani alkalommal folytatott tárgyalásokban alakult ki. Erre nézve csak rá kell mutatni arra, hogy gróf *Berchtold* külügyminiszter már múlt év november 5-én az illetékes fórum, a delegációk előtt azt a nyilatko-

zatot tette, hogy a monarchia készséggel hajlandó megteremteti a balkáni államokkal való állandó barátságos viszony alapjait.

Márczius 14-én szabadságnak.

Berlin, márczius 12. Pétervárról ielentik a Presse Telegraphnak:

A hadügyminisztérium már ma elküldte a rendeletet a határra az erődök és a hadtestek parancsnokságaihoz. A leszerelés általános öremit keltett és a tartalékosok a lehető legrövidebb idő alatt illetőségi helyükön lesznek, mert a vasutigazgatóságok utasítást kaptak, hogy elegendő vaggont tartanak készen a tartalékosok elszállítására.

Az orosz tartalékosok szabadságolása e hó 17-én kezdődik. A galicziai határon az I., X. és XI. hadtestek ezredeinek 1908. évi tartalékosait küldik haza, viszont husvét után, még pedig márczius 26-án behívják fegyvergyakorlatra a soronlévő tartalékosokat, hogy a századok létszámát ki lehessen egészíteni.

Rendelet a tartalékosok hazabocsájtásáról.

Bécs, márczius 12. A Militaerische Rundschan közlése szerint a hadügyminisztérium a tartalékosok hazabocsájtása dolgában lényegében a következő rendelkezéseket bocsájtotta ki:

Az 1—14. hadtesteknél a hadsereg részleges kiegészítésére (I. véderőtörvény 43. szakasz 3.) aktív szolgálatot teljesítő 1908. sorozási évi tartalékosok (lovassokkal együtt) inaktív állományba helyezendők vissza. A lovasságnál az ezredparancsnokok az 1908. évi tartalékosok közül azokat, akiknél méltánylást érdemlő körülmények jönnek figyelembe inaktív állományba helyezhetik vissza.

Az aktív szolgálatnak fegyvergyakorlatként való beszámítására nézve az 1912. évi véderőtörvény 43. paragrafus 1., utolsóelőtti és utolsó szakaszában foglalt rendelkezések mérvadóak. E két bekezdés így hangzik:

A tartalékosnak vagy póttartalékosnak a közös hadsereg hadiállományra való felemelése végett történt behívása az illető javára egy fegyvergyakorlatnak (szolgálati gyakorlatnak) számít, ha a csapatostól, melyhez be kellett vonulnia, tényleg szolgálatba lépett. A tartalékosnak aktív szolgálatra való mindennemű behívása egy fegyver (szolgálati) gyakorlatnak számít. Ha az aktív szolgálatban töltött idő, több mint 28 nap, egy a tulidő a második fegyver (szolgálati) gyakorlatba számítandó be. Ha azonban a szolgálat legkevesebb két hónapra terjedt, úgy az illetők nem kötelesek többé periodikus fegyver (szolgálati) gyakorlatot teljesíteni.

Ezek a rendelkezések vonatkoznak a harmadik sorozási év aktív szolgálatára is. Ily tartalékos havidíjasok (jelöltek), kik október óta a jelenlegi speciális viszonyokra való tekintettel már egy fegyvergyakorlatot teljesítettek, egyelőre nem hivatók megint be.

Nem teljes a leszerelés.

Bécs, márczius 12. Ausztria-Magyarország és Oroszország között a leszerelésre vonatkozó megállapodás úgy történt meg, hogy Ausztria-Magyarország a déli határon egyáltalában nem fog leszerelni, az északi határon pedig csapatainak egy részét bocsátja haza; még pedig ugyanannyit, hogy az arányban maradjon a galicziai határon lévő orosz csapatok létszámával. A most kiadott hivatalos jelentésekből kitűnik az, hogy a galicziai határon az osztrák-magyar csapatok békelétszáma ezután állandóan a felemelt békelétszám lesz. Mig ugyanis a rendes békelétszám 93, addig ez a felemelt békelétszám 150 ember lesz, amely megfelel a normális orosz békelétszámnak, amely századonként 165 emberből áll. Csapatáinkból előreláthatólag mintegy 32,000 tartalékost bocsátanak haza, orosz részről pedig

360,000 embert, ebből 160,000 katonát a galicziai határról.

Ezzel a hírrel szemben félhivatalosan a következőket közlik: Egy esti lap azt a bécsi jelentést közli, hogy az északi határon csak az 1908. évfolyambeli legényeket bocsátják haza, ezzel szemben azonban márczius 26-ikától kezdve szakadatlan turnusokban hívják be fegyvergyakorlatra a tartalékosokat, úgy, hogy egy század állománya állandóan százötven főnyi legyen. A Budapesti Tudósítót illetékes helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ez a hír semmiféle formában nem felel meg a tényeknek és mérő koholmány.

Francia vélemény.

Páris, márczius 12. A reggeli lapok az osztrák-magyar és orosz leszerelés hírére nagy meglepetéssel közlik. A nacionalista sajtó azt állítja, hogy Ausztria-Magyarország kénytelen volt Oroszországnak engedni, a diplomáciai harcban tehát Oroszország győzött. Az „Echo de Paris” konstatálja, hogy Oroszország elég erős még a demobilizáció után is. Oroszországnak elég ideje volt arra, hogy hátszéki erődítéseit szaporítsa és immár az orosz ujonczok is eléggé ki vannak oktathatva. A helyzet ilyen körülmények közt sokkal megnyugtatóbb, mint eddig.

Páris, márczius 12. A nacionalista sajtó nagy fogja fel a leszerelést, hogy az Oroszország teljes diplomáciai sikerével járt. Az osztrák-magyar monarchia nemcsak abban adott elégtételt Oroszországnak, hogy kijelentette, hogy a délszláv szomszédok irányában nem viselkedik ellenséges szándékkal, hanem abban is, hogy előbb kezdte a leszerelést.

A balkáni harctéren.

Pénteken válaszol a Balkán-szövetség.

Szófia, márczius 12. Minthogy a szövetséges balkáni államok egyike valamelyes módosításokat ajánlott, a hatalmak mediáció indítványára pénteken adják csak át a választ.

Athén, márczius 12. Hivatalos jelentés szerint a szövetséges balkáni államok választ holnapután adják át. Biztos értesülésünk szerint Görögország sürgetésére a balkáni államok követelni fogják, hogy a porta köteleztesse arra, hogy a Törökország területén élő keresztények vallási és nemzeti előjogait biztosítsa.

Megyezés a Balkán-szövetségben.

Belgrád, márczius 12. A szerb és a görög kabinetek között meggyezés jött létre arra nézve, hogy a hódított területek annak az államnak jussanak, amelynek hadereje az illető helységeket megszállotta. E szerint Szaloniki a görögöké, Monasztir és Ochrida ellenben Szerbia jogos tulajdona. Ezt a megállapodásukat közvetlenül az ellenségeskedések újabb megkezdése után az athéni és a belgrádi kormány közölte a bolgár kabinettel. Mikor a szófiai kormány megköszönte Szerbiának, hogy Drinápoly ostromához nehéz ágyukat küldött, erről a megállapodásról nem tett említést, a mit a szerb kormány úgy tekintett, hogy a bolgár kormány hallgatólagosan hozzájárult a szerb és görög kormányok között létrejött meggyezéshez.

A török pénzügyminiszter nyilatkozata.

Konstantinápoly, márczius 12. A pénzügyminiszter egy intervjúban a következőket jelentette ki:

Törökország pénzügyi helyzete ugyan nem fényes, de nem is kétségbeesítő. Mindig elég pénzük lesz hadviselésre és pedig előlegek által, mint az anatóliai vasúttársaságtól kapott 500,000 fontnyi előleg, nyilvános gyűjtés által, kincstári kötvények kibocsátása által. A folyó költségvetési év defizitje nem lesz rendkívül nagy, mert megtakarítottuk a tripoliszi és az európai törökországi közigazgatás költségeit.

A szerbek az Adria-tenger partján.

Róma, márczius 12. Előkelő diplomáciai körökben közlik, hogy a szerb kormány

abban az esetben, ha a nagyhatalmak tiltakoznának a szerb csapatoknak az adriai partvidékre való küldése ellen, kötelezően ki fogja jelenteni, hogy haderejét a béke után vissza fogja rendelni, de amíg a hadjárat be nem végződik, tartozik a szövetséges Montenegrót támogatni.

Belgrád, márczius 12. Ugron István osztrák-magyar követ hír szerint tiltakozást jelentett be a szerb kormánynál, amiért újabb haderőt küldtek Skutari alá és nyomatékosan figyelmeztette Pasic miniszterelnököt, hogy a londoni nagykövetségi konferencia határozata szerint Skutari az autonóm Albániához fog tartozni, tehát a szerb kormány akkor jár el helyesen, ha visszarendeli az elküldött segédszerepeket. Illetékes helyen ezt a hírt ebben a formájában megegyeztetik. Ugron nem tiltakozott, azonban Jovanovic bécsi követ, mikor legutóbb Belgrádban volt, szóvá tette ezt a kérdést és közölte Pasiccsal az osztrák-magyar külügyminisztériumnak ezt az álláspontját.

A Hamidie bombázta Durazzót.

Belgrád, márczius 12. Durazzóból érkezett jelentések szerint igaz az a hír, hogy a Hamidie nevű török czirkáló délben megjelent Durazzó előtt és a várost bombázta. Mintegy száz lővés után San Giovanni di Medua felé indult a czirkáló és azt is bombázta. Innen Bari felé fordult a Hamidie, ahol délután 4 óra tájban látták. A hajó további irányát nem ismerik. Durazzóban és San Giovanni Di Meduában a bombázás csekély kárt okozott.

Uj harcok Csataldzsa és Bulair körül.

Páris, márczius 12. Konstanzból táviratozzák: A csataldzsai vonalon és a Gallipoli félszigeten nagy ütközet fejlődött ki. A csata kimeneteléről nem lehet semmit tudni.

Berlin, márczius 12. Konstantinápolyból táviratozzák: Tegnap és tegnapelőtt Bulairnál és a csataldzsai vonalon kitört az ütközet. Mind a két szárnyon áll a csata. Bulairnál a bolgár előcsapatok voltak a támadók, de aztán a derékhad is belevegült az ütközetbe, amelyet a tüzéség kezdett. A Saros-öböl keleti partján a bolgárok vereséget szenvedtek. A csataldzsai ütközet még nincs eldöntve.

Skutari bombázása.

London, márczius 12. Belgrádból jelentik a Daily Telegraphnak: Tegnap Kossovoljéig hallatszott az ágyuzás Skutari felől. A szerb segédszerepek már megérkeztek Alessiába és onnan erőltetett meneteléssel sietnek Skutari alá, hogy résztvegyenek a döntő csatában.

Versengés Szalonikiért.

Konstantinápoly, márczius 12. A görög hadvezetőség kész 50,000 főnyi sereget küldeni a csataldzsai harctérre a bolgárok támogatására, ha a szófiai kormány már most elvben kimondja, hogy Szaloniki Görögországot illeti meg.

Kirohanás Drinápolyból.

Konstantinápoly, márczius 12. Sukri pasa Drinápolyból radiotelegrafikus uton jelentette, hogy a hó olvad és árvíz van Drinápolyban. A város nagy részét, sőt a sáncokat is elöntötte az ár. Mivel pedig az eleség és a lőszer kezd veszedelmesen fogyni, tehát a védősereg készül a kirohanásra, hogy keresztülvágja magát az ellenség vonalán.

A bolgár-görög összeütközések.

Brindisi, márczius 12. A Perosi gőzösön ideérkezett egy görög ezredes, aki megerősíti, hogy Nigritában és a hódított területek más vidékein véres összeütközések vannak napirányban bolgár és görög csapatok közt.

KÜLFÖLD.

Szaperitják az olasz haderőt is. A római *Giornale Militare* közli mai számában: A hadügyi kormány behívja az 1898. és 1909. évi tartalékos korosztályokat kiképzés céljából és ezt a tartalé-

kos létszámot június 30-ig fogja fegyver alatt tartani. Addig megtörténik a létszámszaporítás, úgy, hogy a tartalékosok szabadságolása idején az olasz hadsereg tényleges létszáma már jelentősen nagyobb lesz. A *Tribuna* szerint a hadügyminisztérium előterjesztésére a minisztertanács azt az 50 millió líras tételt, amelyet a kormány a flotta fejlesztésére szánt, felemelte 80 millió lírara.

Ujabb zavarok Belgiumban. Brüsszelből jelentik, hogy a politikai helyzet ismét kiéleződött, mert a kormány és a parlamenti többség nem akar szavának állami. De Broqueville miniszterelnök tudvalevőleg megígérte a nagyvárosok polgármestereinek, akik ajánlottak az általános sztrájk leszerelésére, hogy revízió alá veszi az általános választási jogot és a legszabadelviúbb módon fogja enyhíteni benne a pluralitást. A miniszterelnök ma a képviselőházban nyilatkozott s ez a beszéd meglepetéssel volt a kötelező ígéretnek. Ilyen körülmények között De Broqueville valószínűleg a kabinet valamennyi tagjával együtt kénytelen lesz lemondani. Az még nincs megerősítve, hogy a szociáldemokrata párt az árulás következtében ismét elhatározza az általános sztrájkot. A liberális párt körében nagy az izgatottság, de még nagyobb az elkeseredés a szociáldemokraták táborában, azok a polgármesterek pedig, akik a meggyezést közvetítették, le fognak mondani.

A felpofozott miniszter.

— Tengernagyok, ha találkoznak, —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

Rómának nagy szenzációja van. Egy városágos minisztert ért ma súlyos inzultus. A támadó nem a nép elkeseredett gyermekei közül került elő s nem a politika heve ragadta el az ütlegelő kezét. A miniszter támadója egy nyugalmazott tengernagy volt, aki üldöztetéséért így állott boszut a miniszteren. Az eset természetesen nagy port vert fel. A brutális támadást mindenütt élesen elítélték, noha — mint tudósításunkból kiderül — a tengernagynak nem volt más választása, hogy sértett önértetének elégtételt szerezzen.

Az olasz király maga is megdöbbenéssel hallotta miniszterének esetét és táviratilag tudatta hí emberével felháborodását, amely ugyan jól eshetett a felkélpt miniszternek, de a megsejt sérelmet még sem mossa le róla, valamin az sem, hogy a tengernagyot azon a czimen, hogy közhivatalnokot inzultált, letartóztatásba helyezték.

Rómából keltezett távirati tudósításunk a következőket jelenti:

Az olasz haditengerészet, amely az olasz-török háboru alkalmával sok sikert ért, sokat köszönhet a vaskezü *Cattolica* admirálisnak, aki, mint tengerészeti miniszter nagy rátermettséggel fejlesztette az olasz flottát. A modern vezetés magával hozta a régi rendszer megszüntét s *Cattolica* nyugalmazta mindazokat a tengerésztiszteket, akiket alkalmatlannak vélt az olasz haditengerészet fejlesztése érdekében.

A proscibáltak között volt *Gozo* tengernagy is, akit két év előtt felszólítottak, hogy kérje a nyugdíjaztatását. *Gozó* passzionátus tengerész, tiltakozott, hogy ifjan s időnek előtte tétlenségre kárhóztassák s minden követ megmozgatott, hogy a szolgálati állományban maradhasson. *Cattolica* azonban nem ismert pardont és szolgálati uton küldte nyugdíjba az ambiciózus katonát.

Gozo tengernagy sehogyan sem tudott be nyugodni sorsába s a tripoliszi háboru, az olasz haditengerészeknek számos bravurja idegessé tette a dicsőségre szomjazó admirálist, aki reaktiválását elérni nem tudta. Boszura szomjazott s mint hogy karriérje megrontóját a tengerészeti miniszterben látta, elhatározta, hogy inzultus alakjában vesz magának elégtételt.

Cattolica tengerészeti miniszter ma is, mint rendszeren reggel félkilenc órakor ment a hivatalába. Szokása szerint szalag tette meg az utat a

Via Tritoni-n át. Menetközben hirtelen elébe került a volt mezőgazdasági minisztérium egyik oszlopa mögül Gozo, nyugalmazott tengernagy s még mielőtt a miniszter védelemre gondolhatott volna, több ízben arcul ütötte. Cattolica meglepetésében visszatántorodott a hirtelen támadás miatt. Gozo újra ütésre emelte fel öklét s ekkor a futva egybeseregő közönség közül kiváltott egy carabinieri altiszt s lefogta a szinte habzó szájjal szikkozódó tengernagyot.

Tekintettel arra, hogy közhivatali funkcionáriusok hivatalos működésével kapcsolatban történt a támadás, Gozo tengernagyot azonnal letartóztatták. Cattolica miniszter pedig a közönség részvételétől kísérve, a minisztériumba, majd a képviselőházba ment.

Cattolica tengerészetiügyi minisztert a terem-beléptekor élénken üdvözölték. Számos képviselő a miniszteri padokhoz sietett az üdvözlésére.

Cavagnaro képviselő szólásra emelkedett, hogy megbélyegezze Gozo tengernagy eljárását és tolmácsolja a miniszternek a ház üdvözlését.

Cattolica miniszter megköszönte a tüntetést és kijelentette, hogy az ellene intézett támadás csak meg fogja erősíteni abban, hogy kötelességét a jövőben még fokozottabb mértékben teljesítse.

Ábrányi Kornél temetése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

A magyar újságírás nagy halottját, az erős, lelkes és harcos tollú Ábrányi Kornélt ma délután temették el impozáns részvét mellett. Életében alaposan kivette a részét a küzdelmekből, derekasan harcolt Magyarország jövőjeért, boldogulásáért. A főváros társadalmának minden rétege eljött, képviseltette magát, hogy így rójja le kegyeletét a nagy halottnak.

A kerepesi temető halottsházának középső nagytermében helyezték pompás délszaki növények között díszes ravatalra a nagy halottat. A ravatal katafalkjának lépcsőit a virágos koszorúk halmaza borította el, köztük Justh Gyula koszorúja a felirással: „Részvétét nyivánítja, ki maga is részvétre szorul — Kornél felejtethetetlen emlékének Justh Gyula“, a miniszterelnökség sajtóosztályának koszorúja: „Felejtethetlen volt főnökének“, *Andrássy Gyula, Wekerle Sándor, a Budapesti Újságírók Egyesülete, a Kisfaludy-Társaság, a Petőfi-Társaság, a Pesti Napló szerkesztősége, a Magyar Hírlap szerkesztősége, gróf Hadik János, Surányi József, dr. Légrády Imre és dr. Légrády Ottó, Pekár Gyula, Erdős Armand, Verebélyi László, Kovács Gyula, Bunczel Alfréd, a Szövetkezett ellenzék, Szontagh Félix és Leóna, a Réczey-család és mások* koszorúit.

A temetés délután négy órakor kezdődött, de már előzőleg gyülekezett az előkelő gyászoló közönség. A gyászolók soraiban ott voltak: az özvegy, született Tömörly Adrienne és a rokonok *Dzubay Istváné Ábrányi Jozefin, dr. Hebrony Józsefné Ábrányi Riza, dr. legifj. Ábrányi Kornél, Dzubay István, dr. Hebrony József, dr. Ábrányi Kornélné Dunkl Lili, Ábrányi Emil, Sággh Józsefné Ábrányi Jolán, Ábrányi Emilné Wein Margit, Sággh József, Dzubay László és Jenő, Hebrony Aurél és Kornél, Ábrányi Lillian, özvegy id. Ábrányi Kornélné Katona Clementina, ifj. Ábrányi Emil, Pogatschnigg Guidoné Sággh Mariska, azonkívül megjelentek: Justh Gyula, Széll Kálmán, Wlassics Gyula, gróf Andrássy Gyula, Szerényi József, gróf Zichy Aladár, gróf Hadik János, Beöthy Zsolt, Bárczy István, Rákosi Jenő, a miniszterelnökségi sajtóiroda tagjai testületileg Barát Ármin osztálytanácsos, a sajtóiroda főnökének vezetésével, Farkas László udvari tanácsos, Horváth Károly miniszteri tanácsos, Várady Antal udvari tanácsos, a Budapesti Újságírók Egyesületének nevében Márkus Miksa elnök, Szatmári Mór alelnök, és Purjesz Lajos főtájtár — az egyesület ma délutánra kitűzött választmányi ülése is elmaradt és a tagjai idevonultak — Herczeg Ferencz, a Petőfi*

Társaság nevében, Pekár Gyula, a Kisfaludy-Társaság tagjai testületileg, Erdős Armand, Pap Zoltán és dr. Lukács Gusztáv Jenő vezetésével az „Egyetértés“ szerkesztősége, amelynek Ábrányi Kornél hosszú éveken át munkatársa volt, továbbá Gajári Ödön, Hoitsy Pál, Turi Béla, Kenedi Géza, Szini Gyula, dr. Csergő Hugó, Jendrassik Jenő festőművész, dr. Kovács Dénes, Kállay András nyugalmazott főispán, Réczey Imre, volt rektor, Lőrinczy György királyi tanfelügyelő, a Petőfi-Társaság tagja, dr. Bókay Árpád és János és Kovács Gyula egyetemi tanárok, Barabás Béla és Putnoki országgyűlési képviselők, Koós Ödön és Szerényi Sándor miniszteri osztálytanácsosok, Vasiliévits János alpolgármester, Benedek János országgyűlési képviselő, Petri Mór királyi tanácsos, Pest megye tanfelügyelője, emplényi Moskovits Géza, Jászai Mari, Paulay Erzs, Mihályfi, a Nemzeti Színház tagjai, Janicsok Andor tüzoltóparancsnok, Follért Károly, a posta és távirat igazgatója és mások igen sokan.

Az egyházi szertartást Hunkár Géza terézvárosi segédlelkész tartotta fényes segédlettel. A pap beszétele után az operai énekesekből alakult kar gyászadalokat adott elő, majd Pekár Gyula lépett a ravatalhoz és költői lendületű szép bucsu-beszédet mondott.

— Kit annyi éveken át büszkén neveztek magukénak — kezdte Pekár Gyula beszédét — a Kisfaludy- és Petőfi Társaság bucsuznak téled, a próza és vers egyaránt hivatott mesterét-l, a ragyogó elméjű költőt, Ábrányi Kornélt! Amit huszonegy éves korodban érdemeltél ki először, az irodalom most utolszor ad neked balért, de fájdalom utolszor ad neked babért, defajdalom, e koszoru nem az élet, hanem a halál diadalának bus pompájának szól és a te nagyokat álmódó orosz-lánfjednek csak hüllő halántékát ékesítheti. Istenek kegyeltje, hatalmas fő, a tehetségek gazdag és fényes világa volt a tied és ez a te világod. A költő szavával élve, télt nem ismert, csak örökké termékeny ősz volt és egyre dusabb minden aratás után. Fáklya voltál, mely nemcsak világított, hanem egy nagy érző szív melegével melegített is. Most, hogy a halál e fáklyát lefelé fordította, úgy érezzük, egy nagy fényvel kevesebb lett körülöttnk és egy nagy szív hiányában üresebb és ridegebb a világ. De a babért, amit a halálnak hozunk, oly homlokon mint a tied, nem hervadhat el, élni, zöldelni fog a te költő emlékeddel. Ez a mienk és nem ennek, csak annak, mi porrá kell, hogy legyen mondjuk a bus bucsuzót, Isten veled!

A beszéd elhangzása után Márkus Miksa mondott gondolatokban mély bucsuüdvözlést az Újságíró Egyesület nevében az elhunythoz mely a jelenlevőket a könnyekig meghatotta.

— „Az a férfi, aki ebben a koporsóban fekszik, 1849-ben született, és 1913-ban halt meg — mondotta. — 1849-ben született. Hát akkor is születtek magyarok ezen a földön és nem csupán meghaltak? 1849-ben született, abban a rettenetes esztendőben, amikor az alkotmányért és szabadságért küzdő magyar nemzetet letörték az oroszok — annak a korszaknak a küszöbén született, amikor a zsandár lett urrá szép Magyarországon és meghalt 1913-ban. Nekem most el kell bucsuztatnom elhunyt barátunkat a Budapesti Újságírók Egyesülete nevében, amelynek egyik alapító tagja és büszkesége volt. Elbucsuztatom, de nem siratni. Hiszen most, hogy a koporsófedél örökre eltakarja őt, most újra a régi Ábrányi Kornélt látom magam előtt. Nem azt, akit a betegség megrokkantott, hanem a hatalmas, a diadalmas, a nagy Kornélt, aki mellét kifeszítve róttá végig szeretett Budapestjének korzóját, akit legszebb mosolyukkal üdvözölnek az asszonyok, legbarátságosabb köszöntésükkel a férfiak, aki valósággal része volt ennek a városnak. Szinte hihetetlen, hogy örökre elesenedült az a széles gesztusú férfiú, aki, ha kitérte karjait, úgy tetszett, mintha az egész világot átölelné, aki ha megszólalt, úgy hangzott, mintha szavát erdőn, mezőn, országban végigküldené, akinek egész élete győzelmekkel és vereségekkel, nagy gyűlölködésekkel és nagy szerelmekkel teljes hadjárat volt. Mert mindig a csatatéren volt, tollával és szívével. Sebeket ejtett és sebeket kapott, de kardja tiszta penge volt és sírjánál nagy szomorúsággal mondom el a bucsuzót: Kifáradt, nemes harcos, a ki úgy szeretted az életet, és akit úgy szeretett az élet, talál meg a halálban is, a nagy, a csodás gyönyörűséget: A békés, zavartalan pihenést“.

Utána dr. Farkasházy Zsigmond volt országgyűlési képviselő, szerkesztő, a Pesti Napló szerkesztőségének nevében, melynek Ábrányi Kornél hosszú éveken át főszerkesztője volt, tartott szép és

emelkedett beszédet. Az énekkar újabb gyászadai után a koporsót hatlovas gyászhintóra tették. Ezután megindult a menet, élén a két roskadásig telt koszorúsoccsival a sir felé, ahol az elhunytat a pap újabb imája után a főváros által adományozott diszszirhelyen örök nyugalomra helyezték.

Csaló főkonzuli titkár.

— Becsapott milliomos, —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

Az emberi hiúság kiaknázatlan bányája. Nem azért, mintha nem turtak volna benne eleget, de a kincsük igazán sohase merül ki. Két kétes egzisztencia próbált most anyagi hasznot mérteni magának. A vállalkozásuk azonban csődöt mondott, rájöttek a csalásukra, letartóztatták őket.

Az argentinai konzulátus most kapott új főkonzult. Horatio L. Mayort. Ma foglalta el az új állását. A titkár: dr. Burrián József épp az üdvözlő beszédhez fogott, amikor belépett egy detektív és a szónokot letartóztatta. Az ámuló konzult felvilágosították, hogy a titkár ur közönséges csaló. Öt ezer koronát zsarolt ki egy milliomostól azzal az ígérettel, hogy főkonzuli címet szerez neki.

Dr. Abonyi József orvos, duggazdag budapesti háztulajdonos tett feljelentést Burrián ellen. Abonyit a múlt évben tüntette ki a király a Ferencz József-rend lovagkeresztjével. Ezt a duggazdag orvost környékezte meg Burrián barátja, Radó Antal volt rendőrségi hivatali tiszt segítségével. Radó ismerte Abonyit, tudta gyöngéjét s többszöri beszélgetés után azt az ajánlatot tette neki, hogy barátja, az argentinai titkár útján megszerezhetik számára valamelyik exotikus állam érdemrendjét. Abonyi azonban konzuli címet akart. Burrián pedig hajlandó volt szállítani a konzuli címet is. A konzul 1911 novemberében Rómába utazott és ekkor felhívták a konzulátusra dr. Abonyi Józsefet. Jelen volt ekkor dr. Farkas Imre ügyvéd is, aki az argentinai konzulátus jogtanácsosa. Meggyeztek, hogy 20.000 korona ellenében Burrián kinevezeti dr. Abonyit Columbia budapesti főkonzuljává. Abonyi 5000 koronát nyomban le is fizetett és kötelezvényt adott arról, hogy a 15.000 koronát kinevezése után fogja megfizetni.

Ezután persze a szélhámos titkár csak hitegette Abonyit. Folyton azon mesterkedett, hogy a többi összeget, a visszatartott 15.000 koronát is kicsalja.

Már rá akarta bérni az orvost, hogy nagy pénzeket meg kell nyerni Enrica Patz konzult, aki sokat segíthet. Az orvos végül is látta, hogy szélhámosmal van dolga s feljelentette Burriánt.

A rendőrségen ma délután hallgatták ki Burrián Józsefet és dr. Farkas Imre ügyvédet. Burrián részben beismerte tettét, dr. Farkas Imre pedig azzal védekezett, hogy ő egy fillért sem kapott s nem gondolta, hogy komoly dologról van szó. A rendőrkapitány délután 6 órakor Burrián Józsefet letartóztatta. Farkast ellenben szabadon bocsajtották, de folyik ellene az eljárás s a vizsgálat.

A detektívek Burriánról már több érdekes adatot szereztek be. Megállapították, hogy 1901-ben a temesvári gimnázium növendéke volt és meglopta iskolatársát, amiért 6 hónapot ült. Ekkor kivándorolt Argentínába és azóta kalandos karriert futott. Közben megházasodott s el is vált feleségétől, akit két gyermekkel hagyott el. Most éppen egy színinövendék vőlegénye.

TÁVIRATOK.

Az ex-sah visszatér Perzsiába.

Teherán, márczius 12. Jól informált körökben kijelentik, hogy a volt sah tavasszal Perzsiába szándékozik visszatérni. A volt sah kétségkívül könnyen hatalmába keritheti Asszerbejdans tartományt, ahol a reakcionáriusok vannak túlsúlyban. A régens óva intette a kormányt a ve-

szélytől és figyelmeztette arra, hogy ellenintézkedéseket kell tennie.

Lázadás készül Szíriában.

Konstantinápoly, márczius 12. Egész Syria el van árasztva külföldi ügynökökkel, akik *lázítják a népet*. A mozgalom Franciaország érdekeit mozditja elő.

Pesti komédiák.

Telefon-viccek.

A budapesti embernek szent meggyőződése szerint Graham-Bell kizárólag azért találta fel a telefont, hogy azon viccek továbbíthatójanak. Mert nálunk minden második ember telefon-vicceket csinál és minden elsőnek nem sikerül.

Mint ahogy nem sikerült G. Sándor tanár urnak sem. *Lányi* Dezső, kiváló szobrászművészünket telefonon kereste a felesége a Japán-kávéházban. Lányi nemcsak azért kiváló, mert valóban mestere szépsikerű pályájának, hanem a kéméteri magasságu atléta kötél-izmokkal és olyan széles tenyérrel rendelkezik, hogy arra törlesztéses kölcsönt adhatna bármely bank.

G. Sándort balvégzete a telefon-fülkéhez sodorta s nem tudván: ki az a hölgy, aki vár valakit a telefonhoz, szemtelenkedni kezdett. A tanár ur nem ismerte Lányit, holott ajánlatos lett volna információit kérni róla. E hiányt a művész személyesen pótolta. Amikor tudomást szerzett a telefonvicsz alakjában történt inzultusról, a tenyérén nyújtotta át a névjegyet. G. Sándor hirtelenben azt hitte, hogy pályát változtatott: tanár helyett rakétagyáros lett belőle, mert színes csillagokat látott. Ezzel hihetőleg elment a kedve a mókától.

Ez a tragikomikus történet felújította bennem a gyűjtő-szenvedélyt. Tudniillik egy időben szenvedélylyel gyűjtöttem a telefon-bohócok típusait és a telefon-vicceket. Kezelve az első vicctől, — mert viccnek minősítették annak idején *Reiss Fülöp*, friedrichsdorfi tanítónak, *Graham-Gray* elődének azt a felfedezését, hogy ő dróton át tud beszélni — egészen napjaink felig s egészen sikerült telefon-mókáimig, minden nevezetesebb esetet feljegyeztem. Gyűjteményemből meríték ez alkalommal.

Egy jókedvű fiatalember, a távolság és a telefonbiztosította inkognitó vértetében, betelefonált egy nagykereskedő irodájába, hogy siessen haza. Otthon házasságtörés várja. A férj izgatottan sietett haza, ahol mindent a legnagyobb rendben talált. Boszankodva tért vissza a munkájához. Másnap a jókedvű ur újra felsöngötte a kereskedőt:

— No? Talált valamit?

A kereskedő a becsületsértések halmazát vadosta az ismeretlen fejéhez, aki nem jött ki a sodrából:

— Kérem, kérem... *Csak a telefont akarok kipróbálni*, jól funkcionál-e?

Más.

Z. urat éjjel felsöngöttek java álmából.

— Halló! Mikor mehetünk mértéket venni?

— Ki beszél ott? — bömből Z. ur. Én nem rendeltem ruhát.

— Ki beszél itt ruháról? Itt az Első Népszerű Temetkezési Intézet beszél.

Más.

Egy sörgyári vezérigazgató nem köszönt vizsga egy újságírónak. Ezért boszut forralt ellene. Felhívta a sörgyárat.

— Kérem a vezérigazgató urat.

— Sajnáljuk — mondja egy hang — de ma lehetetlen vele beszélni. Igazgatósági ülés van.

— Beszélnem kell vele okvetlenül. X. miniszteri tanácsos vagyok. Hivassák ki.

— Azonnal.

Néhány percznyi várakozás után zörej a telefonon.

— Itt a sörgyár vezérigazgatója! Mi tetszik!

— Hozzon egy pohár sört!

S ezzel lecsapta az újságíró a kagylót.

Más.

O. ur sürgősen akar telefonálni, de Y. éppen az orra előtt foglalta le a telefonfülkét.

— Ne menjen bel! — kiáltja O. ur. Mert ott lépfenét kap!

Y. megretten, visszaugrik, mire O. besurran. Y. dühösen várakozik. Jó tíz percz múltán izzadtan, dühösen kijön O. a fülkéből.

— Hallja, ez disznóság! — mondja felháborodottan Y. Maga azt mondja, hogy a fülkében lépfene van s erre bemegy helyettem!?

— Hát nem lépfene? Nézzen meg engem. Mihelyt az ember a telefonfülkébe lép, fene eszi meg a dühtől, amíg összeköttetést kap a központtól...
Fakir.

A titokzatos öreg.

— Két feleség egymás ellen. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 11

Kedves história foglalkoztatja már hosszabb idő óta a rendőrséget. Olyan komplikált és regezerű, mintha valamelyik romantikus író találta volna ki. Persze a vége már nagyon is reális: két asszony verekszik a halott fölött a — pénzért.

Még a mult esztendőben, szeptember 19-én történt, hogy Buda egyik szűk sikátorában összeesett egy öreg ember. A mentők bevitték az új Szent János-kórházba. Pár napig csendesen feküdt, hat nap múlva, szeptember 25-én meghalt. Az ápolónők levetkőztették az öreg embert és amikor már az inget is levették a holttestről, különös felfedezést tettek. Az öreg derekára egy vastag fekete bőrvő volt csavarva. Lecsatolták az övet, hát 1682 frank és 36 darab pengő amerikai dollár volt benne, azonkívül néhány korona a mi pénzünkéből. A leletről azonnal értesítették a rendőrséget, az övet beszolgáltatták az ötfrankosokkal és a dollárokkal a hatóságoknak, a kórház nyomorult dollárkirályát pedig lefényképezték, aztán a kórházból eltemették.

A képes lapok közöttük a különös öreg fényképét, de bizony csak *Maderspach* Viktor, az iskronyi fűrészgár igazgatója jelentkezett. *Maderspach* elmondta, hogy a fényképről egy olaszországi munkásra, *Nazvero Antonio*-ra ismert. Többet azonban nem tudott mondani. Hogy került Antonio Franciaországba, majd Amerikába, honnan vette a pénzt, hogy került ismét letérve és kimerülten Budára, mind ez továbbra is csak kérdés maradt. A rendőrségen már beenyugodtak, hogy a rejtélyes öreg kilétét nem lehet megtudni.

Most azonban újabb bonyodalmak támadtak. Egy gyászborult özvegy jelent meg a rendőrségen és elmondta, hogy a halottban urára ismert.

— Mivel tudja igazolni, hogy csakugyan a maga férje volt? — kérdezték tőle.

— Öt tanum is van rá, kérem tisztelettel, olyan igaz az, mint ahogy itt állok. Engem illetnek az aranyak, amit találtak szegény megboldogultnál.

A rendőrségen kihallgatták a szoboszlói gyászos asszony öt tanuját, de azok közül csak kettő erősítette meg az özvegy vallomását. Így a bus özvegy nem kapta meg a kincseket rejtő övet.

A nyomozás még folyt, amikor Debreczen városából egy derék ezivisszony csihelődött fel. Közében a fotográfiával állított be s elöadta, — talpig gyászban — hogy a holttestben boldogult urára ismert s kérte az övet a pénzzel.

— Hát aztán mivel igazolja, hogy csakugyan a maga férje volt?

— Ugy van az, kérem, ahogy én mondom, *debreczeni asszony nem hazudik* — vágta ki önértetesen az özvegy.

A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel a vallomásokról, s most várják a többi özvegyet, a félegyházit, a keeskeméti, a csongrádi és valamennyit, akik mind Antonioért hullatják a könyveiket és szeretnék az övet megkaparítani.

Gyilkosság a Kis-Palermóban.

— Szomorú kép Budapest förtelméből. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

Mai számunkban már jelentettük, hogy éjjel egy óra tájban az Ó-utca 24-ik szám alatt levő Kis Palermó-kávéházban *Elbert* Róbert 31 éves főpinczér lelőtte volt gazdáját, *Zweig* Adolf 40 éves kávést.

A Kis Palermó szomorú nevezetessége Budapestnek. A környék kitagadott, utczára hajtott leányai szoktak itt mulatni, kétes egzisztenciák társaságában. Itt volt főpinczér *Elbert* Róbert, de bizony nem használhatta a kávést, két hét után elküldötte. A pinczér ettől a percztől kezdve teljesen elzüllött. A duhaj ember azóta állandóan bejárt a régi helyére, itt mulatott a leányokkal. Tegnapelőtt éjjel, már tökrészen, újból betért a Kis Palermóba, *Pekár* Katalin rendőri felügyelet alatt álló leány társaságában. Mikor már teljesen elzüllt, hangos szóváltásba keveredtek, majd a főpinczér lelővéssel fenyegette a leányt. Persze ez csak egy kis enyelgés volt, de *Zweig* Adolf, a kávést, nem ismert tréfát, rendőrt hivatott s bevittette *Elbert* a főkapitányságra. Itt bebizonyosodott, hogy *Elbert* fenyegetése nem volt komoly, mert a *Browning* nem is volt megtöltve.

*Elbert*nek ettől a percztől kezdve csak egy gondolata volt, boszut állani megrontóján, a föl-jelentőjén.

Tegnap éjszaka féltizenkét óra tájban betért a Nagymező-utca 44. számú házban levő *Gentry*-kávéházba, odaszólt *Elbert* Róbert a *Gentry* pinczérnek, *Elefánt* Józsefnek:

— Megyek most boszut állani megrontómon, aki a rendőrségre vitetett.

Nyomban el is indult s a szavát be is váltotta. Csakhamar a Kis Palermóhoz ért. *Elbert* megállt a dupla üvegajtóban és várt. Várta a kedvező alkalmat. A zsebében a *Browning*-ját szorongatta, amely most töltve volt. Egy *Wesmarovits* Tivadarné nevű nő érkezett ekkor az ajtóhoz és be akart menni. *Elbert* durván és izgatottan félrelökte. A nő persze nem hagyta magát, szitkozódni kezdett. A verekedés olyan hangossá lett, hogy a kávést a lármára kisietett. *Elbert* csak ezt várta, fölemelte a *Browning*-ját s kétszer egymásután a feléje közeledő kávéstra lött. Mindkét lövés talált. *Zweig* Adolf hang nélkül bukott a padlóra, arccal a gyilkos felé. *Elbert* a lövések után kiszabadult a kávéházból és vad futásnak eredt. A kávéházban levők utána. Az éj csendjében izgatott hajszá kezdődött:

— Gyilkos, gyilkos! Fogják meg, fogják meg!

Elbert Róbert nem tudott elmenekülni, a Szabadság-téren elfogták. Végig az Ó-utczán menekült vad rohanással, át a Váci-köruton és így került a kihalt, néptelen Szabadság-térre. Itt kimerülten megállt és üldözői utóérték. Bevitték a főkapitányságra. Az ügyeletes rendőrtisztviselő kihallgatta s azonnal letartóztatta.

EGYHÁZAK.

— (Protestáns püspökök együttes ülése.) A protestáns egyházak püspökei holnap, márczius 13-án délelőtt közös püspöki konferenciára gyűlnek össze, amelyen a protestáns egyházak dolgait beszélük meg. Az új korban ez az első eset, hogy a protestáns egyházak összes püspökei konferenciára gyűlnek össze.

— (Evangélikus egyetemes közgyűlés.) *Báró Prónay* Dezső egyetemes felügyelő és dr. *Baltik* Frigyes most küldték szét az április 16-án délelőtt 9 órakor a pesti evangélikus egyház Deák-téri épületében tartandó egyetemes közgyűlés meghívóit. Az egyetemes közgyűlést megelőzőleg április 15-én délután 5 órakor értekezletet fognak tartani. Az egyetemes közgyűlés fontosabb tárgyai a következők: Az egyetemes felügyelő jelentése. Miniszteri leiratok: a lelkészek javadalmazásának javítására vagy ezzel rokon célra küldött 83.007 korona 44 fillérnek kiutalványozása. A zsinat tartása iránt a királyhoz intézett folyamodványonak pártoló vélemény kíséretében a miniszterelnökhöz való áttétele.

A hitközségi alkalmazottak körének szoros elhatárolása. A templomtornyoknak igénybevétele hadgyakorlatok idején. A jogügyi és az adóalap ügyekben kiküldött bizottságok jelentése a múlt évi egyetemes gyűlés XV. számú határozatával elrendelt összeírás tárgyában. A zsinati bizottság jelentése.

UJDONSÁGOK

Csak egy tanu jelenlétében.

* * *

Mosolyt keltő és bizonyos mértékben naiv az a rendelet, amelyet a hadügyminisztérium adott ki. A protekció ellen szól. Az utóbbi időben nyilván keserves tapasztalatokat tettek, vagy tehettek ottan protegálások dolgában. Mindenesetre jó volna megtudni, mi adott okot erre a rendeletre. Mert hogy foganata nem lesz, arra leteheti bárki a kis-, közép- és főeski.

De az önkéntelen humor, amely az írásműben foglaltatik, érdemes arra, hogy megálljunk előtte, hogy kissé mosolyogjunk. Mert a rendelet megszerkesztése azt a hatást kelti, mintha a hadügyminisztérium a közérkölesökkel kaczerkódnék. Környfontan kijelöli, mit nem szabad; különösen nem szabad osztályfőnököknek, vagy referenseknek oly emberekkel érintkezniük, akik üzleteket akarnak közvetíteni. Ha tiszték uniformisban jelennek meg hasonló czélből (érts alatta protekciót), figyelmeztetni kell őket eljárásuk helytelenségére. Az uniformis tehát fontos.

De nevezetesen nőekkel szemben legyenek tartózkodók a referens urak. És jóakaratu tanácsossal is szolgál a minisztérium: jó lesz a nőket csak tanuk jelenlétében fogadni.

A humor igen nagy fűszer az élet asztalán. Ez a passzus pedig a fűszerek közt is előkelő helyet foglal el. Tanuról, ha arra kerül sor, majd gondoskodnak a nők maguk. Erre vonatkozólag ugyancsak nem járnak majd zavarba. Ha másképpen nem lehet, visznek majd olyan tanut, aki szintén részesedik az üzletben. Tanu jelenléte ugyancsak nem akadályozott még soha üzletkötést.

De jellemző, hogyan rettegnek a hadügyminisztériumban a nőktől. Vagy nagyon jól ismerik a veszedelmet, amelyet nők okoznak ezen a téren, vagy nagyon is ősermek a referensek erkölcséit.

Azonban rendeletekkel még sohasem akadályozták meg a protekciókat. Csak eszisztema-változtatással. És ezt nem szokták rendeletekbe foglalni. (t.)

NAPIREND: Naptár. Csütörtök, márczius 13. Róm. kath.: Niecfor pk. vt. — Prot.: Roderig. — Görög-orosz: február 28. Vazul. — Zsidó: Veadar 5. — A nap kel reggel 6 óra 20 perczkor, nyugszik délután 6 órakor. — A hold kel reggel 8 óra 37 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 17 perczkor. — A miniszterelnök mint belügyminiszter fogad a belügyminisztériumban délután 5 órakor. — Az igazságügyminiszter fogad délután 12 órakor. — A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor. — A kereskedelmiügyi államtitkár fogad délután 12—2-ig. — Sorozás a Mária Terézia laktanyában; I. korosztály 1—200 sorszámig, reggel 8 órakor. — Sorozás a központi városban reggel 8 órakor; II. korosztály 601—900 sorszámig. — Wegenerné Olga Julia kínai kiállítás az Iparművészeti Múzeumban, nyitva 9—1-ig és 4—6-ig. Belépődíj nincsen. — Nyitva lévő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig. Erzsébet Múzeum 9—12-ig és 3—4-ig. Ernst Múzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig. Földtani Múzeum 10—1-ig. Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. Széchenyi Múzeum 10—12-ig. Tanszer Múzeum 9—7-ig. M. kir. Kereskedelmi Múzeum: külkereskedelmi hírszolgálat és küszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig, nyilvános szakkönyvtár 9—2-ig. — Képtárak: A „Kéve” művészeti egyesület kiállítása a Nemzeti Szalonban, nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. Pogány Margit festőművésznő és Bethlen Gyula szobrászművész kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. Ferenczy Károly gyűjteményes kiállítása az Ernst Múzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. Gustáv Klímmé és a Bund oesterreichischer Künstler gyűjteményes kiállítása a Művészszabán (Szegfü-utca 4., volt gróf Zichy-múzeum), nyitva 10—5-ig. Belépődíj 1 korona. A Szépművészeti Múzeum régi képtára nyitva 10—2-ig.

— A szász király Bécsben. Bécsi jelentés szerint Frigyes Ágost szász király ma reggel nővére, Mária Jozefa látogatására ideérkezett. A pályaudvaron fogadtatására Miksa kir. herceg és gróf Rex szász követ jelentek meg. — Frigyes Ágost ma a déli órákban a királynál Schönbrunnban hosszabb látogatást tett, Délután 1 órakor gróf Rex szász követ és neje dejenuert adott, amelyen a király, a követség tagjai, gróf Berchtold közös külügyminiszter, gróf Tschirschky nagykövet, Tucher bajor követ és mások vettek részt.

— Vilmos császár meghült. Berliini jelentés szerint Vilmos császár tegnap nem ment el egy hangversenyre, mert meghült és ma is kénytelen a szobát őrizni. Az udvari orvos azt mondja, hogy a császár néhány nap alatt kihoveri a meghültést.

— A trónörökös Miramareban. Bécsi jelentés szerint Ferencz Ferdinánd királyi herceg trónörökös a feleségével márczius 15-én Miramareba érkezik. Junius elején a trónörökös Vilmos császár jubileumán a királyunkat fogja képviselni.

— Frigyes főherceg vadászaton. Pécsről jelentik: Frigyes főherceg ma reggel Alice főhercegnővel és kisebb kísérettel vadászatra bélyei birtokára érkezett.

— József főherceg utazása. József főherceg, aki súlyos betegségből teljesen felépült, de még mindig hosszabb pihenésre és üdülésre van szüksége, orvosai tanácsára több hétre a francia Rivierára utazik. A főhercegi feleségével, Augustia főhercegnővel és fiával, József Ferencz főherceggel holnap utazik Bécsbe, ahol egy napot tölt és onnan folytatja útját Nizza felé. A főhercegi család négy hetet tölt a Rivierán és onnan pár heti tartózkodásra át fog rándulni Algirba.

— A pápa állapota. Vatikáni bizalmas híradás szerint a pápa állapota aggasztó. Az orvosok meg vannak ugyan elégedve a pápa állapotával, de a betegség további kedvező lefolyásáért nem vállalnak semmiféle garanciát. Nagyon aggasztó a pápa nagy gyöngesége; az influenza tünetjeiben van ugyan, de a veséj nagy gondot okoz s emiatt bonyodalmak lehetősége nincs kizárva. Az orvosok az óvatossági intézkedések megkettőzését ajánlották. A pápának egyelőre ágyban kell maradnia.

— Rómából jelentik: A „Corriera d'Italia” írja: A pápa betegsége rendes lefolyású s azt lehet mondani, hogy a rosszulléte szünőfélben van. A kezelőorvosok tegnap este könnyebb hőmérséklet-emelkedést konstataáltak, amely az éjszakán át is tartott, de reggel csökkent, ami a betegség normális tünete. Az orvosok minden vizsgálat után megértesítik, hogy a pápát mindannyiszor jó hangulatban találták és hogy néhány nap múlva teljesen helyre lesz állítva. A pápa nővérei ma délelőtt 8 óra után megjelentek a Vatikánban és meglátogatták a pápát. Naponta számos távirat érkezik a világ minden tájáról, amelyekben a pápa hogyléte iránt érdeklődnek.

— A svéd király Berlinben. Berlinből jelentik: Gusztáv svéd király és menyje, Mária södermanlandi hercegné ma este odaérkezett. A pályaudvaron gróf Taube svéd követ és a követség urai fogadták. A király és a hercegnő a svéd követsegre mentek.

— Berzeviczy egészséges. Berzeviczy Albert országgyűlési képviselő, az Akadémia elnöke influenzás hurutos tüdőgyulladást állott ki, többheti fekvés után tegnap először hagyta el rövid időre az ágyat; mielőtt annyira fellábad, hogy utazhatik, többheti üdülés végett délvidékre fog menni.

— Rohonyi Budapesten. Mint jelentik, dr. Rohonyi Gyula, Bosznia-Hercegovina tartományi főnökhelyettese ma reggel Szerajevóból Budapestre érkezett. A tartományi főnökhelyettes magánügyekben idézik Budapestet és a jövő héten szándékozik visszatérni Boszniaiba.

— Katonák a hó alatt. Innsbruckból táviratozzák: A Knicktalban a 4. császárvadász-czred egy ski-örjárata szerencsétlenül járt. A lavina elsodorta a patrult, de a katonák még idejében biztos helyre menekültek, csak Marsch szakaszvezető nem tudott felkapaszkodni és őt a lavina néhány száz méterre egy mélységbe sodorta. Később a katonák kiásták a szakaszvezetőt a jég és hó alól, már egészen megdermedt s alig lélegzett.

— Báró Hornig biboros egészséges. Báró Hornig Károly veszprémi biboros-püspök többheti súlyos betegségből annyira felépült, hogy ma délután elhagyhatta a Park-szanatóriumot. Innen Podmaniczky-utcai lakására hajtatott, a honnan székelyre, Veszprémbe fog utazni.

— Ujabb vasúti sikkasztások Oroszországban. Oroszországban maholnap államosítani kell a sikkasztásokat, annyira lopják-csalják ott a milliokat. Kiewből táviratozzák, hogy a délnyugati vasutnál az áruszállítás körül hatalmas sikkasztásokat fedeztek fel. Harmincz raktári hivatalnokot letartóztattak, s lakásaikon motozást rendeltek el. Kiderült róluk, hogy értékes szállítmányokat kieszdelek s értéktelen holmit raktak a vasúti csomagokba, a prédán pedig megosztokodtak, a vasutnak azután kártérítést kellett fizetnie. Eddig több, mint egy millió rubel kárt állapítottak meg, de a vizsgálat még nincs befejezve.

— Katonai léghajó a Duna felett. Bajai jelentés szerint a Dunán egy katonai léghajó szállt át, amelyben három tiszt ült. A léghajó hosszabb ideig keringett Baja fölött és azután Bácsbokod község felé szállt tovább.

— Gróf Vay Ádám temetése. Gróf Vay Ádámot ma délután három órakor kísérték utolsó útjára a Hegedüs Sándor-utca 9. szám alatti lakásáról. Az elhunyt főur végtisztességén nagyon sokan jelentek meg a nagyvilág, a politika és közélet kitünőségei közül, a Vay grófi család tagjai és a velük rokonságban lévő Zichy, Andrassy, Széchenyi, Hadik, Almássy, Karolyi- és Apponyi-családok. Különösen sok nő jelent meg a temetésen. A főrendiház küldöttségét báró Rudnyánszky György háznagy vezette, a Budapesti Ujságírók Egyesületét Márkus Miksa elnök képviselte, az Országos Klub küldöttsége pedig dr. Neumann Árpád vezetése alatt jelent meg a temetésen. A ravatal előtt Haypál Benő református lelkész mondott megható bucsusbeszédet és imát, majd megáldotta a holttestet. Azután a koporsót tokba tették és a nyugati pályaudvarra szállították, ahonnan még ma Vajára vitték és ott a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor.

— Vilmos császár a bérlőjével. Sost urról mondta Vilmos császár egy agrárius gyűlésen, hogy kidobta a bérlőtől, mert kadinei birtokán rosszul gazdálkodott. A császár e kemény kijelentését arra a perre építette, amelyet bérlője ellen a bérlőtől való menesztése végett indított meg. A per azonban — tudvalevően — a császárra ütött ki balul, a független német bíróság a császárt elutasította keresetével, a „kidobott” bérlő szerződését még további öt évre érvényesnek jelentette ki a bíróság. Az elutasított császár felelőzéssel élt, de most — berlini jelentés szerint — a pereskedést befejezik. A császár kadinei bérlője, Sost ur, a folytonos izgalma következtében súlyosan megbetegedett, úgy hogy szanatóriumba kellett szállítani. A császár erről értesülvén, azt a kívánságát fejezte ki, hogy a felelőzést vonják vissza és az ügyet békésen intézzék el, olyképpen, hogy a bérlőnek tizenkétezer márká kárpótlást fizessenek.

— Gyászmise Falk Zsigmondért. A hipótvárosi Szent István Bazilikában ma délelőtt 10 órakor csendes gyászmisét mondottak lovag Falk Zsigmond lelkiüdvéért. A főoltárt feketével vonták be a gyászmisére és ugyancsak feketével vonták be az első padosorokat is, amelyekben a gyászolócsalád nagyszámú tagjai foglaltak helyet, rajtuk kívül az elhunyt barátjai, tisztelői és ismerősei jelentek meg. A misét Kovács Kálmán plébános mondta.

— Orosz katonaszökevény rendőrökén. Ma este egy ismeretlen férfi belopódzott Kovács Sándor villanyserelő Rombach-utcai üzletébe, ahol — minthogy a helyiség előterében senki sem volt, — nem vették észre. Miután több értékes holmit összelopkodott, észrevétlenül akart távozni, de az ajtóban megsejték és átadták a rendőrnek, aki az ismeretlen tolvajt bekísérte a főkapitányságra. Itt vallatásra fogták és a kihallgatás folyamán kiderült, hogy orosz katonaszökevény és Kochmeister Simonnak hívják. Eleinte azt hitték a rendőrökén, hogy orosz kém és titkos megbízatásból tartózkodik Budapesten. Elmondotta, hogy Oroszországból a hadtestétől szökött meg, itt nagy nyomorban élt, már néhány nap óta nem volt enivalója s így vetemedett a lopásra. Könyörgött, hogy ne adják ki őt az orosz hatóságoknak, mert elképzelhetlenül szigorú büntetés vár rá. A rendőrség azonban kötelességszerűleg értesíteni fogja az orosz hatóságokat és ki fogják a letartóztatottat adni.

— Gróf Benyovszky Sándor meghalt. A politikai világnak ismét gyászja van. Gróf Benyovszky Sándor országgyűlési képviselő ma délután 12 órakor a Ferencz József-rakpart 19. szám alatt lévő lakásán hosszas szenvedés után 75 éves korában meghalt. Renne a függetlenségi párt kitartó és hűségese harcosát vesztette el, a párt vezére, Kossuth Ferencz pedig egyik legjobb és legrégebb barátját. A palota elsőemeleti szalonjában helyezték az elhunytat ideiglenes ravatalra, ahonnan ma este nyolcz órakor a kerepesi temető halottasházába szállították, ahol az éjszaka folyamán diszes katafalkos ravatalara tették. Az elhunyt főur holttestét holnap, csütörtökön délután három órakor szentelik be a halottasházban és még a délután folyamán Soltra szállítják. Itt a kastély kápolnájában ravatalra helyezik és a gyászszertartás után délután két órakor a családi sírboltban örök nyugalomra helyezik.

Gróf Benyovszky Sándor 1838 július 8-án született. Már mint fiatal ember nagy szeretettel foglalkozott a nemzetgazdasági és történelmi tanulmányokkal. Az aktív politikai ténre csak nagyon későn lépett. Családi ügyei rendezése céljából nagyon sokáig pestmegyei birtokán teljesen visszavonulva gazdálkodott, majd utazni kezdett. Bejárta Német-, Francia-, Olasz- és Törökországot. Sok nagyszerű tapasztalattal, hatalmas tudással a 90-es évek elején kezdett erősen működni a közéletben és a dunavesei kerület mandátumát vállalta függetlenségi programmal. Azóta a mai napig meg is tartotta ezt a kerületet. A Kossuth-párt agilis és lelkes tagját vesztette el benne. Az utolsó időben még közgazdasági tevékenységet is fejtett ki, több közgazdasági vállalat igazgatósági tagjává választotta meg.

— Életunt ügyvéd. Dr. Szilárd Ferencz fővárosi ügyvéd ma délelőtt fél 10 órakor Ferenczkört 46. szám alatti lakásán halántékon lőtte magát. Életveszélyes sérüléssel szállították a Dollinger-féle klinikára. Délután félkettőkor behalt sérülésébe. Az öngyilkos ügyvéd tíz év óta lakott abban a házban, ahol ügyvédi irodája volt és családjával rendkívül visszavonultan élt. Ma délelőtt rendezte végrendeletét. Kilenc órakor még ott dolgozott íróasztalánál. Fél tíz óra tájban hirtelen revolverdurránás hangzott az irodából. Felesége berohant és férjét ott találta az íróasztal előtt álló fejjel. Rögtön telefonáltak a mentőkért, akik az öngyilkost a Dollinger-klinikára vitték, ahol megoperálták. De az operáció sem segített. Dr. Szilárd közvetlenül az operáció után meghalt. Az öngyilkosság oka, hírszerint, gyógyíthatatlan betegség, környezete azonban azt állítja, hogy a revolver véletlenül sült el és így nem öngyilkosságról, hanem tragikus balesetről lehet csak szó.

— Tosellinó és a királyi fia. A legmeghatóbb regényeket az élet csinálja. Római tudósítás szerint olasz lapok tudni vélik, hogy Tosellinó nagy titokban találkozott legidősebb fiával, a szász trónörökösrel, aki most Nápolyban van. Az egykori Szász Lajza, a viharvert királyi asszony városról-városra követte fiát. Egyik olasz városból a másikba utazott utána, mindig ugyanabban a szállóban szállott meg, ahol a fia, amíg végre, végre Nápolyban találkozhatott vele, szólhatott hozzá. György Ágost Frigyes, a szász trónörökös most husz esztendő és hadnagy az apja egyik lovasezredében. Husz esztendő és hadnagy, leányos az arca, polyhedzik a bajsza és fiz esztendő óta nem látta az édesanyját. A trónörökös előbb nem ismerte föl az anyját, azután azonban nagyon szíves volt hozzá.

— Egy jegyzői család tragédiája. Őt eszenteje már annak, hogy Gallovis Sándor tállyai adóügyi jegyző szívenlőtte magát. A derék család-fentartó pusztulását özvegyén kívül négy gyermeke is siratta, mert az árván maradt család nagy nyomorba jutott, havi hatvan koronából kellett megélniök. Kevés volt a pénz, nem igen tellett belőle másra, mint száraz kenyérré. Gallovis legidősebb leánya közben gyönyörű tizenhét éves hajadonná fejlődött. A szép leány barátai bálókba jártak, vigan éltek, neki mosogatni kellett otthon, mert eselédre nem tellett a nyugdíjból. Tegnap a leány Szerencsen járt. Felvette a hatvan korona nyugdíjat, hazavitte és átadta anyjának. Aztán a tükröt állt és azzal a revolverrel, amelylyel apja elkövette az öngyilkosságot, szíven lőtte magát. Jól talált, a golyó azonnal megölte. Kis papírszeletrre csak annyit írt, hogy nem bírta tovább a nyomorúságos életet, elment az apja után.

— Milliomos és polgármester harca. Newyorkból táviratozzák: Ralph Pulitzer, a magyar származású sokszoros milliomos lapkiadó Pulitzer József fia, bünvádi följelentést tett Gaynor newyorki polgármester ellen, aki megsértette atyja emlékét. Ralph Pulitzer azt adja elő és bizonyítja, hogy Gaynor megragalmazta az ő atyját. Mindenfelé azt beszélte, hogy Pulitzer József, aki koldusszegényen jött Magyarországból Amerikába, rengeteg vagyonát nem becsületes módon szerzte, hanem úgy jutott hozzá, hogy újságjaiban és főleg a New-York Worldban kompromittáló cikkeket közölt dicszázlag amerikai családokról s aztán egymásután megszarolta a milliomosokat, Ralph Pulitzer egyetlen fia a két év előtt elhunyt José Pulitzernek, maga is sokszoros milliomos, nemcsak az atyai örökség révén, mert felesége William Webbsnek és Vanderbilt Elzának leánya. Az affair igen nagy feltűnést kelt a newyorki milliomos társaságban.

— Vasuti összejövetel a ferenczvárosi pályaudvaron. A ferenczvárosi pályaudvaron a 669-es számú tehervonatnak egy összekötő-vonat neki ment. Az összejövetel következtében négy kocsit összezuzdott. Emberéletben kár nem esett.

— Gorkijnak nem kell a császár kegyelme. A császár a Romanow-jubileum alkalmából kegyelmet adott a Capri-szigetén élő Gorkij írónak is. Most azt jelentik Pétervárról, hogy Gorkij egy táviratban visszautasította az amnesztiát, amely visszátérését lehetővé tette volna és kijelentette, hogy a jelenlegi oroszországi állapotok mellett inkább a külföldön marad.

— Kizárás a fiumei hajógyárban. Fiuméből jelentik: A Danubius hajógyár fiumei telepén ma este az igazgatóság kihirdette a munkások előtt, hogy a gyár összes munkásait bizonytalan időre kizárta. Ezt a hirdetményt írásbelileg is kifüggesztették az egyes munkahelyiségekben. A kizárás 2300 munkást érint. A munkások legnagyobb része külföldi alattvaló. Ezek kijelentették, hogy még ma este vagy holnap elutaznak otthonukba és ott fogják bevárni a további fejleményeket. A kizárás oka arra vezethető vissza, hogy a múlt héten 43 munkás munkavezetőjük elbocsátását kérte, mert az durván bánt velük. Az igazgatóság ebbe nem ment bele. Időközben a szögeselő munkások is, számra nézve 143-an hasonló okból kérték munkavezetőjük elbocsátását, amely kérésnek az igazgatóság helyt is adott és az igazgatóság az illető munkavezetőt Portórába helyezte át, de onnan tegnap visszahozatta Fiuméba. Ez volt az oka, hogy ma a munkások és az igazgatóság között újból fölmerültek a differenciák. Az igazgatóság által megindított békéltetési kísérletek nem vezettek eredményre, mert a munkások lelkesítik az igazgatót és sértették. Az igazgatóság erre kimondotta a kizárási határozatot. Az igazgatósági értesítés kihirdetése után egy század közöshadseregbeli gyalogságot vezényeltek ki a gyártelepre, amely fel-tűzött szuronnyal örködik. A réhivatal tegnap körrendeletet bocsátott ki, amely szerint a Danubius hajógyár kikötőjében semminő tengeri jármű nem köthet ki. A kizárt munkások képviselői ma este a „Sedi Riuniti” nevű munkásegyletben értekezletre gyűltek össze és elhatározták, hogy sztrájkját folytatják, amelyet bejelentenek a rendőrségnek.

— Tavaszzi zivatarok. Nyiregyházáról jelentik: Ma délután hatalmas tavaszi zivatar volt hatalmas villámlással és menyőörgéssel, majd jég-esővel, amelyet bő záporos követett. — Szentesről jelentik: Kora reggel óta erős szélvihar dühög, mely nagy károkat okozott. — Déváról jelentik: A szilvölgyi Páring-hegységben dermesztő híd az időjárás. Ma egy ismeretlen, középkori, urias öltözötű férfit megfagyva találtak az egyik hegycsúcson. A petrosényi rendőrség nyomozza a halott kilétét. — Nagyszalontáról jelentik: Ma délután hirtelen jégzajpor kerekedett, mely kárt tett a zsenge buzában.

— Robbanás egy francia hadihajón. A francia haditengerészetet üldözi a balszerencse. Cherbourgi jelentés szerint a Souceauld új tengeralatt járó naszád a tegnapi második próbaton szerencsétlenül járt. Motora felrobbant és nyolcz tengerész többé-kevésbé súlyosan megsérült. Ez már a második baleset, mert az első próbaton alkalmával is robbanás történt ezen az új naszádon.

— A spanyol király egy nyomdában. Alfonz spanyol király tegnap egy nyomdában tett érdekes látogatást. Madridi jelentés szerint elment az Imparcio szerkesztőségébe és nyomdájába, mert még sohasem látta, hogyan készül az újság. Megmutogattak neki mindent és a király nagyon érdeklődött minden iránt. Különösen tetszett neki a szedőgép. Elbeszélgetett a szedőkkel, keresményüket tudakolta és kérdezősködött, hogy csakugyan egészségtelen-e foglalkozásuk az ólomöntés miatt. Az egyik szedő kiszedte a királynak ezt a néhány szót: „Éljen a demokrata király.” Alfonz király megköszönte a figyelmet és emlékül magával vitte a kiöntött sort.

— A két Horváth párbaja. Désett véres politikai kardpárbajt vívott két politikai ellenfél. A párbaj előzményei az, hogy Szolnok-Doboka vármegye törvényhatósági bizottsága február 28-án tartott közgyűlésén dr. Horváth Emil báró éles támadást intézett a vármegye főispánja, gróf Bethlen Balázs ellen. A politikai éli támadást a megyei munkapárt némán tűrte s csak pár nap múlva határozta el, hogy a pártönkivűli 67-esek ellen s különösen báró Horváth Emil ellen hajszát indítanak. Ennek első jele abban mutatkozott, hogy dr. Horváth Árpád főispáni titkár, fegyveres elg-tételt kért báró Horváth Emilől a szerkesztésében megjelent Szamosmente című hetilapban közzétett cikk miatt. A súlyos feltételi kardpárbajt a felek ma vívták meg, amelyen dr. Horváth Emil báró súlyosan megsebesítette dr. Horváth főispáni titkárt, mert a jobb arczán a szájától egész fülig húzó vágással ellenfelét harcoképtelenné tette. Horváth Emil segédei voltak Gaál Mór bankigazgató, dr. Fábán József ügyvéd, Horváth Árpád főispáni titkárnak dr. Bene Ferencz lapszerkesztő és dr. Veres József megyei aljegyző segítettek.

— Rul és Bul. (A legújabb szerencsejáték.) Ily cím alatt egy estlap vehemens támadást intézett Kaufmann Frères francia automatagyáros masinái ellen, többek között felemlítvén azt is, hogy a játékautomaták az annyira üldözendő baccaratjárvány módjára, az emberek pénzét elszedik. A megvádolt cégnek igazgatói a nyilvánosság tájékoztatására és a tények tisztázására a következőknek közlését kéri: A Bul hazárdjáték, nagy tételekre és nagy összegek forgatására alkalmas és éppen ezért a Kaufmann Frères gyár ezt nem gyártja és a Bul forgalomba hozatalát még csak nem is tervezte, egyben azt is kijelentette, hogy Bul nincsen forgalomban. A Bul az, amit ma egész Franciaországban lépten-nyomon láthatunk, nem csupán kaszinók és körökben, hanem számtalan nyilvános helyiségben, ez az úgynevezett Rul-gép, melynek forgótáblája fölött hat számmal ellátott nyílása van és amelynek nyílása felett huszfilléres nikkelpénzeket dobhatnak be teljesen reális nyerési esélyvel és teljes ellenőrzéssel ezt gyártja és hozta forgalomba nevezett cég. Ezideig Franciaországon kívül Amerika (Egysült-Államok), Olaszország, Spanyolország, Svájc, Belgium, Anglia és Ausztria-Magyarországban került forgalomba. Az egész kontinensen különösen azáltal lett közkezdve, mert a játékkedv kielégítésére és mégis a hazárdjáték ellen működik. A Rul a legcélszerűbb tételt szórakoztatást nyújt és teljességgel kizárt dolog, hogy általa egyéneknek anyagi pusztulását idézze elő. Ott, ahol Rul a legdrágább játékpaszsió, ott nem lehet kifosztásról beszélni és ezért egy Rivierán, mint elősmert kiválóbb fürdőhelyeken a fürdőigazgatóság a Rul felszerelését készséggel engedélyezi. A Kaufmann J. cég, mely a francia gyárnak magyarországi le-rakata, még annak is nyomatókkal kíván kifeje-zést juttatni, hogy budapesti személyzete tulnyomón magyar honos és a budapesti telepén, Józsefkört 11. alatt olasz és francia mechanikusokkal együtt dolgozik.

— A kiskunhalasi primadonna el. Egy tudósítás alapján az a hír került a lapokba, hogy Kiskunhalason Komáromi Giza, a Miklóssy Gábor szintársulatának primadonnája agyonlőtte magát. Most a primadonna testvére, Sattler Nándor le-czáfolja ezt a hírt, hogy nővére egyáltalán nem emelt fegyvert magára. Semmi baja nincsen, amit legjobban az bizonyít, hogy tegnap este is — fel-lépett.

— Letartóztatott pénzhamisítók. Szegedről jelentik: A rendőrség ma délután letartóztatta Zsemberi János, Rácz Antal és Németh István jómódu alsótanyai gazdákat, akik több száz egykoronás hamisítványt gyártottak és hoztak forgalomba. A rendőrség Rácz tanyáján lefoglalta a hamisítványokat gyártó gépeket, s Némethnél az öntvényeket. Bevallották, hogy a hamisítványok gyártását Beski József és Kollár Pál kisteleki, fegyházviselt emberektől tanulták, akiket szintén letartóztattak.

— Fegyveres szerb tiszték Fiumében. A magyar kikötővárosban az éjszaka folyamán a pályaudvaron nagy feltűnést keltett három magasabbrangu szerb tisztnek a megjelenése. A tiszték Popovics Pera altábornagy, Markovics és Pavlovics Zsita vezérőrnagyok a harcztérről jövet — Fiumén át — Belgrádba igyekeztek s midőn a rendőrség tudomást szerzett a három tiszt fiúmei vendégszerepléséről, jelentést tett a fiúmei ténnyeljárásokról, hogy a három tiszt a tilalom ellenére fegyveresen megy keresztül a városon. A fiúmei ténnyeljárásokról egy tiszt tartózkodott, aki nem tudta, mitévő legyen. A késő esti órákban sürgönyileg érdeklődtek a honvédelmi minisztériumnál, hogy mitévő legyenek a három fegyveres szerb tiszttel. A honvédelmi minisztériumban azonnal intézkedtek és utasították a zágrábi ténnyeljárásokról, — mert a tisztéknek, ha Belgrádba akarnak menni, Zágrábot kell érinteniök — hogy igazoltassák a tisztéket, mert engedélyt egyáltalán nem kaptak arra, hogy fegyveresen mehessenek keresztül az ország területén.

— A keszthelyi fürdőtelep tűzveszedelme. A múlt nyáron leégett keszthelyi Hullám-szálloda még teljesen föl sem épült romjaiból, máris újabb tűzvész pusztított a keszthelyi fürdőtelepen. Tegnap reggel kigyuladt a Balatonparton épült csónakázó és korcsolyázó egyesület rak-tára, műhelye és szertára és a magasban felcsapó lángoktól csakhamar tüzet fogott a csónakgyelet pavillonja is. A nagyszobát fából készült épületek rövid felőre alatt teljesen porrá égtek és jöhetnek alig néhány méternyire voltak a Balaton-tól, mentésről szó sem lehetett. A rakparton elégett herceg Festetics Tasziló gyönyörű vitorlása, továbbá a csónakázó egyesület két benzinnemotors hajója, mintegy husz darab nagyobb csónak és a hajókészítő műhely felszerelése. A tűz gondatlanságból keletkezett. A kár sok ezer koronára rug, melynek egy része azonban biztosítás útján megtérül.

— Földbeszakadás a Panama-csatornába. Newyorkból a Panama-csatorna nagy veszedelmét jelentik. A Panama-csatorna építőjének ígérete ellenére is nagyon kétséges, hogy meg lehet-e nyitni a csatornát, sőt nagyon valószínű, hogy még évekig fog tartani az építkezés, mert a keleti csatornarészen, különösen Culebránál legutóbb is nagy földtömeg szakadt le, amely elzárta a torkolatot. Az amerikai sajtó egyértelműleg azt írja, hogy az építkezés körül elkövetett hibák és bűnök most kezdik magukat megboszulni.

— Rendőri hírek. Két elgázolás. A városi villamos vasút Flor-utcai kitérőjében ma délelőtt Horváthy Milán kocsivezető két kocsit ütköztetve közbe került és a szerencsétlen embert összenyomták. Meghalt. — Ma délelőtt az Irányi-utca és Ferencz József-rakpart sarkán a 435. számú városi villamos kocsit ütköztető Lédermann Mór posztókereskedő 533-as számú gépkocsijával, amelyet Reiner Miksa sofőr vezetett. A gépkocsi felborult, összetört, a sofőr is leest, de komolyabb baja nem történt. — Az elsült revolver. Tegnap délután a Mester-utca 23. számú ház udvarán Mann János napszámos revolverrel játszott. A fegyver csúszt és a golyó a közelben ácsorgó Molnár Margit 16 éves eláruló leány arcába fúródott.

— Halálozás. A tegnap reggel elhunyt ebesfalvi dr. Lengyel Béla egyetemi tanár, miniszteri tanácsos holttestét a Muzem-körút 10. szám alatt levő lakásán helyezték ideiglenesen ravatalra. A ravatalt elborítják a koszorúk. Az elhunyt hozzátartozói előtt már eddig is igen sokan kifejezték részvétüket. Az elhunytat ma este lakásáról a tudományegyetem aulájába szállították, ahol holnap, csütörtökön, délután három órák a római katolikus egyház szertartásai szerint beszentelik és innen a kerepesi temetőbe viszik.

Rechnitzer Márkus kaposvári magánzó, volt 48-as honvéd, a múlt éjszaka élete 83-ik évében meghalt. Halálát tizenegy gyermeke gyászolja.

Boca József kereskedő életének 68-ik évében Szamosújvárt elhunyt.

Glancz Áron szacsuri lakos ma elhunyt. Özvegyén kívül kilencz gyermeke gyászolja, köztük Fényes Artúr, a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság titkára.

Ma délután három órák temették a farkasréti temetőben dr. Jakobi Samut előkelő részvevő közönség jelenlétében. Dr. Kiss Arnold örökös méltatta tartalmát és nemes életét.

Báró Dobhoff-Dier Henrik, a weikersdorfi örökös uradalom tulajdonosa, tartománygyűlési és reichsrathi képviselő, ma Badenban hirtelen meghalt.

— Időjárás. Hazánkban a változóköny, helyenkint szeles idő egyre tart. Kiseltű csapadék az Északi Kárpáteken, meg a máramarosi hegyek között esett. — A hőmérséklet többnyire tovább emelkedve Erdély kivételével néhány fokkal a normális felett tartózkodott; a maximum 17 C. volt Fiumé-

ban, a minimum 5 C. Botfalun. — Prognózis a következő 24 órára: Még változóköny idő várható lényegtelen hőváltozással és elvélve csapadékkal. Sürgöny-prog.: Változóköny, elvélve csapadék

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Jóbarátai és rokonai örömmel veszik tudomásul, hogy On is bersonozza cipőit. Az új Berson gummisarok utólrhetetlen.

x Kerpel arczinnóító szépfű.

x Royal-Orfeum. Minden képzeletet fölülmul az a nagy tetszés és siker, amelyet *Bandika*, a világhírű kis moziszínész és nővére, *Fonfon*, a Royal-Orfeum vendégei, „A jószívű *Bandika*” című pompás kinema-szkeccsen esténként aratnak. A nézőteret zsufolóság megtöltött közönség nem győz eleget gyönyörködni *Bandika* és *Fonfon* művészi játékában, elragadó, bájos gyermeki hunczurlkodásában és elhalmozza őket szerete-tének és elragadtatásának számtalan jelével. A márcziusi sláger-műsor pompás attrakciói közül: Bern-hard Mörbitz, a legvidámabb német komikus, Clemons és Dean, az utólrhetetlen amerikai táncospár, Princees Rajah, aki ma lép föl utóljára, Street és Guss, The Rowells, Sasvári Piroška aratnak zajos sikert. Ma, csütörtökön, márczius 13-án, délután 3 és fél órakor a mérsékelt helyáru családai előadásán a teljes esti mű-sor keretében *Bandika* és nővére, *Fonfon* is fellép.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Varázsfuvola.

— Mozart-repriz az Operaházban. —

Méltó a Varázsfuvola megszületett és Mozart neve belevésődött az örökkévalóság könyvébe, minden színház belesett abba a hibába, hogy ebben a nemes és tisztán önmagáért való operában a szabadszínházosság eszméjének dicsőítését dombori-totta ki. Minden alkalommal hangsúlyozták ezt az elemet, mely nemesek, hogy nem alkotója a da-rabnak, de egyenesen ellenkezik szellemével. Mozart még jóval a Varázsfuvola megírása előtt emlegette, hogy kedve volna egy egyiptomi milieujű vigoperát írni és így akadt össze Schikanederrel, a nem minden tekintetben kifogás-talan színházi emberrel. Schikaneder az erkölcsi züllés útján meglehetősen előre haladt már ebben az időben, úgy hogy fel sem tételezhető róla az altruizmus ilyen fokú felmagasztalása. Ezt az eszmét csak a későbbi értelmezők magyarázták a darabba. A Varázsfuvola illetően való felfogását azóta egyik színház továbbította a másikhoz és ezzel a hibás tendenciával terjedt el mindenfelé. Elfogadható, vagy legalább is magyarázható ez a tárgybeli botlás az olyan színháznál, mely a tradi-ciók útján akar tovább haladni és gondolkodás nélkül fogadja el, amit elődei reahagynak, de a magyar királyi Operaház felújítást ígért, az új vezetősége meg akarta tisztítani a remekművet a tradíciók sallangjától, az eredeti rokokó levegőbe akarta visszaültetni és ebben a legfontosabb, alapvetőbb kérdésben nem mert, vagy nem akart visszamenni az eredetbe, a forráshoz.

Mit kaptunk az Operától? Egy kortörténelmi tréfát, amit talán az előadók komolyan vesznek, de senki más nem veheti komolyan. Próbálkozás, experimentálás, amit vezethet művészi ambíció vagy meggyőződés, de vezethet a feltűnési vágy is. Az ilyen kísérletekbe azonban csakis olyan színház bocsátkozhatik, amelynek úgy anyagi, mint mű-vészi egzisztenciája biztosítva van, amely egy ilyen tréfa esetleges következményeit könnyen el-viselheti és korrigálhatja. Ez a garancia azonban az Operaháznál nincs meg. Nincs meg egyrészt a múlt működésben, másrészt nincs meg a jövő programjában. Az esetleges balsiker, amit azon-ban a színház a közönség elkápráztatásával akar megakadályozni, teljes súlylával a vezetőségre hárul.

Mozartot akarnak adni, vérbeli barokk ope-rát. A barokk szemüvegen keresztül nézik Egyip-tomot. Ki akarják fejezni, hogy hogyan látták Mozarték a legrégibb időköt. Ezzel szemben pedig sikerült megleveníteni a színpadon azt, hogy ko-runk emberei hogyan képzelik el a barokk és az egyiptomi stílus keverékét. Három kornak, Egyip-tomnak, a rokokónak és a jelennek ilyen mérvű

komponálása, összezavarása egyike azoknak a bal-lépéseknek, amelyek ebben az esetben igazán csak az Operaház vezetőségének rovására írhatók.

Zenei tekintetben az antikizálás és moderni-zálás legzavaróbb keveréke elevenedett meg ma előttünk. Egészen kis, Mozart-zenekar szerepelt, amelyet ez alkalomra felemeltek, hogy kellő mó-don érvényesüljön. Ez a megoldás hibás és legkö-vésbbé sem indokolt, mert Mozart korában csak azért nem szerepelt nagyobb zenekar, mert gazda-sági okok miatt nem lehetett szervezni őket. Vi-szont, akik nagyképpen a stílusra hivatkozva ehhez a primitív visszacsúszást zenekarhoz tér-tek vissza, azok nem rettentek meg attól az anakronizmustól, melyet a celesta beállítása maga utáni vont. A celesta karaktere kizárja, hogy fel-tudja kelteni a csengők impresszióját. A hiba annál is nagyobb, mivel az acélzongora elhagyá-sát semmi sem indokolja. A zenét sok helyen félre-értették és tulságosan rokokó szellemben fogták fel. Az énekesekben néhol volt grácia, de a könnyedség általában még sem volt eléggé ural-kodó az előadásban.

Az Operaház nagy gondal akarta a közönség elé viinni a darabot, de ebben a tekintetben sem tudott tartózkodni a tulkapásoktól. Az első díszlet, a hegyszakadék, formájában rokokó, színeben ultramodern. Általában az antik stílusra való tö-rekvést mindenütt zavarja az ultramodern felfo-gás. Amolyan neo-antik stílus ez (ad analogia: neoromantika.) Előfordulnak apró hibák, amely-ken kis figyelemmel javítani lehetett volna, de így mégis zavaróak és rontják az illuziót.

A kosztümökben kiáltó az anakronizmus. Az ókori hölgyek krinolinban jelnek meg fehér pa-rókával. A mesebeli herceg a francia rokokó-udvarok színpadának alakja. A papok sötétkék bársony öltözéke a velencei dogekra emlékeztet, míg Sarastro, Isis főpapja a napkirály ruhájá-ban jelenik meg.

A magán szereplők nagyobbára gyöngék voltak. Leginkább még *Hajdu* Ilona és *Ambrusné* állották meg a helyüket mint *Pamina*, illetve *Papagena*. *Venczell* jó Sarastro, *Arányi* szimpatikus Tamino. Az új királynőjét *Kosáry* Emma kreálta. Nálánál kisebb és gyengébb hangú énekesnő még nem igen szerepelt az Operaház színpadán és gyengeségét még fejlődő koloratúrája és szépsége sem tudta enyhíteni. *Bársony* Dóra és *Medek* Anna közű harmadik hölgynek nem volt szerencsés ötlet *Dömötör* Ilonát beállítani, mert kvalitásainak gyengeségei erősen jelentkeztek. A többi szereplő részben jelentéktelen, részben rossz volt.

A repriz egyedüli igaz értéke *Harsányi* Zsolt fordítása. Magyaros, hü és tökéletes prozodíja. A prózai részek vonatottsága inkább az előadás-nak tulajdonítható. A zenekart *Rékay* Nándor vezette.

Pünkösztí Andor.

(*) Löwe Budapestre jön. Bécsi zenei körök-ben legújában azt a hírt kolportálták, hogy Löwe Ferdinánd Budapestre jön és az Operaház főzen-gigazgatói állását foglalja el. Löwe Ferdinánd eb-ben az ügyben a következőképpen nyilatkozott:

— Ma olvastam csupán az újságokból ezt a hírt. Barátaim figyelmeztettek reá. A magyar kö-zoktatásügyi minisztériumtól azonban még nem kaptam semmi értesítést. Lehetséges, hogy hozzám fognak fordulni, már két évvel ezelőt is tárgyal-tak velem, amikor Budapesten voltam dirigálni. A tárgyalások azonban megszakadtak. Én ugyanis nem akartam teljesen abbahagyni hangverseny-dirigáló tevékenységemet és azt kértem, hogy en-gedélyezzenek részemre hosszabb szabadságot, amely alatt külföldi hangverseny-körútra mehessek. Ezt azonban nem fogadták el, amire a tárgyalások meg-szakadtak. Azóta nem tárgyalnak velem újból.

— Ha elfogadható feltételeket fognak tenni, akkor én nagyon örülnék, ha Budapestre mehet-nék, amelynek közönségében nagy lelkesedést lát-tam a zene iránt. Nagyon örülnék másodsor an-nak, ha egy kiváló operai orchesterum élére áll-lhatnék. Azonban előre hangsúlyozom, ragaszkodom ahhoz, hogy folytatni akarom karmesteri működé-semet és még Bécsben is akarok dirigálni.

(*) A kaszai színház jövője. Ma döntött a színügyi bizottság a színházberlet dolgában. Öten pályáztak: *Faragó* Ödön, *Bartha* István, *Krémer*

Sándor, Szabados László és Palágyi Lajos. A színügyi bizottság Faragó javára döntött. Faragó Ödön egyike a magyar színészet legkiválóbb képviselőinek. Mint öntudatos alakító művész, főként jellem szerepekben tűnt fel s e minőségében díszte volt a kolozsvári Nemzeti Színház, a debreczeni és a kassai Városi Színházak együttesének. Nevét emlegették kapcsolatban az újpesti színház reorganizációjával, de miután az általa kikötött művészeti feltételeket nem biztosították, lemondott a tervéről és a kassai színházra pályázott, amelyet meg is nyert. A vidéki színészet egy hozzáértő és művelt igazgatót nyert Faragó Ödön személyében.

(*) Operaház. Az Operaházban csütörtökön a „Bohémélet“ kerül előadásra. Pénteken Lohengrint adják, Elza szerepében Langgaard Borghild vendégfellépésével. Szombaton lesz Mozart „Szöktetés a szerályból“ című vígoperájának bemutatója, amely egyúttal a klasszikus ciklus keretében színrekerülő második dalmű előadása. Sándor Erzi, Hajdu Ilona, dr. Székelyhidy, Gábor, Venczell és Mihály működnek közre a főszerepekben. Vasárnap délután a „Bajazzók“ kerül színre a „Coppélia“ című ballettel. Ez előadás rendkívül olcsó jegyei elővételi díj nélkül válthatók.

(*) A „Babatündér“ szerzője meghalt. Bécsből jelentik: Ma itt meghalt 61 éves korában Bayer József zeneszerző, a Bécsi keringő, a Babatündér és több más nagyírű ballet szerzője. — Bayer éveken át karmester volt az udvari operában. Hosszu idő óta vesebajban szenvedett.

(*) Bosetti Hermin. Ennek a névnek a viselőjét — a legkiválóbb koloratura énekesnők egyikét ismerteti meg a müncheniek jövő heti vendégszereplése alkalmából a budapesti közönséggel a Népepera. Bosetti Hermint, akinek hazájában minden fellépése zenei eseményszámba megy, szerződtették a Hempel Frida helyébe és legutóbb Berlinben az Ariadne Naxosban bemutatója alkalmából ő kreálta mint vendég a Zerlinetta szerepét. Bosetti Hermin, akiben közönségünk az itt járt nagy nemzetközi koloraturák, Hempel, Barrientos, Pareto, Kurz méltó versenytársát fogja megismerni, a Figaro lakodalmában Zsuzsannát és a Don Juanban Zerlinát éneklé.

(*) A debreczeni színház mégis Beöthy-á. Debreczenből táviratozzák: A színügyi bizottság mai ülésén, amelyben az összes bizottsági tagok megjelentek, Magoss György tisztii ügyész és Könyves Tóth Mihály előadó pártoló hozzászólásai után egyhangulag elhatározta, hogy Beöthy Lászlót meghívja a városi színház igazgatójának, az albizottság és Beöthy által kidolgozott szerződési feltételek mellett 1913. októbertől számítandó öt évre. A tanács az ügyvel sürgősen foglalkozik, mert általános óhaj, hogy a színház ügye mielőbb perfektuáltassék.

(*) Tavaszi revü a Népeperában. A tavaszszal májusban, a vendégszereplések lezajlása után a Népepera nagy látványos revüt akar bemutatni. A revü Pestet eleveníti meg és magyar szerző írja. A darab érdekessége, hogy zenéjét a kedvelt pesti zeneszerzők állítják össze.

EGYESÜLETEK.

(—) A Budapesti Lipótvárosi Kaszinó eredeti terv szerint holnap, csütörtök d. u. 6 órára tüzte ki köz-ülését, amelyen a megüresedett elnöki szék betöltése és az új tisztikar megválasztása lett volna napirenden. Ma este úgy értesültünk, hogy a kaszinó ezt a közgyűlést márczius 30-ik napjának délutáni 4 órájára halasztotta el.

(—) Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület irodalmi és tanügyi szakosztálya ma Bernát István elnöklésével minap lefolyt ülésén Buday Barna előadást tartott a magyar szakirodalomban használni szokott idegen szavak, fajtanevek és technikus terminusok magyarosításáról. Alepos indokolás után a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra: „Az irodalmi szakosztály sajnálatlaltal tapasztalja, hogy a magyar mezőgazdasági szakírók sürűn és szükség nélkül használnak olyan, leginkább latin és francia eredetű idegen szavakat, amely idegen szavaknak hasonmáit a magyar nyelv gazdagsága és leleményessége dus választékban kínálja Felkéri a szakosztály a választékot, hason oda, hogy az O. M. G. E. kiadványaiból, különösen pedig a „Köztelek“ lapból a mellőzhető idegen szavak és kifejezések kiküszöböltessenek.

FŐVÁROS.

A Gundel-ajánlat bukása.

— A fővárosi közgyűlése az ajánlatot elvetette. —

A törvényhatósági bizottság mai közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 12.

Mint eleve megjósoltuk, a fővárosi mai közgyűlése hosszas és szenvedelmes vita után 92 szóval 82 ellenében elvetette a tanácsnak azt a javaslatát, hogy az állatkerti vendéglő és kávéház bérletét nyolcz évre Gundel Jánosnak és Weingruber Ignácnak adják ki. Elvetette pedig dacára annak, hogy Márkus Jenő tanácsnok kissé nagyon is temperamentusan kelt a javaslat védelmére és sokakat zavarba hozott a szavazásnál az a körülmény, hogy Márkus Jenő tanácsnok rendkívül rokonszenves egyéniségét vélték megsérteni az által, hogy a javaslat ellen foglalnak állást. Csakis ez a szempont vezethette Gál Károlyt és Gálos Kálmánt, akik a javaslat elfogadása mellett szóltak fel, míg a többi szónokok — ugyancsak kiemelvén Márkus Jenőnek kiváló buzgóságát — érvekkel bizonyították a javaslat rosszasága és lézagossága mellett. A közgyűlés végül is Perczel Béla indítványát fogadta el, mely szerint a mai szerződést egy évvel meghosszabbítják, a tanácsot pedig utasítják, hogy ez év október 1-ig új, végleges megoldást hozzon javaslatba.

A fővárosi mai közgyűléséről alábbi részletes tudósítást adjuk:

A fővárosi törvényhatósági bizottsága ma délután dr. Heltai Ferenc főpolgármester elnöklésével rendes közgyűlést tartott. Az elnök elpárentálta dr. Morzányi Károlyt és lovag Falk Zsigmondot, kiknek helyébe Harsányi Adolf és Kertschmaroff Arnold soron következő póttagokat hívták be.

A napirend első pontja az állatkerti vendéglő és kávéház bérletére vonatkozó ügy volt. A kérdést dr. Márkus Jenő tanácsnok referálta. A tanács tudvalevőleg azt javasolta, hogy a bérletet nyolcz évre Gundel Károly vendéglősnek és Weingruber Ignác kávésnak adják oda, akik a helyiségeket eddig is bérlették.

Perczel Béla a javasolt szerződés megkötését hátrányosnak mondja a főváros közönségére. A főváros a bérletre — szerinte — körülbelül 220—250 ezer koronát fog ráfizetni. Indítványozta, hogy a szerződést egy esztendőre hosszabbítsák meg és utasítsák a tanácsot, hogy október 1-ig új, végleges megoldást hozzon javaslatba.

Dr. Pető Sándor elismeréssel szól a tanácsnok munkájáról, ez azonban nem gátolhatja abban, hogy a javaslat hiányaira rá ne mutasson. A szerződést mai formájában már azért sem fogadja el, mert teljesen méltánytalanul az adókat a főváros terhére veszi át.

Dr. Mittelmann Bernát azt hiszi, hogy a szerződést abból a szempontból kell elbírálni, mit nyújtanak a bérlők. Ez bizony édeskevés. Megnézte az állatkertben az állítólagos 80.000 koronás beruházást: egy fűskamra volt, néhány villamos lámpával és egy-két kifeszített napellenző ponyvával. Csatlakozik Perczel Bélának indítványához.

Bittner János a nyilvános árlejtés kiírását tartotta volna szükségesnek. Az előterjesztést mai formájában nem fogadja el, hanem többszörű indítványt terjeszt be.

Szalay Mihály azt indítványozza, hogy a szerződést legfeljebb egy évre hosszabbítsák meg, a sziklavendéglőt a nagyvendéglőtől különítsék el, ha pedig a jelenlegi bérlők nem vállalnák egy évre az üzlet vitelét, a főváros házikézelésben lássa el a vendéglői és kávéházi üzemet.

Gál Károly hosszabb beszédben és folytonos zaj közepette kelt az előterjesztés védelmére és folytonosan tartó zaj közepette beszélt Gálos Kálmán is, aki szintén az ügyosztály eredeti előterjesztését támogatta.

Dr. Márkus Jenő tanácsnok reflektált ezután a vita során elhangzott felszólalásokra, majd zárzó jogán még Perczel Béla és Bittner János szóltak fel. Az erre elrendelt szavazás alkalmával a közgyűlés 92 szóval 82 ellenében elvetette a tanács előterjesztését és túlnyomó többséggel tette magáévá Perczel Béla indítványát.

A Budapesti Tornacsapat kérelméhez, hogy neki törlesztéses kölesön felvétele czéljából elsőbbségi engedélyt adjanak, a közgyűlés vita nélkül hozzájárult.

A napirend következő tárgya a Magyar Ruggyanta Árugyár it-nak az a kérelme volt, hogy

az általa megvásárolt fővárosi telket garázs czéljaira használhassa fel. Dr. Nigrinyi György és Benedek Dezső felszólalása után Szalay Mihály ellenezte az előterjesztés elfogadását és azt indítványozta, hogy a főváros ragaszkodjék a telekre vonatkozó szerződés végrehajtásához, amely a teleknek más, mint gyár czéljaira való használatát kizárja. Szabó József és Harer Ferenc tanácsnok reflexiói után a közgyűlés Szalay indítványát fogadta el.

Dr. Baránszky Gyula terjesztette elő ezután interpellációját a társasközi közlekedés hiányai ügyében.

Rényi Dezső tanácsnok azonnal válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy az autobuszok életbélptetésével mindenesetre segítve lesz a bajokon. A választ úgy a közgyűlés, mint az interpelláló tudomásul vette.

Az interpelláció után folytatták a napirend tárgyalását. Egy Gubacsi-uti telek kisajátítására vonatkozó tanács előterjesztésnél dr. Lengyel Endre szólalt fel, aki kérte, hogy a közgyűlés vegye le ezt a tárgyat a napirendről és adja át a tisztii ügyészségnek újabb véleményezés czéljából.

Dr. Heltai Ferenc főpolgármester elnöki jogánál fogva ebben a kérdésben azt indítványozta, hogy a tárgyat tényleg vegyék le a napirendről és hívják fel az ügyosztályt, hogy a legközelebbi közgyűlésre helyszínrájjal felszerelve hozza ezt az ügyet. A közgyűlés ebben az értelemben határozott.

A tanács előterjesztést tett, hogy a Mán-nak a keropesi-uti temető mögött utterületet engedjenek át egy tároló vágnay építésére. Dr. Földes Árpád és dr. Forbáth Imre a kényszerhelyzetre való tekintettel elfogadják az előterjesztést, de utóbbi azt kívánja, hogy ezzel a kérdéssel kapcsolatban sürgessék a pályaudvarok rendezésének kérdését. Dr. Heltai Ferenc főpolgármester megjegyzi, hogy ez a dolog ma van abban a stádiumban, hogy a pályaudvarok terveit közölték a polgármesterrel és az alpolgármesterrel. Javasolja, hogy a közgyűlés az előterjesztést fogadja el, mert hiszen az előterjesztés elfogadása épp oly érdeke a főváros közönségének, mint az államvasutaknak. Szabó József szintén hozzájárult az előterjesztéshez, de azt kívánja, hogy a Máv-ot kérjék fel járjon hozzá, hogy a Francia-uton ideiglenes csatornát fektessenek le azon területen, amelyet a Máv. annak idején úgy is leadni tartozik. A közgyűlés az előterjesztéshez hozzájárult.

A többi pontot vita nélkül fogadták el.

(*) A kórházak költségvetése. A belügyminiszter ma értesítette a főváros közönségét, hogy a kórházak 1913. évi költségvetését jóváhagyta. Ehhez képest a kórházak 1913. évi szükségletét 5.376.006 koronában, a kórházalapot saját jövedelmét 175.006 koronában és ennek levonása után a napi ápolási díj által fedezendő összeget 5.200.225 koronában állapította meg. Ezt az összeget elosztva az alapul vett 1.486.600 ápolási nappal, ápolási díj 349.94 korona jelentkezik és ezt kikerítve, a napi ápolási díjat a miniszter három korona ötven fillérben állapította meg. A miniszter ezután a költségvetés egyes részeire teszi meg észrevételeit és végül megjegyzi, hogy miután az évenként jelentkező tulkiadások okát és a napi ápolási díjak folytonos emelkedését a mutatók hiányokban és az elégtelen ellenőrzésben látja s ezért nyomatékosan felhívja a székesfőváros közönségét, hogy ezekben az ügyekben a megfelelő intézkedést sürgősen tegye meg, mert jó eleve kijelenti, hogy nemcsak a mi viszonyainkhoz mérten, de az egyáltalán magas összegű ápolási díj további emeléséhez hozzá nem járulhat.

(*) A munkanélküliek segítése. A szociálpolitikai ügyosztály előterjesztést dolgozott ki a fővárosban lévő munkanélküliek segítése tárgyában és erre a célra 50.000 korona megszavazását kérte. Az előterjesztéshez legutóbb járult hozzá a szociálpolitikai bizottság és a tanács is elfogadta legutóbb tartott ülésében az ügyosztály előterjesztését. Mielőtt azonban a közgyűlés elé vinnék az ügyet, az előterjesztést előzetes tárgyalás czéljából a pénzügyi bizottságnak adták ki.

(*) A javadalmi díjgyezék meghosszabbítása. A belügyminiszter értesítette a fővárost, hogy a közgyűlésnek ahhoz a határozatához, amelylyel a javadalmi díjgyezék érvényét 1914. márcziusáig meghosszabbította, hozzájárult és megengedi, hogy a kokszyám illétre vonatkozó módosítástól eltekintve a régi díjgyezék maradjon érvényben.

Berson
DALOK. — III.
Itt az idő, válasszatok,
és csak arra szavazatok
Tökletes rendek, karok:
Nagy legelő a Berson-gitarok.

TÖRVÉNYSZÉK.

Lukács László vizitelt a Táblán.

— A Désy—Lukács-pör tárgyalása. —

Budapest, márczius 12.

A közeli hetekben újult erővel elevenednek meg a só- és a zalatnai ház-ügy botrányai, a Désy Zoltán pöre másodfoku bíróság elé kerül. A budapesti királyi táblához ma délelőtt 10 órakor érkeztek meg a Désy—Lukács-féle rágalalmazási pör aktái. Közvetlen utána, tíz óra öt perczkor, egy automobil robogott az országház-téri főbejáró elé és abból Lukács László miniszterelnök szállott ki. A gépkocsit nyomon követte egy fiakker két detektível.

A miniszterelnök felkereste Csathó Ferencz táblaelnök, valóságos belső titkos tanácsost, akinél teljes félórát időzött. Mi volt a beszélgetés tárgya, az hivatalos titok, de különbs játéka a véletlennek, hogy a táblai elnök együgyűtizenegyor, tehát az „illusztris” vendég jelenlétében, Bernáth Imre segédhivatali főigazgatótól elkérte a Désy—Lukács-féle pör aktáit, — amelyen jóformán még föl sem száradt az iktatói szám — s azokat Balonyi Imre bíróra szignálta.

Körülbelül két-három hét múlva kerülhet referálásra az ügy, Balonyi Imre a II. A. büntető-tanács előadó bírójára, melynek elnöke Róth Zsigmond dr., a szavazó-bírák azonban — az elnökkel együtt hármas tanács lévén — változnak. Az A és B tanács szavazó bírái a következők: Zubovich Román, Polyák Gábor, Sárkány Lajos dr., Bakonyi Kálmán dr., Balonyi Imre és Lázár Aurél. A vádat Atányi József dr. és Vargha István dr. képviselik, de lehetséges, hogy a több napot igénybevevő tárgyaláson Czárán István dr. főügyész vesz részt.

A miniszterelnök látogatása egy félóra múlva véget ért és ahhoz több kombinációt fűztek. Sokan összefüggésbe hozták azzal a hírrel, amely szerint a Désy-perben a táblán nem fogják megengedni a bizonyítást, mert ezt Horváth Béla elnök I. A. tanácsa fogja tárgyalni, előadója pedig Agoraszó Péter bíró lesz. A beosztás a kormány egyenes kívánságára történt volna és a beosztás indoka abban keresendő, hogy Horváth Béla éppen annyira ismeretes munkapárti érzelmeiről a táblán, mint Vavrik Béla a Kurián. Agoraszó pedig azonkívül, hogy exponált munkapárti politikus, veje Szacelláry munkapárti képviselőnek. Ugyancsak tagja még Horváth tanácsának Szlavék Ferencz táblabíró is, akinek neve Kovács pöréből kifolyólag szintén elég jó hangzású a kormánykörökben, a független közönség előtt azonban, mely ily auspiciumok mellett nem tekinthetne nyugodtan egy olyan táblai tárgyalás elé, melyen munkapárti emberek — a bírák is csak emberek — lennének hivatta szankezionálni a munkapártnak és az első bíróságnak a panamáról vallott felfogását.

§ **Ügyvédek értekezlete.** Az új ügyvédi párt tegnap este hét órakor tartotta az Ügyvédi Kör helyiségében márczius havi pártértekezletét, amelyen a folyó évi rendes közgyűlés döntése alá bocsátandó kérdésekkel foglalkozott. Az értekezlet elhatározta, hogy a közgyűlésen szótveszik a sajtószabadságon, az egyesülési és gyülekezési jogon ejtett sérelmeket, a már megszavazott választójogi javaslat revíziójának kérdéséről, az igazságszolgáltatásnak közismert késedelmes voltát, a szabaddalmi jog reformjának kérdéséről és a gondnoki kirendelések arányosságának szükségességéről. Az előadó indítványára az értekezlet az egyes kérdésekre a párt hivatalos felszólalóit kirendelte. Ezután dr. Brüll Ignác, a budapesti Ügyvédi Kamara elnöke szólalt fel és beszédében behatóan ismertette a vezetése alatt kiküldött albizottság működését, az ügyvédi rendtartás reformja tárgyában.

§ **Aki a hóhért kívánja.** Párisból jelentik: Lecombe automobil-bandita töredelmes vallomást tett a vizsgálóbíró előtt. Beismerte, hogy ő lőtte agyon Tary vasuti hivatalnokot és megölte Ducret apache-t, aki később beállott rendőrkémnek. Mikor a vallatás után késő este Lacombeot visszavezették cellájába, így szólott a fogházörhöz:

— Bár már itt állana az ajtó előtt a hóhér.

§ **Herceg és főispán pöre.** Azon idő alatt, míg Windisch-Graetz Lajos herceg a sárospataki Rákóczi-dominium ura a török-bolgár harcztéren járt, — ahol mint a király rendkívüli meghatalmazottja Ferdinánd bolgár csár udvarának volt vendége — dr. Gotthilf Mihály rozsnyói ügyvéd elment Meczer Gyula zempléni főispánhoz és elmondotta, hogy a herceg meg akarja vásárolni a főispánnak a sárospataki határban levő birtokait. A megegyezés létre is jött, az ügyvéd pedig foglalóul átadott 25.000 korona előleget. Kikötötték azt is, hogy az, aki a szerződéstől visszalép, százötvenezer korona költéért fizet. Windisch-Graetz herceg azonban nem fogadta el a szerződés feltételeit, azt állítván, hogy ő az ügyvédnek ily értelmű szerződés megkötésére megbízást nem adott. A főispán erre pört indított az ügyvéd ellen, majd mikor az ügyvéd a herceg részéről kapott megbízást igazolta, azt visszavonta és a herceg ellen százhuszonezer korona költéért megítélésé iránt adott be keresetet. A sátoraljai helyi törvényszék a bizonyítás fölvételét a napokban kezdi meg.

§ **Pallósék bűnügye.** Pallós Ignác és társai bűnügyében a budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírója most a kibocsátott és értékesített namis részvények dolgában szakértői vizsgálatot rendelt el. A törvény az ilyen esetekben mindig a kibocsátó társaság meghallgatását rendeli a részvények valódiságára nézve, ebben az esetben azonban a vizsgálóbíró eltér a törvény rendelkezésétől, mert — mint a végzésben mondja — a részvényeket kibocsátó társaság igazgatója a fogva levő terhelt, tagjai pedig a sértettek, tehát mindannyian érdekelték. A vizsgálóbíró szakértő kiküldésé iránt az Osztrák-Magyar Bankot kereste meg. Ezen intézkedés ellen a fogva levő Pallós Ignác, Somló Arnold és Barta Miksa védői felebezést jelentettek be, így tehát a szakértői szemle tárgyában a vádtanács fog dönteni Pallós Ignác letartóztatásának ideje alatt védekezésé irába foglalta és azt a napokban nyújtotta át a vizsgálóbírónak. A memorandumszerű elaboratumban, amely igen sok érdekes adatot tartalmaz, Pallós elmondja, hogy mily sok szívesseget tett magának a kormánynak, vezetők szerepeket betöltő embereknek, sőt azoknak is, kik őt feljelentették. Panaszos hangon szól arról, hogy egész vagyonát odavesztette, mert mindig a mások jövője, egzisztenciája volt áradhatatlan munkásságában főcélja. Ő maga elbukott és most azok, akikért dolgozott, mind elhagyták őt.

KÖZGAZDASÁG.

Az új államköcsön.

Budapest, márczius 12.

Hosszas tárgyalások előzték meg az új magyar állami kölcsön megkötését, mert súlyosabb és valóságosabb pénzügyi viszonyok között még államkölcsönt nem vettek fel. A találgatásoknak is bő tere nyílott, mert a közvélemény sem a kölcsön összegének a nagyságával, sem a kamattípussal nem volt tisztában. Ma este végre az új kölcsön feltételeit megvilágító kommuniké jelent meg, a mely közlemény szerint a pénzeszoport a pénzügyminiszter elé azt a javaslatot terjeszti, hogy a konzorcium hajlandó 150 millió korona — márka, frank és fontsterling értékre megállapított átszámítási árfolyammal bíró — négy és fél százalékos állami-járadék és 150 millió korona két évi lejáratú állampénztárjegyet átvenni.

A kölcsön tehát eltér az eddigi kamattípustól s a négy százalékos kamatozás helyett négy és fél százalékos jövedelmet ígér a rentiernek. Az egész Nyugat-Európában éppen mi leszünk az első állam, amelyik elfogadja az új típust s szakít a tradíció-nális négy százalékos járadékkal. Az állam első sorban is szándékosan és tudatosan megkarosítja a régi járadék tulajdonosokat a régi rentier tulajd a járadékán s helyette a nagyobb kamatozást ígérő papírt fogja szerezni. A régebben kibocsátott járadék árfolyama így automatikusan esőckenni fog e az állam kénytelen lesz nagy anyagi áldozatok árán a négy százalékos járadék kurzusának fentartásáról gondoskodni. A magyar állampapírosok mintegy 65 százaléka van ugyanis külföldön elhelyezve — legnagyobb részben Ausztriában és Németországban — s ha itthon a régi járadék árfolyama a külföldi jegyzéshez képest esőcken, visszazönljk az évtizedeken át külföldön elhelyezett járadékmenyiség, aminek a fölvétele s hazai piacon való elhelyezése egyenesen lehetetlen.

Egy papírnak az elhelyezhetőségét sohasem a kamatozás befolyásolja. Hiába ígérünk mi a holland és a francia kistőkésnek négy és fél százalékos kamatot, ha az a tőkés bármilyen oknál fogva bizalmatlan a mi papírjaink iránt. A magasabb kamatozás különben is átszámítást nyer az árfolyamba. Ma éppen úgy áll a helyzet, hogy a három és fél százalékos papír biztosítja a legjobb kamatozást, amennyiben a három és fél százalékos koronajáradék 71.25 koronás árfolyama mellett 4.9 százalékos kamatot hoz.

Azt a célt sem lehet elérni az új típussal, hogy a kurzus állandósíttassék. Tizenegy évvel ezelőtt, a koronajáradék konvertálásakor, a négy százalékos rente 97.50 koronán állott s azóta folytonosan hanyatlott, úgy, hogy 14.50 koronás árfolyam-esőckenes után már 83 koronára süllyedt. A konvertálásakor azt remélték, hogy a járadék a parit is el fogja érni s éppen az ellenkezője történt. Akkor ugyanis a magyar államkölcsönök összege 4090 millió korona volt s tizenegy év alatt a folytonos kibocsátások miatt a kurzus lenyomódott, mert az azóta kibocsátott több mint egy milliárd korona összegű állampapír majdnem kivétel nélkül ugyanazonokon a piacokon talált elhelyezést. Nem sikerült meghódítanunk ezimleteink számára a francia, angol, belga és holland piacokat csak minimális mértékben s az új kibocsátások mindig a régi német, osztrák és természetesen magyar kezbe jutottak.

Ez éppen sarkalatos hibája az új kölcsönnek is, amennyiben a járadékkötvények ismét Németországban, Ausztriában és Magyarországon bocsátatnak aláírásra. A kurzus állandósítása tehát egyáltalában nem remélhető az új típustól sem. Ellenben a régi típushoz visszatérni többé már nem lehet, mert ha egyszer a kistőkést a nagyobb kamatozással elkényeztettük, többé az nem fog a kisebb kamatozású ezimletekhez visszatérni.

Míg a járadékkötvényeket a jövő hó elején nyilvános aláírásra bocsátják, addig az állampénztárjegyek eladása egyelőre — a kommuniké szerint — nincs elhatározva. Ennek kizárólag az az oka, hogy a nehéz gazdasági viszonyok mellett az elhelyezés nem sikerülne. A mult hét végén zártak le az új német 260 millió márkás kölcsön jegyzését, amely szörnyű fiaskóval végződött. A kölcsönt alig jegyezték valamivel tul, holott egy ilyen kis kölcsönt ötven—százszorosán szoktak tulajgyezni. Ez az eset szolgált okuló példának arra, hogy az állami pénztárjegyek kibocsátása jobb időre maradjon, amikor a piac könnyebben tud megbirkózni új emissziókkal.

Magának az új kölcsönnek az összege meglepetést nem okozott, mert azzal tisztában volt mindenki, hogy mintegy 250 millió koronára van az államháztartásnak szüksége. Ha az új kölcsön ellenértékét a kormány fölveszi, úgy egy ideig államkölcsön nem kerül kibocsátásra, föltéve, hogy a külpolitikai viszonyok nem kívánják mozgósítást és fegyverkezést, ami ismét félrebillentető államgazdaságunk mérlegét.

D. Gy.

A magyar állami kölcsön. A bécsi S. M. v. Rothschild bankház irodájában báró Rothschild Lajos elnöklésével a magyar államkölcsön-konzorcium ma ülést tartott, melyen a magyar és az osztrák konzorziális tagok, továbbá a német konzorziális tagok képviselőiben Urbig Ferencz, a berlini Direction der Disconto-Gesellschaft tagja vettek részt. Ezen megbeszélés eredményeképpen oly irányu elvi megegyezés jött létre, hogy ez alkalommal a magyar állam folyó évi össz-szükséglete fedeztessék. E végből elhatározott, hogy a m. kir. pénzügyminiszter elé azon javaslat fog terjesztetni, hogy a konzorcium vele 150 millió korona — márka, frank és fontsterling értékre megállapított átszámítási árfolyammal bíró — 4 és fél százalékos állami járadék és 150 millió korona 2 évi lejáratú állampénztárjegy átvételére tárgyalásokba lép. Amennyiben a meginduló tárgyalások megállapodásra vezetnek, tervbe van véve, hogy a járadékkötvények április hó folyamán Ausztria-Magyarországban és Németországban nyil-

Csütö

vános alá
tárjegyek
Ullmann
m. kir. p
bocsátkoz

Az I
let összes
Thék Eng
tartottak.
zett meg
Falk Zsig
ményes n
belül maj
Pereszlőny
orszázi ki
Thék End
és a fővá

Az I
talános I
rendes év
Gyula elm
igazgató a
záloglevél
intézet ing
gyobb arán

Az év
gatlanok é
s a bérhá
el. Deczem
1,738.787 k
cseny érte
latens tart
a Gellérth
Abel Jenő
variutakon
Budai uj k
Csepelszig
sebb-nagyob
A bank a
oszlályt res
finanszíroz
állománya
egyéb kam
hátralékain
kedett. Mir
fillér, illetve
együtt 246.
(taraly 143

Fuda

Alli

M. kir. Állami
Magyar arany
Magyar korona
Államkölcsön
1870. évi nyer
Horvát-szlávok
Magyar földes
Horvát-szlávok
Tiszai és szeg
Egyesített jár
Osztrák arany
Osztrák koron
Osztrák állam
Osztrák (am
Osztrák Állam
Epest székesf
Bpest székesf
Orosz államk
Tomes-Bégyv.

Szállgtelek

Belvárosi takp
Belvárosi takp
Egyesült Budap
Egyesült Budap
Ganz és társa
Hazai bank r.-t.
Kisbirtokosok
Kisb. orsz. föld
M. agrár- és jár
M. agrár- és jár
M. agrár- és jár
Magyar ált. tak
Magyar ált. tak
Magyar földes
Magyar földes
Magyar jelzálog
Magyar jelzálog
M. jelzáloghitel
M. jelzáloghitel
M. jelzáloghitel
M. leszáll. és p
M. leszáll. és p
Magyar orsz. k
Magyar orsz. k
Magyar takp. k
Magyar takp. k
M. takp. közp. j
M. takp. közp. j
Orosz. közp. hitel
Osztrák-magyar
Pesti hazai tak
Pesti hazai tak
Pesti hazai tak
Pesti magy. kei
Pesti m. keresk.

Adria m. jenge
Budapesti köz
Budapest vill.
Budapest-pósi
Gass-oderbergi
M. folyam- és

vános aláírásra bocsátassanak, míg az állampénztárjegyek eladása egyelőre nincs kilátásba véve.

Az Iparegyesületről. Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai tegnap délután hat órakor Thék Endre udvari tanácsos elnöklete alatt ülést tartottak.

Az Ingatlanbank közgyűlése. A Magyar Általános Ingatlanbank R. T. e hó 12-én tartotta rendes évi közgyűlést dr. báró Madarassy-Beck Gyula elnöklete alatt.

Az év folyamán épített, illetve vásárolt ingatlanok és telkek egyrésze nyereséggel eladottak a bérházak jövedelme kedvező kamatozást ért el.

lékolások, az új intézeti helyiség felszerelésénck teljes leírása és a nyugdíjalapnak 10.000 koronával történt dotálása is.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta azt az indítványt, hogy a tavalyi 8 százalékos helyett 8 1/2 százalékos osztalékra kifizetessék 170.000 korona, tartalékállapotba helyeztessék 24.800 korona, miáltal ez 915.000 koronára fog emelkedni és új számiára 8.025 korona 2 fillér vitessék elő.

A Hazai Márványipari Részvénytársaság számlása. A Hazai Márványipari Részvénytársaság márczius 27-én közgyűlést tart, amelyen a társaság újabb ezanálásának módját fogják elhatározni.

Az újévi ajándékok és a kereskedők. Ugy a fővárosi, mint a vidéki kereskedők körében sok panasza merült fel, hogy a vevők részére adott újévi ajándékok igen súlyosan terhelik az egyes detailkereskedőket.

Palma-szinpad

Holnap, Othello.

A német kölcsön. Berlinből jelentik: A Seehandlungnál ma délbén tanácskozásra ült össze a német birodalmi és a poroszországi kölcsönök átvételére alakult konzorcium, hogy megállapítsa a jegyzések végleges eredményét.

A Phöbus tőkét emel. A Phöbus villamosági részvénytársaságnál tőkeemelés tervével foglalkoznak. Az eddigi 5 milliót 7 millióra akarják emelni.

Az Anker biztosító forgalma. Az Anker élet- és járadék biztosító társaságnál (Magyarországi igazgatóság, Budapest, VI., Anker-palota) 1913. január havában benyújtott 793 ajánlat 7.278.422 K biztosított összegre és kiállított 682 kötvény 6.234.258 K összegre.

Egybehívott közgyűlések

- Márczius 13. Magyar Jelzalog Hitelbank rt.
Márczius 13. Magyar Agrár- és Járadékbank rt.
Márczius 14. Első Magyar Általános Biztosító rt.
Márczius 19. Magyar Általános Hitelbank rt.
Márczius 24. Budapesti Közuti Vaspálya Társaság.
Április 8. Angol-Osztrák Bank.

Felolós szerkesztő: DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ.
Kiadó-tulajdonos: Magyar Újságkiadó Vállalat
Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Allamadosság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gézmalmok, Iparvállalatok, Sorozjegyek. Each column lists various financial entities and their corresponding values in Pénz and Áru.

TŐZSDÉK.

Gabonatózsdé.

Budapest, márczius 12. A készrúpiacozon szintén kifejezetten lanyha volt ma az irányzat. — Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, keveset vásároltak és rossz árakat ígértek. Másrészt az eladók sem nagyon erőltették a vásárt és így tehát korlátolt maradt a forgalom. Mindössze alig 8000 q buza kelt el, a tegnapi árnál 5—10 fillérrel olcsóbb árakon. A legdrágább eladási ár 11-62 $\frac{1}{2}$ korona volt, 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.40 korona, 77 kilós tiszavidéki, keverékes buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 10—12 $\frac{1}{2}$ fillérrel olcsóbb, a zab változatlan, a tengeri ártartó, az árpa lanyha. Forgalmába került: 700 q rozs 9.20—9.25 koronás áron, 600 q zab 10—11 koronás áron és 200 q tengeri 7.12 $\frac{1}{2}$ koronás áron. — A határidő piacon lényegesen alacsonyabb amerikai jegyzésekre és igen kedvező időre, a mai üzlet mindjárt a megnyitáskor kedvetlenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekre indult meg. A forgalom folyamán folytatódólagos realizásokra igen sürgős kínálat tartotta magát tulsúlyban, minek folytán lanyha irányzat mellett lényegesen csökkentek az árfolyamok. A déli tőzsdén igen élénk forgalom mellett pár fillér keretén ingadoztak az árfolyamok. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 9 fillérrel, az októberi buza 12

fillérrel, az áprilisi rozs 15 fillérrel, az októberi rozs 11 fillérrel, az áprilisi zab 27 fillérrel, az októberi zab 15 fillérrel, a májusi tengeri 5 fillérrel hanyatlott.

A készrúpiacozon kötetett:

Buza. Tiszavidéki: 100 q 80 kg. 23.35, 200 q 79 kg. 23.20 K, 400 q 79 kg. 23.15 K, 150 q 79 kg. 23.10 K, 100 q 77 kg. 22.80 K. Felsőtiszavidéki: 5300 q 79.5 kg. 23.30 K, 500 q 79 kg. 23.10 K. Felsőmagyarországi: 200 q 79 kg. 25.10 K, 200 q 79 kg. 23.10 K. Fejérmegyei: 100 q 81 kg. 23.35 K. Pestvidéki: 150 q 79 kg. 23.10 K. Bácskai: 250 q 78 kg. 23.— K. Rossz: 100 q 18.50 K, 100 q 18.40 K, 200 q 18.50 K, 300 q 18.50 K kppar. Zab: 200 q 20.— K, 100 q 20.90 K, 100 q 21.— K, 100 q 20.30 K, 100 q 20.60 K. Tengeri: 200 q 14.25 K.

Az árak száz kilogrammonként, koronáértékben értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1913-ra

Buza 1913 áprilisra 11.34—35—31—37—29—, —
Buza májusra 11.58—56—60—50—, —
Buza októberre 12.10—05—10—11.98—99—, —
Rozs áprilisra 9.35—32—37—25—, —
Rozs októberre 9.40—33—40—32—, —
Zab áprilisra 9.40—50—25—28—, —
Zab októberre 8.43—40—45—32—35—34—, —
Tengeri 1913 májusra 7.39—40—36—41—35—, —
Tengeri júliusra 7.62—68—62—66—62—, —

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza 1913. áprilisra 11.29—11.30
Buza októberre 11.99—12.00
Rozs áprilisra 9.25—9.6
Rozs októberre 9.32—9.33
Zab áprilisra 9.28—9.29
Zab októberre 8.34—8.35
Tengeri 1913. májusra 7.35—7.36
Tengeri júliusra 7.60—7.61

Bécs, márczius 12. (Saját tudósítónktól.)

Gyenge forgalom közepette az irányzat bágyadt, a leszerelés hatása alatt, buza és zab 10, rozs 15, tengeri 5 fillérrel hanyatlott, árpa irányzata lanyha.

Buza: Uj, tiszavidéki 11.85—12.30, mosoni és győri 10.90—11.35, délviasuti 10.95—11.35, felsőmagyarországi és csepeli 10.95—11.40, alsóausztriai 10.10—10.55. — Rozs: Felsőmagyarországi 9.50—9.75, csepeli 9.45—9.75, pestmegyei 9.70—9.90, délviasuti 9.45—9.75, ausztriai 9.05—9.45, magyarországi 9.50—9.70, csehországi 9.20—9.45. — Árpa: Morvaországi 8—9, marchfeldi és bécsvidéki 8—8.60, felsőmagyarországi 8.10—

9, csepeli 8.10—8.50, mosoni és győri 8.10—8.75, délviasuti 8.50—9, maláta 8—8.25, takarmány 7.40—7.80. Magyar tengeri: Régi 10.10—10.30, új 7.80—8, Cinqmarine 9.60—10.40. Magyar zab: Uj, válogatott 10.65 11, elsőrendű 10.15—10.56, közepes 9.75—10.20, ausztriai 9.25—9.75.

Értéktőzsdé.

Budapest, márczius 12. A leszerelést ma publikálták, amit nálunk a spekuláció nagy válsággal honorált. A megnyitáskor az értékek árai a tegnapi zárlat felett 6—8 koronával magasabban indultak, de az előtőzsdé folyamán alig tudtak nagyobb árnyereséget elérni, mert a bécsi tőzsdé a leszerelésre nem volt olyan szilárd, mint nálunk várták. A bécsi megnyitás után nálunk az egész vonalon nyereség-lebonyolítások történtek, mire az összes értékekben 2—3 koronás árvesztés volt. A készrúpiacozon is szilárd volt az irányzat, a Ganz 70, a Salgó pedig 20 koronával emelkedett. A járadékpiac negyed százalékkal jobb. A zárlat esendőbb maradt. — A déli tőzsdén eleinte szilárd Berlini jelentés látása alatt tovább javult az irányzat, később azonban a kedvezőtlen belpolitikai hírek ismét realizálásokra késztették a hasusait, aminek hatása alatt az összes értékekben néhány koronás gyöngülés állott be. A készrúpiacozon is csak kisebb árengedménnyel lehetett eladni. A zárlat gyöngült.

Az előtőzsdén kötetett: Osztrák hitel 632—633, Magyar hitel 824.50—825.50, Per kor. 83.15—83.25, Hazai bank 279.50—280.50, Agrárbank 509—510, Jelzálog 434.75, Magyar bank 566—570.25, Leszámitoló 517.50—519, Kereskedelmi bank 3600, Fabank 222, Rima 719—722, Adria 540, Atlantica 348.50—348.75, Közúti vasút 649—653.50, Városi villamos 370.50—371.50, Államvasút 708, Általános közszolgálat 1065—1068, Salgó 755—760, Magyar villamosági 475, Temesvári szesz 441, Phöbus 200—201, Fegyver 340.

A déli tőzsdén kötetett: Magyar hitel 824.50—827, Per kor. 83.25, Agrárbank 509.75—510.25, Jelzálog 434—435, Magyar bank 564.50—568, Kereskedelmi bank 5590—5591, Fabank 223, Mercúr 269—269.75, Budapesti bank 300, Lipótvárosi takarékpénztár 201, Központi takarékpénztár 1585—1595, Rima 719—720.50, Közúti vasút 651.50—653.50, Városi villamos 370, Északmagyarországi közszolgálat 380—381, Általános közszolgálat 1060—1064, Salgó 757.50—758.50, Royal 175.—

Utótőzsdé: Osztrák hitel 632, Magyar hitel 825,

A REJTÉLY KULCSA.

— FRANCZIA REGÉNY. —

IRTA: RICHEBOURG EMIL.

XV.

Estefelől felhívta az öreg Soleure grófné Valenszki Pétert.

Beszélgésük nagyon érdekes lehetett, mert tovább tartott egy teljes óránál.

Másnap reggel már hajnalban eltávozott a grófné megbízottja a kastélyból, arannyal s bankjegyekkel telt tárczával zsebében.

Három napi rövid távollét után, szerencsésen elvégezvén feladatát, újra visszatért.

Dijonból tizenegy órai távolságban, vagyis jobban mondva tizenkilenc órai utra a noisy-i kastélytól talált egy csinos, polgári lakóházat, melynek megtekintése után azt azonnal ki is bérelte; egy magas kökerítéssel elzárt, öt-hatezer négyszögletes területű kert közepén állott az.

E ház körülben nem nagyon járt és kevésbé keresett országot mellett feküdt, kellemes vidéken, üde zöld lombok közt és elég távol minden lakóépülettől a községnek, melyhez a ház tartozott.

A bérlet egy évre szült és Péter a félévi díjat azonnal le is fizette előre, randes, elismervény mellett, az ezen ügyvel megbízott jegyző kezéhez.

Péter az urnőjétől vett utasítások folytán már felvett név alatt költötte meg a szerződést. A Chabien ur nevére szóló nyugta a félévi 600 frankról tehát, egy Tillemont községben La Cote d'Or kerületében, a „herezguók területén” fekvő tökéletes kényelemmel behatározott ház bérletéről állított ki a jegyző által.

A lak kulcsait kézbesítették Valenszki Péternek, kit a derék vidéki jegyző egész jóhiszeműleg mindig Chabien urnak nevezett.

Az orosz szolga küldetése ezen részének

teljesítéséhez elégséges volt egy nap. Persze nem kellett sokáig keresnie, hogy a kívánatnak megfelelő házat találjon; a rijoni lapok hirdetéseiből minden szükséges dolgot megtudott és még mielőtt Tillemontba ment, csaknem biztosan tudta, hogy ott egy szoptatós dajkát, vagyis helyesebben kifejezve egy szegény házaspart talál, kikre majd a születendő gyermeket bízni lehessen.

Péter faluról-falura járt kérdezősködés végett. Azonban esakis vagy tíz órányira Tillemont-tól találta meg egy erdőszélen elrejtett kicsiny, Vignotte nevezetű falucsukában, amit keresett.

Ama községnek legvégső szélén, mely nem birt több lakossal kétszázötvennél, egy terjedelmes, de beépítetlen területen, apró kőházak és mindenféle törmelék-dombokkal környezve állott egy nyomorúságos, gerendák, ezüette deszkák és szegényesen, rossz vakolattal bevont fagalyakból összetákolt szalmakunyhó. Ott lakott egy nyomorban énylődő család, mely az apa, az anya és három kiskorú gyermekből állott, kik közül a legfiatalabb fiúcska még csak egynegyedéves volt.

Az anya ellen semmi kifogás sem lehetett. Nem volt rossz asszony; megiet minden telhetőt, hogy kicsinyei ne nélkülözzék a kenyeret. Ahányszor csak szükség volt rá, napszámában dolgozott, leginkább, mint mosónő.

A férfi takács volt. Szövészékét a kunyhó háttérben tartotta, egy kicsiny négyszögletes helyiségben, a fekhely és egy, a kender, len és fonálgombolyagok tartására használt óska láda között.

Szerencsétlenségére a szövészék igen gyakran pihent. Nem elege hiányzott a takácsnak, hanem a munka. Egyébiránt rest és hozzá még iszákos is volt. És a helybeli, vagy községi háziasszonyok már csak a legvégső szükségben bízták meg munkával. És mintán az asszonynak lehetetlenség volt mindenről gondoskodnia, gyakran lehetett hallani a gyermeket kenyeret után sirni.

Ezeket egy jó öreg asszony beszélte el Valenszki Péternek, ki Vignotteban kunyhója ajtaja előtt font rokkáján.

Az orosz eleget tudott és nem tartotta szükségesnek, hogy a takács kunyhójában melyet neki messziről megmutattak, látogatást tegyen. Megelégedett azzal, hogy elmenőben megálljon előtte rövid időre, hogy a viskó tájkát jól szemügyre vehesse.

Valenszki Péternek megvolt a saját terve. És annak jónak kellett lenni, mert amint küldetéséről beszámolt Soleure grófnének, urnője kivétel nélkül minden eddigi lépését helyeselte.

Az orosz Narra való visszatérte után egy órával később Raymunda grófné értesítettett, hogy tegye meg előkészületeit, mert a következő nap délutánján utnak indul.

Egyébiránt az előkészületek nem sok időt vettek igénybe; csupán azt a holmit kellett egy kofferbe pakolnia, melyre új tartózkodási helyén az első négy-öt napon szüksége lehet. Eszkzeit is magával vihette, a többi holmit pedig, melyeket még a kastélyban hagy, majd utána küldik.

Raymunda szemhunyorítás nélkül teljesít mindenben pontosan anyósa parancsait. Tudta, hogy egyik börtönből a másikba viszik, de az nem eokat határozott. Ha már meg kellett lenni, türelemmel akart várakozni, míg számára a szabadság órája ütni fog. Akkor akart csak megkönnyebbülten a lelke mélyéből fellélekezni. Azonkivil vágyott is azt a helyet, hol uralkodása, mint tulajdonosnőnek oly rövid volt, s hol most már csak idegennek érezhette magát, minél előbb elhagyni.

Egy mégis sok gondot adott neki: miért és mi okból nem akarták, hogy az a gyermek ne a kastélyban lsson napvilágot? Kutatott, folyton keresett gondolatában, de a talányt nem bírta megfejteni. Más bizonyára nyugtalan lett, sőt talán meg is ijedt volna és haladéktalanul kívánta volna a felvilágosítást.

(Folvt. köv.)

Leszámitó
vasút 70
565.—

Bécs

más utá

rekre ta

Kissé Jay

Utó

Anglo 33

bank 520

jusi járn

esjegy: 1

Berl

rak-oros

los közlé

kedvezőb

dei árfol

teljes jav

vásárlásr

lamosság

lékkal, s

kedtek. I

bankok 1

17 $\frac{1}{2}$ száza

dalmi köl

zett. A k

közö tart

helyzet te

dalmakra

hogy a leg

gukat telj

talék foly

ben elért

a hirre, h

ket fog k

ban, újabb

ipari érté

voltak. Na

vid lejárat

zalék.

Tojást

ései.) Tisz

db. 1.K.) A

Kivona

Kineve

Pethő Tibor

zsabylai járd

szentmártoni

bírószághoz ir

a vallás-

budapesti VI

otkötőt a val

létszámába, a

hittanárát, d

fizetési osztá

Lévay Mária

kisdövénydóhá

a Kassai

joghallgató, e

rületébe ideig

a győri fo

képesítő igazs

63vesztető a

vezte ki.

Megerős

nizster Isaac J.

községi elemi

határvidéki)

Paula temesvá

iskolai tanító

Áthelyez

nizster Winter

lugosi állami c

A földműve

ler János, Rad

Micheller Ján

Barna Ilés se

nizsteriumhoz

Fábián István

alkalmazott hi

nizsteriumhoz

Névmagy

mese Miklós s

kiskorú gyermek

Homokira, Wa

Hóna, Béla és

radira, kiskorú

Székfára kért a

„E

Kiadóhivatall

Leszámitoló 508, Jelzőlog 433, Rimamurány 720, Államvasut 706.50, Városi 370, Közüti 651.50, Magyar bank 505.—

Bécs, márczius 12. Könnyeb realizációs nyomas után zárlat szilárd volt. Külföldi kedvező hírekre tartott irányzat volt felszínen. Záradékok kissé javultak.

Utóközlés: Osztrák hitel 632.50, Magyar hitel 823.50 Anglo 339.50, Bankverein 517.50, Union 600, Laenderbank 520.75, Rimamurányi 720.25, Alpesi 1058.75, Májusi járadék 84.35, Magyar koronajáradék 82.95, Török meszje 229.50, Márka 118.33—25 tartott.

Berlin, márczius 12. (Értéktözsde.) Az osztrák-orosz határon való leszerelésekről szóló hivatalos közlések a tegnapi külföldi tözsdékről érkezett kedvezőbb jelentésekkel és magasabb bécsi előtözsdei árfolyamokkal kapcsolatban megnyitáskor erőteljes javulásra sokrendbeli fedezésre és véleményvásárlásra adtak alkalmat. Így bányacétek, vilámosági és gőzhajós részvények részben 3/4 százalékkal, sőt Iianza részvények 3 százalékkal emelkedtek. Ezenfelül Kanada értékek 2 százalékkal, bankok 1—2 százalékkal, osztrák hitelrészvények 17% százalékkal, járadékok közül a 3 százalékos birodalmi kölesön negyed százalékkal magasabban jegyzett. A későbbi folyamatban a pénzpiacra mutatkozó tartós feszültségre és a nemzetközi politikai helyzet további alakulása iránt táplált újabb aggodalmakra ismét tartózkodás volt észlelhető, úgy, hogy a legmagasabb árfolyamok nem tartották magukat teljesen. Gelsenkircheniek a változatlan osztalék folytán majdnem teljesen elvesztették kezdetben elért nyereségüket. Zárlat felé azonban arra a hírre, hogy a Nordd. Allg. Ztg. polémikus cikket fog közölni a francia-német sajtóharc dolgában, újabb megszilárdulás állott be. A készrúpia ipari értékei szilárdultak és részben magasabbak voltak. Napi pénz 5 1/2 százalékkal, magánkamatláb rövid lejáratra 6 százalékkal, hosszú lejáratra 5 1/2 százalékkal.

Üzleti tudósítások.

Tojástözsde. (A budapesti tojástözsde árjegyzései.) Tiszavidéki: eredeti 87—89 K. Kosárúru (16 db. 1 K.) átszámitva 90 K. Irányzat: élénk.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 12. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Pethő Tibor szegedi járásbírói joggyakornokot a szabályi járásbíróshoz jegyzővé, Péter József csikszentmártoni járásbírói díjnyelvet a szelvényi járásbíróshoz írnökké;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kruwald Ottó budapesti VI. ker. állami főreáliskolai rón. kath. hittankutatót a vallásalapból javadalmazott rendes hittanárak létszámába, a IX. fizetési osztály 2. fokozatába rendes hittanárú, dr. Bayer Elemér budapesti lakost a XI. fizetési osztály 3. fokozatába tanfelügyelőségi töltnökké, Léway Mária egyesületi kisdédvönöt a nagybéliezi áll. kisdédvönökhöz kisdédvönövé;

a kassai itélőtábla elnöke Demeter Lénárd végzett joghallgató, cserjési lakost, a kassai kir. itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségben díjas joggyakornokká;

a győri főügyész Puntér Sándor, hivatalnok állásra képesítő igazolványos altisztet, balatonbényei esendőrvezetőt a zalaegezergezi ügyészséghez írnökké nevezte ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Isaac János végzettség nélküli (volt határőrvideki) községi elemi iskolai tanítót, Nesics Iván körted (volt határőrvideki) községi elemi iskolai tanítót, Kolarov Paula temesváraljai (volt határőrvideki) községi elemi iskolai tanítót jelen állásában végleg megerősítette.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Winter Kamilla boksánbányai állami óvónót a lugosi állami óvodához jelen minőségében áthelyezte.

A földmivelésügyi miniszter Somogyi Kálmán, Müller János, Rados János, Gulyás István, Bayer Mihály, Micheller János, Kranauer József, Király Károly és Barna Illés segédzolgálatát a vezetés alatt álló minisztériumhoz hivatalszolgálatká nevezte ki és egyúttal Fálján Istvánt a debreczeni gazdasági akadémiánál alkalmazott hivatalszolgálat hasonló minőségben a minisztériumhoz helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Avramesc Miklós szászvárosi lakos, valamint Margit nevi kiskoru gyermeke Molnárra, Lepil Ernő ipolyági lakos Homokira, Wallauch Antal budapesti lakos, valamint Ilona, Béla és Magdolna nevi kiskoru gyermekei Váradira, kiskoru Vaszil Tivadar jászváraljai lakos Sziklára kért átváltoztatását megengedte.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1913. márczius 13-án.

Nemzeti Színház

Este 7/8 órákor

A faun.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták: Edward Knoblauch. Fordította: dr. Sebestyén Károly.

Vigszínház

Este 7/8 órákor

Bella.

Színmű 2 felvonásban. Irták: Szomorú Dezső

Magyar Színház

Este 7/8 órákor

Tavaszi ünnep.

Dráma 3 felvonásban. Irták: Bíró Lajos.

M. Kir. Operaház

Este 7/8 órákor

Bohémélet.

Dalmű négy képből. Zenéjét szerzezte: Puccini Giacomo. Szövegét írták: Giacosa és Illica, fordította: Radó Antal. (Jeleneteket Henry Murger. »La Vie de Bohème«-ből.)

Népopera

Este 7/8 órákor

Szöveg Ilona és Borky Lily vendégfellépéttel

Aranyeső.

Operett 3 felvonásban. Irták: Beldi Izor. Zenéjét szerzezte: Zerkovitz Béla.

Budapesti Színház

Márczius hó 23-ig záva.

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi amerikai cipő-különlegességek kizárólagos elárúsítása.

Tavaszi ujdonságok!

BUDAPEST

IV., Kigyo-tér 1. (Királyi hópatola)

V., Dorottya-utca 6.

VII., Erzsébet-körut 42.

DEBRECEN

Plac-utca 44.

ZAGREB

Illica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre igazgató. 44206

Nagymező-utca 17.

Ma és minden este:

SYLVESTER CHÄFFER

és az imponáns márciusi műsor. Célország korán jönni, mert az 1-5 rész remek! Jegyelővetel 10-1. és 3-6 ig

Legközelebbi d. u. előadás csütörtökön 13-án

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. szám. Telefon: József 21—16.

Kezdete 7/9 órákor.

9 órákor Ujdonság! 9 órákor.

A háboru áldozata!

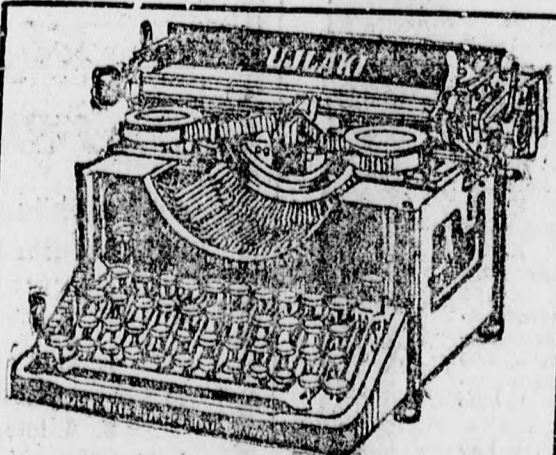
11 órákor. 11 órákor.

A KÉK DOMINÓ.

Bohózatok. Irták: GLINGER és TAUSSIG.

Uj kuplák és remek külföldi számok!

Jegyek: Délelőtt 10-11 1-ig és délután 3-tól 6-ig a mulatóban. Egész nap a Hirsch-féle nagyteremben, Andrassy-ut 19. és a Hungaria-fürdő pénztáránál kaphatók.

Részletfizetésre is! Látható irásu

UJLAKI írógépek

Arjegyzék kívánatra. Arjegyzék kívánatra.

UJLAKI írógéptelep

Bpest, VII., Erzsébet-körut 28. Telefon 122—60. Telefon 122—60.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára:
Negyedévre — 2.50 korona
Félévre — 5.— korona
Egész évre — 10.— korona

SINGER és WOLFNER
VI., Andrassy-ut 16. szám.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1913. március 13-án.

Várszínház

Este 7 óraker

A dolovai nábob leánya.

Színmű öt felvonásban. Irta: Herczeg Ferencz.

Király Színház

Este 8 óraker

Pálmai Ika, Fedák Sári és Nyárai Antal vendégfelléptével

A cigányprimás.

Operette 3 felvonásban Irák: Wilhelm és Grünbaum. Fordította Harsányi Zsolt. Zenéjét szerezte Kálmán Imre

Uránia Színház

Este 8 óraker

A bécsi Hofburg Theater vendégjátéka.

ROYAL-ORFEUM

VII., Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma, csütörtökön, március 13-án két előadás.

Délután 3 1/2 óraker mérsékelt. este 8 óraker rendez helyákkal a

BANDIKA és nővére Fonfon léghajóutazása. — A jószívű **BANDIKA**. Eredeti mozikkecs. Játssza: **BANDIKA** a világhírű kis mozikszínész nővérel **FONFON**-nal és saját színtársulatával. **Clemons** és **Dean** az utólrhetetlen amerikai táncospár. **Bernhard Mörbitz** a legvidámabb német kómikus. Még csak néhány napig: **PRINCESS RAJAH** azonoskivül az összes márciusi új pompás attrakciók. Elnadás után **Royal-Cabaret**. Jegyek elővétel díj nélkül válthatók a **Royal-Orfeum** jegypénztáránál és a városi jegyárúsió helyeken.

Minden csütörtökön, ünnep- és vasárnap délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyáru nagy család előadás, **BANDIKA** és az összes attrakciók felléptével.

ROYAL-ORFEUM

Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22

Ma csütörtökön, március 13-án két előadás: Délután 3 1/2 óraker mérsékelt, este 8 óraker rendez helyákkal a

márciusi sláger-műsor!

BANDIKA

és nővére FONFON léghajóutazása. A jószívű Bandika. Eredeti mozikkecs. Játssza:

BANDIKA, a világhírű és nővérel **FONFON**-nal és saját színtársulatával.

Clemons és **Dean** utólrhetetlen amerikai táncospár

Bernhard Mörbitz a legvidámabb német kómikus. Még csak néhány napig:

PRINCESS RAJAH azonoskivül az összes márciusi új pompás attrakciók. Elnadás után **Royal-Cabaret**. Jegyek az összes előadásokra elővétel díj nélkül, válthatók a **Royal-Orfeum** jegypénztáránál az összes városi jegyárúsió helyeken. Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 óraker mérsékelt helyáru család előadás **Bandika** és az összes attrakciók fellépte.

BENEDEK ELEK KIS KÖNYVTÁRA

Kiválóbb magyar írók meséinek, elbeszéléseinek és ismeretterjesztő műveinek ifjúsági gyűjteménye.

Egy-egy szám ára kötve 60 fill.

Uj sorozat:

- 146-147. szám. Sebők Zsigmond. Dörmögő Dömötör utazásai. I. Dörmögő Dömötör az autombilversenyen.
- 148-149. szám. Sebők Zsigmond. Dörmögő Dömötör utazásai. II. Dörmögő Dömötör az országházában.
- 150-151. szám. Sebők Zsigmond. Dörmögő Dömötör utazásai III. Dörmögő Dömötör képviselőjelölt.
- 152-153. szám. Sebők Zsigmond. Dörmögő Dömötör utazásai IV. Dörmögő Dömötör a dobsinai jégbarlangban.
- 154. szám. Benedek Elek. Így volt, mese volt.
- 155-156. szám. Avar Gyula. Utazás a Szepességben.
- 157-158. szám. Benedek Elek. A sárga csikó.
- 159-160. szám. Kolumbán Lajos. A Maros mentén.
- 161. szám. Flexics György. Román népmesék. I.
- 162. szám. Steinhofér Károly. Régi könyvek mestere.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fia) r.-l.-nál Budapest, VI., Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

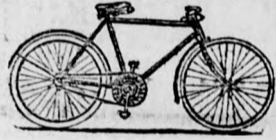
ROYAL-ORFEUM

Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22

Ma, csütörtökön, március 13-án, d. u. 3 1/2 óraker a mérs. helyáru család előadás keretében

BANDIKA a kis mozikszínész nővérel **FONFON**-nal és saját színtársulatával új, eredeti, kizárólag a **ROYAL-ORFEUM** részére készült mozikkecs. cset játszik. Azonoskivül az egész márciusi sláger műsor. Mérsékelt áru jegyek elővétel díj nélkül válthatók a **ROYAL-ORFEUM** jegypénztáránál és az összes városi jegyárúsió helyeken.

Az egész világot uráló eredeti The Champion

kerékpárok dupla harangcsapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jóállással, minden árlelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havti 10 és 16 koronás részletre adják és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, kűlő és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, kocszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mé- nagybani eredeti gyári árban szállítunk lyen leszállított vidékre is bárhova

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: Baross-tér 3. és Budán: Margit-körút 6. Minthogy a Helical Premier kerékpárokkal, — az utolsó 2 évben rendkívül sok keletemlétségünk volt, kénytelenek voltunk a gyárral az összeköttetést megszüntetni és kerékpárjait, míg a készlet tart 125 koronájával szállítjuk. — **Díszárjegyeink 1500 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmen.**

ATHENAEUM KÖNYVTÁR

EDDIG MEGJELENT KÖTETEK:

- Kóbor Tamás: Komédiák Novellák. Ára ..... K 1.90
- Biró Lajos: Glória. Novellák. Ára ..... K 1.90
- Balzac: A számbőr. Regény. Fordította Harsányi K. Ára ..... K 1.90
- Zola Emil: Pascal orvos. Reg. Ford.: Gerő A. K 1.90
- Anatole France: A Pingüinek szigete. Regény. Ford. Bölöny Gy. Ára K 1.90
- Dickens: Két város. Reg. Ford. Bálint M. Ára K 1.90
- Csehov: Az orvos felesége és más nov. K 1.90
- Bölsche: Szerelem az élők világában. Kétkötet. Ára ..... K 3.80
- Tolsztoj: Hadzsi Murát. Regény. Az ördög. Elbeszélések. Ára ..... K 1.90
- Voss Richárd: A költő és az asszony. Ára ... K 1.90
- Tóth B.: A boldogasszony dervise. Ára ..... K 1.90
- Maupassant: Egy élet. Regény. Ára ..... K 1.90
- C. F. Meyer: A barát né-sza és egyéb novellák. Lányi V. ford. Ára K 1.90
- Heltai J.: Hét sovány esztendő és más clb. K 1.90
- Geijerstam: Az őcsike. Az örök rejtély. K 1.90

LEGUJABB KÖTET!

A francia forradalom izgatón érdekes eseményel a világhírű író ragyogó fantáziájának megvilágításában

ANATOLE FRANCE:
Az istenek szomjaznak.

Regény. 384 oldal. Ára **1.90**

Kapható minden hazai könyvárusnál. Kiadja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv.-társ.

UNION-BANK

Az Union-Bank részvényeseinek

negyvenharmadik rendes közgyűlése

csütörtökön, 1913. március hó 27-én d. e. 11 óraker lesz az intézet helyiségében, Wien, I., Renngasse 1.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése és a zárszámadás előterjesztése az 1912. évről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek tárgyában határozathozatal.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség felosztására vonatkozólag.
4. Választások az igazgatóságba.
5. A felügyelő-bizottság választása az 1913. évre.

Wien, 1913. március hó 7-én.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Sérültek!

A világhírű Multiform-sérvkötő

szabadalom leírását ingyen és bérmentve küldjük. — Kicsérélhető nyomlapok. Legfinomabb kiállítás, kényelmes viselet.

Sérvkötők egyoldalu 6-8-10-12-15 K kétoldalu 12-16-20-24-30 K

Műláb a lehető legjobb kivitelben műköző a leg-izlésebb kiállításban műfüző

Támgép, haskötő, gummiharisnya stb. saját gyárukban jóállással, mérték szerint készítettek.

Nagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar Orvosi Műszertár

Bpest, VII., Rákóczi-ut 32., a Rókus-kórházzal szemben.

A vörös keresztre ügyeljünk.

EVŐESZKÖZÖK

ezüsből és alpacca ezüsből, DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körut 5. szám, I. emelet.

VIDEKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR

legújabb kötelei:

ANATOLE FRANCE

Az istenek szemjajznak.

(Regény.)

353 oldal. Ára díszesen kiállított kötésben...

MAGYAR LÁNYOK

Képes hetilap fiatal leányok számára. Szerkeszti TUTSEK ANNA. Előfizetési ára negyed-évenként 3 korona. Előfizetni bármely könyvkereskedésben vagy közvetlenül a kiadóknál.

Kiadóhivatal: SINGER és WOLFNER Budapest, VI., Andrassy-ut 16. szám.

SPECZIALISTA

Dr. KAJDACSÝ

Gyógyít bírtos alkerelel kórházakban szerzett tapasztalatok alapján: vér-, bőr-, ideg- és gyengeségi állapotok és mindentelenei bajokat

Budapest, VIII., József-körut 2.

RENDEL: 10-4-ig. ESTE: 7-8 óráig.

A vérrel vegyelmzés Wassermann tanár módszerével.

Gyógyítás „EHRICH 606” szerével.

Levél útján is biztos gyógyulást tudunk azok kik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánunka küldeték.

BUDAPESTI KÖZUTI VASPÁLYA TÁRSASÁG.

HIRDETMÉNY.

A Budapesti közuti vaspálya társaság

XLVII-ik rendes közgyűlése

folyó évi márczius hó 26-án délután 3¹/₂ órakor

a társaság igazgatósági épületében Budapesten, V. kerület, Lipót-körut 22. szám alatt fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentésének előterjesztése és erre vonatkozó határozat; előterjesztése az 1912. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelőbizottság jelentésének és ezekre vonatkozó határozat; az osztalék megállapítása; határozat a felmentvény megadása tárgyában.
2. Határozat a tárcában levő részvények egy részének értékesítése tárgyában.
3. Részvényesek által beadott indítványok:
  - a) a menedijak,
  - b) az alapszabályok 15. §-ának módosítása,
  - c) az üzemi költségek csökkentése,
  - d) a társasági vagyon három részére való osztása,
  - e) a Budapesti közuti vaspálya társaságnak az affiliált közlekedési vállalatok közgyűlésein való képviseltetése,
  - f) a részvényeseknek kisorsolás esetén való kártalanítása tárgyában.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Felügyelőbizottsági tag választása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapszabályok 15. és 20. §§.) a társaság részvényei és illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszorítással azonban, hogy 50 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat, sem saját nevében, sem pedig megbízásból.

Felhívtnak tehát a t. részvényesek, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak miszerint cimleteiket a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május 1-én lejárót is, szám- és névjegyzék kíséretében bezárólag folyó évi márczius hó 22-ig a Pesti magyar kereskedelmi banknál Budapesten, vagy a Magyar általános hitelbanknál Budapesten hétköznapon a pénztári órák alatt letétvény mellett letenni méltóztassanak.

Budapest, 1913. márczius 8.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. -rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. -rel fizetendő.

Házasságokat

diszkrétén, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő elismerten leg-szolidabb házasságközvetítő irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36., I. emelet 3. Czegnőkülli levelezés.

Gyorsírás és gyorsírási tanfolyamok. A Gyorsíró Gyorsíró Társaság szakintézménye lényegesen megújított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartanak. Legalap-sabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Bónfrakozás napoként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, írástechnikák, amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, üzleti- és számviteli képzés. Folyamatosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjmentesen állásba juttatjuk. **Glogowski és Társa, (Remington)** Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazásokat. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendezés tanárok által oktatói szakintézmények. **Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület** miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánosságú joggal. Alapította Markovits Iván az 1883. évben. Közérvényű egy-sülleti oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag Hegedűs Sándor-utca 7, előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más felköltsége nincsen. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megővezésért előjából utánozzák. Telefon 54-68.

Találmányokat

tömegképeket megvételre küldöndök állandóan keres Róval és Társa szabadalmi és értékesítési osztálya, Budapest, József-körút 21.

MINDEN

fiatalembernek és hölgy-nek feltétlenül ajánlható a Társalgás Művészete című könyv. Szégyen az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon szomszédjának vagy pláne főlebbvalójának. Mindonki szánakozva nézi az Ily embert! Akar ön szelímes lenni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartásák? Olvassa el a Társalgás Művészete (Elő-nem-alhatatlanság titka) könyvet, melyből megtudja, mint viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, főlebbvalót egyaránt megködditsön! A könyv korrektek utmutatója lesz az élet minden helyzetében. (Orosz meg-szervezet.) Áttekinthető ki-vonatát (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétén küld a „Csefalás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 36.

Veresátonya

befött 5 kilós postakosár K 8.50. Felkai konzervgyár Barta József Szepesmegye.

Felalálókna

díjlanul küld szabadalmi tanácsadót találmányokat minden Államban értékesít Róval és Társa szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest József-körút 21.

Diszkrétkevelők

kérjenek árjegyzéket az első magyar diszkrét falkólától. — Tulajdonosa: Copony Bde Körmenen. 120 fajta tüllelűfák, lombfák, sorfák, díszcserejek kaphatók.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HŐSE

Verses regény. Ara 3 korona. Kijelje a FRANKLIN-TÁRSULAT. Kapható: Lampel R. könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai r. t.) Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Kitűnő likőrök

és rum készíthetők házilag Réthy-féle kivonatokkal. Készítési utasítást és árjegyzéket bérmentve küld Réthy Béla gyógyszerész, Békéscsaba.

„Hungária” beszéző - gépek

tölcseknélküliek is kizárólag eredeti első-rangú gyártmány, rész-teljesítésre is alkalmas kaphatók,

Deményi és Társa

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérje árjegyzéket.

Kitűnő fegyverek

öröknök. önvédőlemlre, vadászatra és szobadisznek. Wernldi gyalogsági fegyver 5 kor., szurony hüvelylyel 1 K Wernldi lovassági karabély 18 korona, Kropalschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyral 25 K. fegyversz 1 korona, éles töl-tény darabja 10 fill., vaktöltény 2 fillér. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver-árjegyzéket kívánatra díjmentesen.

Tokaji

szamorodni 1906. évi 5 liter 11 korona. Tokaji édes aszbur 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve Grtner Lajosnál, Tokajban.

Haj fiatalokri

szin visszanyerését és hullás óvását tanítom 4 E 45 fillér beklüldésével. Ránélól óvó rózsá-árok-nócs 90 fill. Minden rendelés árához 45 fillér beklüldésével portomonesen szállíthatók. Reiháné Nagy-káta. Postmogyá.

200.000 darab dísz- és sorfa

különös szép vadgesztenye, gömbök, gömbök, tély, krisztustóvis, juhar stb valamint különféle szomorfa; ára darabonként 60 fillérről feljebb. 1 millió gyümölcsfa a legbecse-sőbb fajokban; 100 drb. magas-törzsű almafa minőség szerint 26 koronától feljebb. 100 drb. dísz- és sorfa valamint 100 drb. díszbokor, tehát összesen 200 daraból álló gyűjtemény 10-15 fillérben K 70.-, 100 drb.-ból álló gyűjtemény 60-80 darab) K 40.- Legjobb sörény-ösömte: akác- és glaciúta (krisztustóvis) 1-4 éves mag-onczok 1000 darabonként 15-25 kor., akác-suháng: 3-5 éves mag-onczok 250-400 em. m. 1000 drb. 65-100 kor. Kocsá-nyostölgy: 3-5 éves mag-onczok 1000 darabonként 15-25 kor., suháng 150-200 em. magas 100 drb. K 7.-, 1000 drb. K 65.- Fajbaromfi és ezek tojásai 12 legdrágább fajtában, vala-mint vadász- és díszfákhoz és ezek tojásai. Képes fájjegyzé-keket kívánatra ingyen küld: Gróf BATHYÁNYI ZSIG-MOND uradalmi intézősége CSENDLAK, u. p. Ferenz-lak, (Vasmegye).

Sonkapác

szepesség, 1 adag 1 son-kára K 50, 12 adag K 5.- Felkai Konzerv-gyár, Barta József, Szepesmegye.

Rekedtség

Matos és kollemos orvos-sága a Réthy-féle cukorka, 60 fillérért mindenütt kap-ható.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

utolsó könyve:

Tövískes látogatóban

Elbeszélések

(Az író könyvalakban még meg nem jelent, utolsó el-beszélései és regénytüre-déke.)

Ara füzve 5 korona, vászonkötésben 7 kor.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

ADORJÁN ANDOR

könyve:

SORSOK ÉS PÁLYÁK

irodalmi arcképek

Ara 3 kor.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R. T.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Juniperus

(nemes borovicska) 4% H-teres postatartály bérmentve K 12.20. Felkai Konzervgyár Barta József Szepesmegye.

Több métermázsa

saját termései akác-mér-eladól 5 kltós postacsomagokban kor. 9.50. Nikola Mihály, Áll. lapító, Pászak.

BUTOR

30% megtakarítás!

Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek-tér 3. lételelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, wri szobák, angol búrgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, kolotti szö-nyogok, csillárak. Telefon 32-13. 28598

Régi jó üzlet

vegyeskereskedés Buda-pest környékén teljesen berendezve olesón bérbe adó, esetleg olcsó áron eladó házzal együtt. Bö-vebbet a tulajdonosnál Nagy Ödönél Váci-ut 34. I. 4.

A magyar memoár-irodalom

érdekessége?

ZICHY GÉZA GRÓF

EMLÉKEIM

Első kötet

Ara 6 korona

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Zálogszedulákat

vessek. Hízalogsított briliánsokkal, gyöngyök-vel, aranyat, ezüstöt és akázkéket 100.000 koronáig költségmen-tesen kiváltak és tel-jes értékét kifizetem.

Singer Jakob

ékezőkereskedő

BUDAPEST,

Király-utca 91. sz.

Izabella-utca sarkán.

AZ ÉN

UJSÁGOM

előfizetési ára:

Negyedévre . . . 2.50 K

Félévre . . . . . 5.- K

Égész évre . . . 10.- K

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

SINGER és WOLFNER

Andrássy-ut 16. sz.

Szabadalmakat

külföldi értékesítésre el-fogad Róval és Társa sza-badalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 21.

Gyümölcsfa,

díszfa és rózsá-árjegyzék-keket ingyen szolgál Weber-falkolája, Békéscsaba, (Budapest mellett.)

Budapest-dunaparti toherpályaudvar 5123.

Hirdetmény.

Budapest dunaparti toherpályaudvar állomáson a kézbesítetlen árúk ár-veroése f. hó 14-én délelőtt 9 órakor kezdődik.

Arvorése kerül: vas-, fa- és fűszerárúk, szeszes italok, varrógépek, ruha-neműek.

1913. évi március 10.

Az állomásfőnökség.

Örökre

írtója tyukszemnek, mnd-en bőrbajnák, fagyás-nak, viszketegnek 80 fill. Fogfájást rögtön szüntető 1 kor. Reiháné, Nagy-káta, Postmogyá.

Ajtók, Ablakok

vasrudnyók, használtak és újak, bármily méret-ben és alakban, igen ol-csón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123.

Telefon: 62-80.

Alapított 1886-ban.

MAKAY BÉLA

új könyve:

A LÁP VIRÁGA

és egyéb írások

Ebben az új könyvben is megmarad a természet bü-bájós világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti le-írásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerélt ki.

Ara 4 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

Szingazdag

természeti leírások!

Makay Béla

Hegyen-

Völgyön

Természeti és vadászkepek

Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbihez. Ihet, költői lendület van minden le-írásában, rajongó szeretet a szabadság; a természet iránt.

Ara 6 korona.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Soványosság

Az egyedüli eredménnyel kísérte háziaszt a dr. William Hartly tanár amerikai erőtá-pora. Soványak tartós, szép-telt testidomokat nyer-nek. — Hölgyek remek-kelet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért íó-állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorba-jo-soknak nélkülözhetet-len tápszer. Kifütelve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő-levelek minden ország-ból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati uta-sítással. — Póráktár Balázs Károly droguerria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28-29.

ÚJ KÖNYVI!

GYULAI PÁL

KRITIKAI DOLGOZATOK

1854-1861

Ara 5 korona.

Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az iro-dalmi történeti fontosságú része, melyvel irodalmunk leghatá-lmasabb kritikuskává és fel-mertes polomikusává küzdötte fel magát.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-ut 21, valamint minden könyvkereskedésben.

AZ

ATHENAEUM

KÖNYVTÁR

legújabb kötete:

A francia forradalom igazán érdekes eseményei a világ-hírű író ragyogó fantáziájá-nak a megvilágítása.

Anatole France:

Az istenek

szomjárnak

Regény. 384 old. Ára

Eddig megjelentek:

KÖBOR TAMÁS: Komé-diak. Nov. (424 old.)

BIRO LAJOS: Glória. No-vellák (448 old.)

BALZAC: A számárbór. Regény (387 old.) For-dította Barsányi K.

ZOLA: Pascal orvos. Reg. (433 o.) Ford. Gerő Á.

DICKENS: Hét város. Reg. Ford. Ballat M. (448 o.)

ANATOLE FRANCE: A Pin-guinek szigete. Regény. Ford. Böllöny Gy. (320 o.)

CSEHOV: Az orvos fele-see és más novellák. (384 old.)

BÖLSCHÉ: Szerlem az élok világában. (1152 oldal). Hét kötet.

TOLSTOJ: Hadászati-Murát. Regény. Az ördög. El-beszézés. (374 old.)

VOSS RICHÁRD: A költő és az asszony. Regény. (384 old.)

TÓTH BÉLA: A holdg-aszony dervise. (372 oldal)

MAUPASSANT: Ety élet. Regény. (372 oldal)

C. F. MEYER: A barát ná-sza és egyéb novellák. Lányi V. ford. (384 o.)

HELTAL JENŐ: Hét so-vány esztendő és más elbeszélések. (384 o.)

GEIJERSTAM: Az öskö-ök rejtély. (384 o.)

Minden kötet 1 Kor

ára 190

Kapható minden könyvtárban, kizárólag az Athenaeum írod. és nyomdai r.-társ.